

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

A study on learning environment of
students in the Faculty of Education at
Srinakharin wirot University

378.198
อ333ร
ร.2

อรพินธุ์ ประสิทธิ์รัตน์

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์

ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

174017

คำนำ

สภาพแวดล้อมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้สัมผัสในขณะที่เรียน ไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตโดยส่วนรวมของแต่ละบุคคลเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกด้วย ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้ทำการวิจัยโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาและเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 8 วิทยาเขต และหาแนวทางเสนอแนะเพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัย

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี โดยได้รับความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอถือโอกาสนี้ประกาศเกียรติคุณ และขอแสดงความขอบคุณอย่างสูงต่อ คณบดี รองคณบดี คณาจารย์ และนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 8 วิทยาเขต ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูล รวมทั้งโครงการสำนักบริการคอมพิวเตอร์วิทยาเขตประสานมิตร โดยเฉพาะ คุณสมกิจ กิจอนุวงศ์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์น้อย ศิริโชติ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ เรืองสุวรรณ รองศาสตราจารย์ประหยัด จิระวรรณงค์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด อาจารย์สุณีพรรณ นันทพาณิชย์ และอาจารย์อรวรรณ สัมมานันท์ ที่ช่วยประสานงานในการรวบรวมข้อมูล อาจารย์ปรีชา นินธุพันธ์ และอาจารย์ ดร.ทิพา เทนอัครพงษ์ ที่ช่วยแปลบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ขอขอบคุณท่านผู้เชี่ยวชาญ ที่กรุณาประเมินแบบสำรวจ พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็น และเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยเฉพาะ อาจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงจิต อินทสุวรรณ ที่นอกจากจะประเมินแบบสำรวจแล้ว ยังกรุณาเป็นที่ปรึกษาการวิจัยอีกด้วย

พร้อมกันนี้ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี ทับทิมโต รองอธิการบดี ที่อนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

และท้ายที่สุด ขอขอบคุณ ผู้พิมพ์รายงานการวิจัยที่มีส่วนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ คุณวิยะดา มุขศรีใส คุณวารุณี เฉลิวรรณ คุณระยอง ตันสกุล และคุณเทียม สุภาภรณ์ ผู้วิจัยหวังอย่างยิ่งว่าผลการค้นพบนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิทยาลัยต่อไป

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์)

กันยายน 2533

การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โดย

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียน เปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 8 วิทยาเขต โดยมีกรอบความคิดว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนประกอบด้วยองค์ประกอบใหญ่ ๆ 4 ประการ คือ บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ บุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น อาคารสถานที่ และบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตเอง

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ปทุมวัน บางเขน พลศึกษา บางแสน พิษณุโลก มหาสารคาม และสงขลา จำนวน 612 คน

เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสำรวจสภาพแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งมีความตรงและสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอช เอช เอ็กซ์ (SPSSX) คำนวณค่าสถิติไคสแควร์ การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยสถิติต้นแคณ

ผลของการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี มีลักษณะเด่นในด้านบุคลิกของความเป็นครูอาจารย์ค่อนข้างมาก ส่วนด้านเทคนิคและวิธีสอนไม่เด่นชัด อาจารย์วิทยาเขตปทุมวันมีบุคลิกภาพและพฤติกรรมการสอนดีกว่าอาจารย์ในวิทยาเขตอื่นๆ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านนี้ โดยทั่วไปในวิทยาเขตส่วนภูมิภาคดีกว่าวิทยาเขตส่วนกลาง นิสิตที่มีภูมิหลังเกี่ยวกับวิทยาเขตที่สังกัด หลักสูตร ที่นักอาศัย และเพศ ต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้แตกต่างกัน นิสิตวิทยาเขตปทุมวันเห็นว่าสภาพแวดล้อมดังกล่าวมีผลกระทบต่อการเรียนรู้สูงกว่าวิทยาเขตอื่น

2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่เด่นชัดได้แก่ เรื่องการแต่งกาย การตั้งใจเรียนและมนุษยสัมพันธ์ เพื่อนร่วมชั้นนิสิตวิทยาเขตมหาสารคาม มีพฤติกรรมการเรียนดีกว่าวิทยาเขตอื่น โดยทั่วไปสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านนี้ในวิทยาเขตส่วนภูมิภาคดีกว่าวิทยาเขตส่วนกลาง นิสิตที่มีภูมิหลังต่างกัน ยกเว้น ด้านเพศ มีความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของสภาพแวดล้อมด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่มีต่อการเรียนรู้แตกต่างกัน กลุ่มนิสิตวิทยาเขตผลศึกษาเห็นว่า มีผลกระทบต่อการเรียนรู้น้อยกว่าวิทยาเขตอื่น

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ลักษณะเด่นได้แก่สภาพห้องเรียน ห้องสมุด และบริการต่าง ๆ วิทยาเขตพิษณุโลก ผลศึกษา ประสานมิตร และมหาสารคาม มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ค่อนข้างดีกว่าวิทยาเขตอื่น โดยส่วนรวมสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านนี้ ในวิทยาเขตส่วนกลางกับวิทยาเขตส่วนภูมิภาคไม่แตกต่างกัน นิสิตที่มีภูมิหลังต่างกัน ยกเว้น ด้านที่อยู่อาศัย เพศ ที่ตั้งวิทยาเขต มีความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ที่มีต่อการเรียนรู้แตกต่างกัน กลุ่มนิสิตวิทยาเขต ประสานมิตรและมหาสารคามเห็นว่า มีผลกระทบสูงกว่าวิทยาเขตอื่น ๆ

4. สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิต โดยทั่วไปอยู่ในระดับดี มีลักษณะเด่น คือ ความตั้งใจเรียน ความสนใจในการสอนของอาจารย์ บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของนิสิตในแต่ละวิทยาเขตแตกต่างกัน นิสิตในส่วนภูมิภาคตั้งใจเรียนมากกว่านิสิตในส่วนกลาง นิสิตที่มีภูมิหลังต่างกันเห็นว่า บุคลิกภาพและพฤติกรรมของตนเอง มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ต่างกัน กลุ่มนิสิตวิทยาเขตมหาสารคามเห็นว่า มีผลกระทบมากกว่าวิทยาเขตอื่น ส่วนกลุ่มนิสิตวิทยาเขตผลศึกษาเห็นว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านนี้มีผลกระทบน้อยกว่าวิทยาเขตอื่น

จากผลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อนพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์เกี่ยวกับเทคนิควิธีสอน และปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนิสิตมากยิ่งขึ้น

ABSTRACT

TITLE : A Study on Learning Environment of Students in the Faculty
of Education at Srinakharinwirot University

NAME : Asst. Prof. Dr. Orrapun Prasittirat

YEAR : 1990

The Purposes of the Research

The purposes of the research were to study students' learning environment in the faculty of education of the eight campuses of Srinakharinwirot University and to compare the variables that influenced their learning. This research was based on the idea that the learning environment comprised the following variables: the instructors' personalities and behaviors, the classmates' personalities and behaviors, the physical environment and the personalities and behaviors of students themselves.

Procedures

The fourth year students in the Faculty of Education at Prasarnmit, Patumwan, Bangkok, Palasuk, Bangsaen, Phitsanulok, Mahasarakam and Songkla campuses served as the population. Six hundred and twelve students gave complete responses to the questionnaires.

A set of learning environment questionnaires with .96 reliability coefficients was used as the research instrument. Data were analyzed by SPSSX computer program, computing Chi-square test, factor analysis, one-way analysis of variance and Duncan statistics.

Research findings :

1. With regard to the instructors' personalities and behaviors, these variables were generally scored high. However, the teaching techniques and methods were at unsatisfactory level. It was revealed that the instructors at Patumwan campus were rated higher than those on other campuses. All together, the campuses in the provinces were scored higher than those in Bangkok. Regarding the students' background variables, the differences in campus, curriculum, accommodation and sex significantly different affected on the students' outlooks on the instructors' personalities and behaviors affecting their learning. More than others, students from Patumwan campus showed that these variables of the instructors had an effect on their learning.

2. Regarding the learning environment involving the classmates' personality and behaviors, the mostly rated variables were clothing, attention and human relation. The result revealed that the learning behaviors of the students' classmates at Mahasarakam campus scored the highest. Overall it was found that the campuses located in the other provinces were rated on these variables higher than those campuses in Bangkok. The difference all the students' background variables except sex significantly different affected on students' outlook on their classmates' personalities and behaviors affecting their learning. Students from Palasuksa campus thought that these variables had the least effect on their learning.

3. With regard to the physical environment, most samples gave high ratings. The learning facilities scored high were classrooms, libraries and other services. The physical environment of Phitsanulok, Palasuksa, Prasarnmit and Mahasarakam campuses were scored higher than others. Overall the physical environment of those campuses in the provinces and in Bangkok were not rated differently. All the students'

background variables except accommodation, sex and location had different effect on the students' learning. More respondents from Prasarnmit and Maharakam than others thought that these variables highly affected their learning.

4. According to the students' personalities and behaviors, it was found that these variables were highly scored. The mostly rated variables were students' learning attention and the interesting of teaching technique. The students from different campuses rated their personalities and behaviors themselves differently. Those in the provinces were found to be more attentive than those in Bangkok. The results revealed that the differences of the background variables effected differently on students' learning. More samples from Maharakam than others thought that this kind of learning environment had a strong effect on their learning while the least effect was shown by those from Palasuksa campus.

From the findings, the researcher gave some suggestions to develop learning environments involving the instructors' personalities and behaviors especially those relating to the teaching techniques and some physical facilities.

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	ปัญหาของการวิจัย.....	3
	วัตถุประสงค์.....	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
2	เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน.....	8
	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อม.....	10
	ความสำคัญของสภาพแวดล้อมต่อพัฒนาการการเรียน.....	12
	อิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อการเรียนการสอน.....	13
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	23
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	25
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
	รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30

4 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์	
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปรียบเทียบ 8 วิทยาเขต.....	31
ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตเกี่ยวกับบุคลิกภาพและ พฤติกรรมของอาจารย์.....	31
ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตเกี่ยวกับบุคลิกภาพและ พฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น.....	38
ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตเกี่ยวกับอาคารสถานที่.....	42
ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตเกี่ยวกับบุคลิกภาพและ พฤติกรรมของนิสิต.....	45
การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตวิทยาเขตส่วนกลางกับวิทยาเขตส่วนภูมิภาค..	46
5 ผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต..	51
การวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	51
การเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิต 8 วิทยาเขต.....	57
การเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตที่มีอายุต่างกัน.....	66
การเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตที่เรียนสาขาวิชาเอกต่างกัน.....	70
การเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน.....	79
การเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตที่เรียนต่างหลักสูตร.....	85
การเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตต่างเพศ.....	92
การเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของ นิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตสังกัดวิทยาเขตส่วนกลางและส่วนภูมิภาค..	96

6	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	101
	สรุปผลการวิจัย.....	101
	การศึกษาและเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์	
	8 วิทยาเขต.....	101
	การศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้..	111
	อภิปรายผล.....	118
	ข้อเสนอแนะ.....	121
	บรรณานุกรม.....	123
	ภาคผนวก.....	127
	ภาคผนวก ก. แบบสำรวจสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์	
	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	128
	ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบสำรวจ.....	142

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ลักษณะและปริมาณของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิทยาเขต.....	24
2	สภาพภาพของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	26
3	ความเที่ยงของแบบสำรวจสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต.....	28
4	จำนวนองค์ประกอบใหม่ของสภาพแวดล้อมทางการเรียน.....	30
5	ร้อยละของจำนวนนิสิตที่เห็นว่าพฤติกรรมที่กล่าวถึงเป็นพฤติกรรมของอาจารย์ผู้สอนใน วิทยาเขตที่ตนสังกัดอยู่ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย.....	32
6	ร้อยละของจำนวนนิสิตที่เห็นว่าพฤติกรรมที่กล่าวถึงเป็นพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นส่วน ใหญ่ในวิทยาเขตที่ตนสังกัดอยู่ เรียงตามลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย.....	36
7	ร้อยละของจำนวนนิสิตที่เห็นว่าลักษณะที่กล่าวถึงเป็นลักษณะของอาคารสถานที่ของ วิทยาเขตที่ตนสังกัดอยู่ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย.....	40
8	ร้อยละของจำนวนนิสิตในแต่ละวิทยาเขตที่เห็นว่าพฤติกรรมที่กล่าวถึงเป็นพฤติกรรม ของตนเอง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	43
9	บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่กลุ่มตัวอย่างของนิสิตวิทยาเขตส่วนกลางและนิสิต วิทยาเขตส่วนภูมิภาคมีความเห็นแตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละของจำนวนนิสิตที่สังกัด.....	47
10	บุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่กลุ่มตัวอย่างนิสิต ในวิทยาเขตส่วนกลางและ นิสิตในวิทยาเขตส่วนภูมิภาค มีความเห็นแตกต่างกันคิดเป็นร้อยละของจำนวนนิสิตที่ตอบ..	48
11	สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ที่นิสิตวิทยาเขตส่วนกลางและนิสิตวิทยาเขตส่วน ภูมิภาคมีความเห็นแตกต่างกันคิดเป็นร้อยละของจำนวนนิสิตที่ตอบ.....	49
12	พฤติกรรมของนิสิตที่แตกต่างกันระหว่างวิทยาเขตในส่วนกลางกับวิทยาเขต ส่วนภูมิภาคคิดเป็นร้อยละของจำนวนนิสิตที่ตอบ.....	50
13	ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้าน บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิต สังกัดต่างวิทยาเขต.....	58
14	ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้าน บุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็น ของนิสิตต่างวิทยาเขต.....	60

35	ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตเพศชายและเพศหญิง.....	91
36	ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบ ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิต ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตเพศชายและเพศหญิง.....	93
37	ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตสังกัดวิทยาเขตส่วนกลางและส่วนภูมิภาค.....	95
38	ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตที่สังกัดวิทยาเขตส่วนกลางและส่วนภูมิภาค.....	97
39	ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตสังกัดวิทยาเขตส่วนกลางและส่วนภูมิภาค.....	98
40	ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของนิสิต ที่มีต่อการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของนิสิต สังกัดวิทยาเขตส่วนกลางและส่วนภูมิภาค.....	99

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งเดียวที่ประกอบด้วยวิทยาเขตที่ตั้งกระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ ของประเทศถึง 8 วิทยาเขต เป็นมหาวิทยาลัยที่มีรากฐานที่มั่นคงมาจากนโยบายการผลิตในระดับปริญญา ปัจจุบันได้เจริญเติบโตขยายสาขาอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอีกมากมาย แต่ถึงกระนั้นก็ยังมุ่งเน้นที่จะรักษาระดับความสำคัญในการผลิตบัณฑิตครูให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ในอดีตที่ผ่านมามหาวิทยาลัยแห่งนี้เคยมีชื่อเสียงดีเด่นในด้านการผลิตครู บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษารุ่นแล้วรุ่นเล่า ล้วนแต่รักษาความดีเด่นของมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น บุคคลสำคัญ ๆ ในวงการศึกษารุ่นใหญ่เป็นศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมยินดี

ปัจจุบันสภาพต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา มีสถาบันผลิตครูเพิ่มมากขึ้น บัณฑิตส่งงานเพราะผลิตออกมาเกินความต้องการ การเร่งเร้าของสภาพเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ค่านิยมของการเป็นครูลดลง นิสิตที่เข้าศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์มักเลือกเป็นอันดับท้าย ๆ สภาพของอาคารสถานที่ซึ่งแออัดล้าสมัยชวนให้เกิดครัทธานุกรรมของครูอาจารย์ด้วยคุณธรรม ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีส่วนทำให้คุณภาพของบัณฑิตด้อยลงทุกวัน ทำอย่างไรจึงจะปรับปรุงคุณภาพของบัณฑิตให้ดีขึ้น ทำอย่างไรจึงจะทำให้บัณฑิตปัจจุบันรักษาชื่อเสียงดีเด่นของมหาวิทยาลัยไว้ได้เช่นเดียวกับที่รุ่นนี้ทำได้ทำไว้ ปัญหาบัณฑิตตกงานล้นงานแก้ไขได้ด้วยการลดปริมาณที่ผลิต แต่ปัญหาบัณฑิตขาดคุณภาพจะแก้ไขได้อย่างไร ปัญหานี้ได้เคยหยิบยกขึ้นมาอภิปรายในระดับผู้บริหารมหาวิทยาลัยบ่อยครั้ง และได้มีการแสวงหาทางที่จะแก้ไขปรับปรุงคุณภาพของบัณฑิตตลอดมา

การที่จะปรับปรุงคุณภาพของบัณฑิตนั้นจำเป็นต้องศึกษาและวิเคราะห์สภาพของปัญหาทุก ๆ ด้านเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจในระดับของการลงมือปฏิบัติ ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าสิ่งหนึ่งในบรรดาสถานปัญหาทั้งหลายนั้น ได้แก่สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เอื้อต่อบรรยากาศทางวิชาการ เอื้อต่อความรู้สึกร่วมกันเป็นมิตร จะโยงโยให้เกิด

การเรียนรู้ที่แน่นแฟ้น จะหล่อหลอมให้นิสิตมีความรู้สึกนึกคิดที่ละเอียดอ่อน ชิมรสคุณธรรมที่งดงามที่บรรดาคุณาจารย์เพียรพยายามอบรมปรมนิสัย ประกอบกันขึ้นเป็นบุคลิกของบัณฑิตที่พึงประสงค์ได้

สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ได้รับการสร้างสรรค์ ควบคุมในรูปแบบที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็ว และแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น Robert M. Smith และคณะ (1978) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียนว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้สัมผัสในขณะที่อยู่ในชั้นเรียนและสถานศึกษารวมถึงความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ หรือความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้น ไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อความเจริญเติบโตในส่วนรวมของแต่ละบุคคลด้วย ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับในแต่ละวัน จะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อตนเองและทัศนคติที่มีต่อผู้อื่น / ขณะเดียวกันสภาพแวดล้อมจะเป็นตัวการที่หล่อหลอมพฤติกรรมทางสังคมให้แก่ผู้เรียนด้วย หากผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมแบบใด ก็มักจะมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในแนวนั้น นักจิตวิทยาหลายคนได้ตระหนักถึง ความสำคัญของสภาพแวดล้อมของมนุษย์ เช่น John B. Watson ได้กล่าวว่า เขาสามารถอบรมเด็กให้เติบโตในลักษณะที่เขาต้องการได้ โดยวิธีจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่ช่วยสร้างสรรค์ให้เด็กพัฒนาไปตามแนวนั้น ๆ

ในปัจจุบัน เป็นที่ทราบโดยทั่วไปแล้วว่า การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นรัฐต้องลงทุนด้วยงบประมาณจำนวนมาก หากผลของการศึกษาล้มเหลวจะเป็นเรื่องที่สูงงเปลืองทางด้านงบประมาณอย่างมาก โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนในคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งมีหลักสูตร มีความมุ่งหมายที่จะผลิตบัณฑิตออกไปเป็นครู เป็นผู้สอนเยาวชนต่อไปในอนาคต ครูที่ดีมีคุณภาพเท่านั้นที่จะช่วยพัฒนาสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่ถ้าหากครูที่ผลิตออกมานั้น ไม่มีคุณภาพ ย่อมเป็นที่แน่นอนว่าอนาคตของประเทศชาติคงจะพัฒนาไปได้ยาก เพราะจะมีแต่พลเมืองที่ไม่มีคุณภาพ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน จะส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางด้าน การเรียน ด้านพฤติกรรมของผู้เรียน นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยมีความมุ่งมั่นที่จะผลิตออกไปเป็นครูที่มีคุณภาพนั้นควรจะได้มีประสบการณ์ในขณะที่ เป็นนิสิตหรือผู้เรียน โดยได้รับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สำหรับที่จะ เจริญเติบโตออกไปเป็นครูที่ดีในอนาคต

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียนอย่างยิ่ง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 8 วิทยาเขต เพื่อจะได้ทราบสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และเพื่อจะได้นำผลของการศึกษามาเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาคณะของบัณฑิตต่อไป

กรอบความคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 4 ด้านคือ

1. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของอาจารย์ผู้สอน
2. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น
3. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ห้องเรียน สื่อการเรียนการสอน
4. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนเอง

ปัญหาของการวิจัย

งานวิจัยนี้ต้องการคำตอบของคำถามดังต่อไปนี้

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 8 วิทยาเขต ตามการรับรู้ของนิสิตเป็นอย่างไร
2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตแต่ละวิทยาเขตต่างกันหรือไม่ มีสภาพแวดล้อมที่เด่นหรือด้อยกว่ากันหรือไม่
3. หากจะเปรียบเทียบกันระหว่างวิทยาเขตที่อยู่ในส่วนกลางกับวิทยาเขตในส่วนภูมิภาคแล้ว สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตต่างกันหรือคล้ายคลึงกันอย่างไร
4. ตามความคิดเห็นของนิสิตจำแนกตามวิทยาเขต เพศ อายุ หลักสูตรที่เรียน วิชาเอก ที่อยู่อาศัย และที่ตั้งของวิทยาเขต แล้ว สภาพแวดล้อมทางการเรียนทั้ง 4 ด้าน มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเขา ในระดับที่แตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 8 วิทยาเขต
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ระหว่างวิทยาเขตทั้ง 8 และส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนิสิตจำแนกตามตัวแปร วิทยาเขต ที่อยู่อาศัย ที่ตั้งของวิทยาเขต อายุ เพศ หลักสูตร และวิชาเอก
4. ศึกษาหาแนวทางเสนอแนะเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของบัณฑิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของการวิจัยตามโครงการนี้ อาจก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ได้ทราบภาพรวมของสภาพแวดล้อมทางการเรียนอันจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเพื่อผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นของนิสิต
2. การที่มหาวิทยาลัยประกอบด้วยวิทยาเขตต่าง ๆ ถึง 8 วิทยาเขตและแต่ละวิทยาเขตมีที่ตั้งแตกต่างกันไป การที่จะพัฒนาแต่ละวิทยาเขตย่อมต้องอาศัยผลของการวิจัยเพื่อทราบปัญหาและภาวะแวดล้อมของนิสิตในวิทยาเขตนั้น ๆ รวมทั้งปัจจัยที่ทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน
3. ผลของการวิจัยอาจช่วยกระตุ้นให้อาจารย์ได้ประจักษ์ถึงพฤติกรรมของตนเองตามความคิดเห็นของนิสิตตลอดถึงผลกระทบของพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต อันจะช่วยให้อาจารย์ได้ปรับปรุงและพัฒนาตนเองเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนนิสิตต่อไป

4. การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของมหาวิทยาลัยของค์ประกอบหลายด้าน ผลของการวิจัยนี้อาจเป็นแนวทางให้ผู้บริหารได้นำไปประกอบการพิจารณาวางแผนนโยบายและแนวปฏิบัติในการปรับปรุงคุณภาพของบัณฑิต

ขอบเขตของการวิจัย

เนื่องด้วยมีความจำกัดของเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานและความจำกัดในด้านอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนนี้ ทำการศึกษาเฉพาะสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 8 วิทยาเขต ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
4. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา
5. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
6. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
7. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
8. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

2. โดยที่คณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเปิดรับนิสิต 2 หลักสูตรคือหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตรเทียบ 4 ปี ดังนั้นเพื่อให้นิสิตที่ตอบแบบสำรวจเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยนานพอสมควรจึงกำหนดให้นิสิตในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตเฉพาะชั้นปีที่ 4 ของทั้ง 2 หลักสูตร และศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยในช่วงที่ทำกรวิจัย คือปีการศึกษา 2532 ประกอบด้วยนิสิตจากวิทยาเขตต่าง ๆ ดังนี้

1. นิสิตวิทยาเขตประสานมิตร	จำนวน	88	คน
2. นิสิตวิทยาเขตปทุมวัน	จำนวน	47	คน
3. นิสิตวิทยาเขตบางเขน	จำนวน	100	คน

4.	นิสิตวิทยาเขตพลศึกษา	จำนวน	93	คน
5.	นิสิตวิทยาเขตบางแสน	จำนวน	48	คน
6.	นิสิตวิทยาเขตพิษณุโลก	จำนวน	94	คน
7.	นิสิตวิทยาเขตมหาสารคาม	จำนวน	73	คน
8.	นิสิตวิทยาเขตสงขลา	จำนวน	69	คน

3. แบบสำรวจสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตที่สร้างขึ้นเพื่อวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตตามการรับรู้และตามความคิดเห็นของนิสิตประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของอาจารย์
2. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น
3. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับห้องเรียน อาคาร สถานที่ อุปกรณ์ สื่อการสอน และบริการวิชาการ
4. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับภาวะความเป็นอยู่และพฤติกรรมของตัวนิสิตเอง

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนสามารถวัดได้โดยการรับรู้ของนิสิต
2. นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการเรียนกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยหลายท่านจึงสามารถรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนได้เท่าเทียมกัน
3. กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจตอบแบบสำรวจด้วยความจริงใจ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. สร้างแบบสำรวจ
3. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจที่ผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่นแล้ว
4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS*
5. แปลผลของการวิเคราะห์และสรุปเพื่อรายงาน

บทที่ 2

เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๔๕ ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนหมายถึง สภาพสภาวะใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนของมนุษย์ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม (Concrete Environment) หรือสภาพแวดล้อมกายภาพ ได้แก่ สภาพต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ อันได้แก่ ต้นไม้ นิช ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร . 253๑) ส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม (Abstract Environment) ได้แก่ระบบคุณค่าที่ยึดถือ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมของกลุ่มสังคม ข่าวสาร ความรู้ ความคิด ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติต่าง ๆ ไม่ว่าจะ为己หรือคนอื่นก็ตาม สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมนี้อาจกล่าวโดยสรุปว่าได้แก่ สภาพทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมนั่นเอง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพทางด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ โดยเหตุที่การเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้น จะ เป็นไปในรูปแบบกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน นอกจากนี้สภาพแวดล้อมกายภาพก็เป็นสิ่งสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ จะช่วยเอื้อความสะดวกนา ๆ ประการ ให้ผู้เรียนและผู้สอนให้บรรลุสัมฤทธิ์ผลได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

สุภัททา บินทะแพทย์ (253๑) ได้เรียบเรียงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นสภาพแวดล้อมภายหลังคลอดไว้ 3 ประการ คือ

1. สภาพแวดล้อมภายในครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในการสร้างและพัฒนาอารมณ์ บุคลิกภาพ ความเชื่อ เจตคติ

(1) เจตคติของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ความชื่นชม การยอมรับของพ่อแม่จะทำให้ลูกมีความอบอุ่นและมั่นใจในตนเอง

(2) การอบรมเลี้ยงดู ครอบครัวที่ให้ความเป็นประชาธิปไตยเอาใจใส่ดูแลลูกอย่างสม่ำเสมอ และเป็นแบบอย่างที่ดี ความรับผิดชอบ ภาระหน้าที่ในบทบาทของตน จะทำให้ลูกได้รับประสบการณ์ที่ดี มองโลกในแง่ดี รวมทั้งการแสดงบทบาทได้เหมาะสมกับเพศและวัยของตนด้วย

(3) ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว มีผลกระทบต่อ การส่งเสริมด้านอาหารประสบการณ์ด้านสังคม การให้การศึกษา และการพัฒนาบุคลิกภาพ

2. สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีความสำคัญเพราะเป็นสถานที่อบรมสั่งสอน และให้วิชาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต สภาพแวดล้อมในโรงเรียนได้แก่

(1) กฎระเบียบข้อบังคับและการปกครอง ซึ่งโรงเรียนมุ่งหมายเพื่อฝึกหัดให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม

(2) ครู เป็นผู้ที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ครูมีอิทธิพลต่อเด็กทั้งทางด้านการแสดงออกและจิตใจ ดังนั้นครูควรจะเป็นแม่แบบที่ดีสำหรับเด็ก

(3) กลุ่มเพื่อนร่วมโรงเรียนและร่วมชั้นเรียน มีอิทธิพลในการปรับตัวและการดำรงชีวิตในสังคมของโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนสังคมย่อย

(4) หลักสูตรและวิชาที่เรียน มีส่วนทำให้บุคคลได้รับการพัฒนาด้านความคิดและประสบการณ์

3. สภาพแวดล้อมในสังคมและชุมชน

(1) กลุ่มเพื่อน ได้แก่ เพื่อนร่วมงานอาชีพ เพื่อนร่วมงานสังคม และเพื่อนร่วมชีวิต

(2) สื่อมวลชน ได้แก่ สิ่งตีพิมพ์ทุกชนิด วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสารมวลชนทุกประเภท

(3) ศาสนาและลัทธิความเชื่อ ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความเชื่อถือ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงจนเป็นการเรียนรู้ ตามหลักทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาที่มีการศึกษาถึงเรื่องพันธกรรมและสิ่งแวดล้อมนั้น ทำให้ทราบว่า นอกเหนือจากลักษณะต่าง ๆ ที่คนได้รับการถ่ายทอดมาทางพันธุกรรมทำให้คนแตกต่างกันแล้ว ยังมีอิทธิพลอื่น ๆ

อีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สำคัญได้แก่สิ่งแวดล้อม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การคบเพื่อน การสังคม การศึกษา การสมาคม ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ดินฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร น้ำ สื่อมวลชน โรคภัยไข้เจ็บ อุบัติเหตุ ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ว่า สภาพแวดล้อมทำให้พฤติกรรมของคนเป็นไปทั้งทางที่ดี หรือร้าย

ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละคนนั้น จะแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมของแต่ละคน ประสบการณ์กับการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ประสบการณ์เป็นเครื่องมือ หรือวิธีการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และขณะเดียวกัน ผลจากการเรียนรู้ทำให้คนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ แต่ก็ต้องอาศัยการจัดประสบการณ์ที่ดีพอ จึงจะทำให้คนได้เรียนรู้เป็นผลสำเร็จ ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน จึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ดี

อย่างไรก็ตามถ้าหากผู้บริหารการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้ว ก็ควรจะได้หาวิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น การที่จะกล่าวว่า เด็กจะเรียนได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสติปัญญาของผู้เรียนนั้นค่อนข้างจะเป็นการกล่าวที่ให้ความสำคัญแก่นักธรรมมากเกินไป ถึงแม้ว่าผลจากการศึกษาจะพบว่านักธรรมก็ยังมีอิทธิพลอยู่ด้วย บุคคลจึงมีความแตกต่างกัน เนื่องมาจากอิทธิพลของพันธุกรรมและสภาพแวดล้อม

๗ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อม

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สภาพต่าง ๆ เหล่านี้จะสัมพันธ์กับผู้เรียนตลอดเวลา ภายในห้องเรียน ผู้เรียนจะอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมกายภาพ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ต่าง ๆ สภาพอุณหภูมิภายในห้อง มีเพื่อนร่วมชั้นห้องล้อม มีครูผู้สอนเป็นผู้ควบคุม ชี้แนะหรือกำหนดทิศทาง จัดระเบียบความเป็นไปในห้องเรียน มีค่านิยม ความรู้สึกนึกคิดของตนเองตามวัฒนธรรมและสังคม องค์ประกอบเหล่านี้จะมีส่วนกำหนดพฤติกรรม

ของผู้เรียน เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2530) ได้พยายามวิเคราะห์ตัวกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมที่สำคัญ 2 ด้าน คือ ตัวกำหนดทางด้านมนุษย์ และตัวกำหนดทางด้านสภาพแวดล้อมกายภาพ ตัวกำหนดทางด้านมนุษย์ได้แก่ อิทธิพลทางด้านสรีรวิทยา อิทธิพลทางด้านบุคลิกภาพ อิทธิพลทางด้านสังคม และอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรม ส่วนตัวกำหนดทางด้านสภาพแวดล้อมกายภาพได้แก่ โอกาสของสภาพแวดล้อมกายภาพที่มีต่อความสัมพันธ์ คุณสมบัติต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมกายภาพ และตำแหน่งของสภาพแวดล้อมกายภาพ จะขอนำมาเสนอโดยสรุปดังนี้

ตัวกำหนดทางด้านมนุษย์

1. อิทธิพลทางด้านสรีรวิทยา ได้แก่ อิทธิพลที่เกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานทางชีวภาพของมนุษย์ระบบทางสรีระที่เกี่ยวกับระบบประสาทสัมผัสต่าง ๆ และระบบประสาทส่วนกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนสมองของมนุษย์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมภายใน (Covert behavior) ซึ่งได้แก่ การรู้สึก การรับรู้ การเรียนรู้ การจำและการคิดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ และต่อพฤติกรรมภายนอกในสภาพแวดล้อม

2. อิทธิพลทางด้านบุคลิกภาพ บุคลิกภาพเป็นลักษณะของบุคคล บางส่วนเกิดจากการเรียนรู้ บางส่วนอาจมีมาแต่กำเนิด สิ่งที่สำคัญทำให้เกิดพฤติกรรมในลักษณะเฉพาะที่สำคัญก็คือ แรงจูงใจ นอกจากนี้อาจเป็นอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม การศึกษา การเลี้ยงดู และอื่น ๆ

3. อิทธิพลทางด้านสังคม พฤติกรรมของมนุษย์ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของตนในสังคม และขึ้นอยู่กับบทบาทที่แต่ละสังคมกำหนดไว้ในขณะนั้น เช่น บทบาทอาจารย์ บทบาทนัสนิตแต่ละคนจะมีพฤติกรรมและมีความสัมพันธ์กันตามบทบาทและตามสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ เช่นพฤติกรรมของอาจารย์ในชั้นเรียน ความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนัสนิตจะเป็นไปตามที่สังคมกำหนด พฤติกรรมของทั้ง 2 ฝ่ายต้องเป็นที่ยอมรับตามค่านิยมซึ่งกันและกันหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง พฤติกรรมของมนุษย์จำเป็นต้องมีบรรทัดฐานทางสังคมกำกับไว้

4. อิทธิพลทางด้านวัฒนธรรม แบบแผนในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมหนึ่ง ๆ มาจากระบบค่านิยม ความเชื่อ ศาสนา ตลอดจนโลกทัศน์ของแต่ละกลุ่มซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ของบุคคลในสังคม ซึ่งย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของแต่ละคน บุคคลที่มาจากวัฒนธรรมต่างกันอาจมีผลทำให้พฤติกรรมแตกต่างกันได้

ตัวกำหนดทางด้านสภาพแวดล้อมกายภาพ

1. โอกาสและสภาพแวดล้อมกายภาพที่มีต่อความสัมพันธ์ โอกาสเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้นได้ สิ่งเร้าบางอย่างก่อให้เกิดความพอใจ จะส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเข้มแข็งขึ้น สิ่งเร้าบางอย่างอาจเป็นอุปสรรคขัดขวางการเกิดพฤติกรรมนั้น ๆ เช่น นักเรียนยกมือเพื่อตอบปัญหาของครู ครูมองเห็นและเรียกให้ตอบ นักเรียนก็จะมีกำลังใจและมีความเชื่อมั่นกระตือรือร้นที่จะตอบปัญหาของครูต่อไป แต่ถ้านักเรียนไม่มีโอกาสได้ตอบปัญหาเลยเพราะครูมองไม่เห็น ทำให้นักเรียนเหนื่อยหน่ายที่จะยกมือ ต่อไปอาจไม่ยกมือ ไม่คิดตอบเลยก็ได้

2. คุณสมบัติต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมกายภาพ คุณสมบัติของสภาพแวดล้อมกายภาพ เช่น ความซับซ้อน ความง่าย ลักษณะกำหนด เหล่านี้จะมีผลกระทบต่อรับรู้ การรู้สึก การเรียนรู้ การจำ การคิด ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้นได้

3. ตำแหน่งของสภาพแวดล้อม ตำแหน่งของสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันย่อมก่อให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างกันด้วย เช่น นักเรียนคนที่นั่งห่างไปด้านหลังย่อมมีโอกาสที่จะแอบหลับหรือแอบลอกงานเพื่อนได้มากกว่านักเรียนที่นั่งแถวหน้า นักเรียนที่นั่งแถวหน้าและกลาง ๆ ห้องมีความสนใจโต้ตอบกับครูมากกว่านักเรียนที่นั่งอยู่ริมด้านหลังห้อง (Sommer, 1969)

* ความสำคัญของสภาพแวดล้อมต่อพัฒนาการการเรียนรู้

ในสมัยก่อนมีความเชื่อกันว่า ความสามารถทางสมองของคนจะมีความสมบูรณ์ที่สุด และยุติการเจริญเมื่ออายุ 13-14 ปี แต่จากการศึกษาค้นคว้าของนักจิตวิทยาาระยะหลัง ๆ พบว่าอายุของความเจริญเติบโตทางสมองเพิ่มขึ้นจากเดิม คือ ความสมบูรณ์ทางการเจริญจะยุติเมื่ออายุ 17-18 ปี และยังมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นอีกจากการศึกษาของ Freeman กับ Flory (1939) สรุปว่าการที่ความสามารถทางสมองของเด็กได้ยุติลงนั้นน่าจะสืบเนื่องมาจากขาดการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะถ้าคนได้เรียนรู้ในโรงเรียนหรือได้รับการศึกษาชั้นสูง ๆ ขึ้นจะทำให้ I.Q. เพิ่มขึ้นได้ ข้อคิดนี้กระตุ้นให้ครูได้ตระเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อความอยากรู้อยากเห็น และการค้นพบของนักเรียน สภาวะเช่นนี้จะทำให้การเจริญทางสมองดำเนินอยู่ต่อไป

สภาพแวดล้อมคือสิ่งเร้าให้มนุษย์กระทำพฤติกรรม

โดยเหตุที่มนุษย์อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อม นักจิตวิทยาถือว่าสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่เร้าให้มนุษย์แสดงพฤติกรรม ซึ่งในทางจิตวิทยาแบ่งสิ่งแวดล้อมออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สิ่งแวดล้อมภายนอก (Explicit Environment) ได้แก่สิ่งแวดล้อมซึ่งอยู่นอกกายของมนุษย์ ได้แก่ วัตถุ สิ่งของ คน สัตว์ กิจกรรมอันเกิดจากวัตถุสิ่งของ คนและสัตว์ รวมไปถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมซึ่งไม่มีตัวตน เช่น หลักศีลธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีด้วย ถ้าสิ่งแวดล้อมเหล่านี้เร้าให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมเราเรียกว่าสิ่งเร้าภายนอก (External Stimulus)

2. สิ่งแวดล้อมภายใน (Implicit Environment) ได้แก่การกระทำของอวัยวะต่าง ๆ ภายในร่างกายของมนุษย์เอง เช่น ความหิว กระหาย ออยาก ถ้าสิ่งแวดล้อมภายในเร้าให้มนุษย์กระทำพฤติกรรมเราเรียกว่าสิ่งแวดล้อมภายใน (Internal Stimulus)

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ นั้น จึงมีทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกซึ่งได้แก่ผู้สอน เพื่อนร่วมชั้น ความเชื่อ ทศคติของผู้เรียนเอง ส่วนสิ่งเร้าที่เป็นสภาพแวดล้อมภายในได้แก่ความสนใจ ใฝ่เรียนของผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีจึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างสิ่งเร้าทางการเรียนที่ดีนั่นเอง ✎

อิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน

แต่เดิมนั้นการศึกษาในเรื่องอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้นยังไม่เป็นที่สนใจแพร่หลายนัก และดูเหมือนว่าชีวิตความเป็นไปตลอดจนการดำเนินการต่าง ๆ ในเรื่องการเรียนการสอนนั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนกับตัวนักเรียนเท่านั้น แท้ที่จริงแล้วยังมีสิ่งอื่น ๆ ที่มีส่วนผลักดันให้ การเรียนการสอนเป็นไปตามวิถีที่ต้องการ หรือไม่ต้องการ อีกด้วย

อิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนอาจจำแนกออกได้เป็น 7 ประเภท (Duke. 1979) ได้แก่ เทคโนโลยี กฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ การศึกษาเรื่องประชากร การศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ และวัฒนธรรม

อิทธิพลทั้ง 7 ประการนี้ จะประกอบกันทำให้เกิดขึ้นเรียนเกิดกิจกรรมในชั้นเรียน และอื่น ๆ ดังจะได้เสนอรายละเอียดดังนี้

1. อิทธิพลทางด้านเทคโนโลยี (Technological Influences)

ในปัจจุบันนี้อัตราการเพิ่มของประชากรดูเหมือนจะเป็นปัญหาในเกือบทุกเรื่อง แม้แต่ในวงการศึกษาก็เพิ่มจำนวนนักเรียนในขณะที่ขนาดของอาคารสถานที่และจำนวนครูเท่าเดิมนั้นเป็นการระออย่างยิ่งแก่โรงเรียน จึงทำให้ครูแสวงหาวิธีการที่จะแก้ปัญหาในเรื่องการเรียนการสอน การจัดดำเนินการในชั้นเรียนโดยนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้

อิทธิพลของเทคโนโลยีบางประการจะแผ่ครอบคลุมเข้าไปจนยากที่ครูจะรู้สึกได้ อิทธิพลเหล่านี้ทำให้ครูสังสททัศนคติความรู้สึกนึกคิดและใช้เป็นแนวทางในการจัดการชั้นเรียน ในช่วง 2 ศตวรรษที่ผ่านมา ความเคลื่อนไหวทางด้านเทคโนโลยีกำลังเฟื่องฟูมาก คนส่วนใหญ่พยายามที่จะดำเนินชีวิตที่ดีกว่าเดิมและมีความคิดว่าเทคโนโลยีจะช่วยให้การดำเนินการต่าง ๆ ดีขึ้นโดยเฉพาะในด้านอุตสาหกรรม ส่วนในด้านครูนั้นเริ่มมองเห็นว่าการศึกษามีผลผลิตออกมาชัดเจนเหมือนอุตสาหกรรม การเรียนการสอนจึงเพียงแค่นักเรียนเลื่อนชั้นเท่านั้น แต่แท้ที่จริงแล้วการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีความหมายมากกว่าการเลื่อนชั้นหรือสอบได้ดั่งนั้น นักการศึกษาจึงมองไปว่า ปัญหาที่น่าจะต้องแก้ไขโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในหลาย ๆ รูปแบบ

รูปแบบแรกได้แก่ วิธีการเยียวยา (Medical model) คือ เป็นการเน้นที่การวินิจฉัยปัญหาคำเนินการเพื่อแก้ปัญหาและประเมินผลที่ได้ วิธีนี้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาย่อมพยายามช่วยครูที่มีปัญหาในเรื่องการเรียนการสอน วิธีนี้ไม่ค่อยได้ผลนัก เพราะการที่จะเทียบโรงเรียนให้เหมือนกับโรงพยาบาลนั้นเป็นไปได้ยากอีกประการหนึ่งการฝึกหัดครูได้พยายามมองปัญหาต่าง ๆ นั้นเป็นเรื่องยากอีกเช่นกัน

รูปแบบของอิทธิพลของเทคโนโลยีแบบที่สองก็คือ การใช้ยุทธวิธีที่อาศัยผลการวิจัยอย่างมีระบบ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาทางด้านพฤติกรรมของนักเรียน วิธีการนี้เป็นผลมาจากการศึกษาค้นคว้าของนักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา และนักจิตวิเคราะห์ ซึ่งมุ่งความสนใจมาที่ "พฤติกรรม" ครูจะได้รับการฝึกฝนอบรมให้รู้จักการใช้การเสริมแรง และการดำเนินการตามกรณีพฤติกรรมที่เหมาะสมของนักเรียนจะต้องได้รับการเสริม ในขณะเดียวกันพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาจะถูกกระตุ้นให้ปรับปรุงโดยวิธีการที่ใช้เครื่องเสริมแรงเช่นเดียวกัน ในรูปแบบนี้พบว่านักเรียนได้มีการเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่น่าพอใจและลดปัญหาในห้องเรียนได้

รูปแบบที่สามได้แก่ การใช้เครื่องมือเพื่อประหยัดเวลาและแรงงาน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดได้แก่ คอมพิวเตอร์และโทรทัศน การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนช่วยให้การเรียนเป็นรายบุคคลบรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น การเรียนเป็นรายบุคคลหรือการเรียนด้วยตนเองจะลดความคับข้องใจของผู้เรียนในเรื่องเวลาในการเรียนหรือการแข่งขันกับผู้อื่น ผู้เรียนสามารถเรียนไปได้ตามความสามารถของตนเอง ขณะเดียวกันครูก็จะมีเวลาว่างมากพอที่จะให้ความสนใจและเอาใจใส่กับนักเรียนแต่ละคนมากขึ้น นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ยังใช้ช่วยในเรื่องการคิดคะแนน การเก็บทะเบียนต่าง ๆ ตลอดจนการให้คะแนนด้วย ซึ่งก็จะช่วยลดภาระของครูในด้านธุรการ อย่างไรก็ตามเนื่องจากคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่มีราคาแพง ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เข้มแข็งด้วย สำหรับโทรทัศนนั้นสามารถนำมาใช้ในห้องเรียนได้ แม้ว่าจะอยู่ห่างไกลแค่ไหนนักเรียนจากจุดต่าง ๆ ทั่วประเทศสามารถเรียนกับโทรทัศนที่มาจากแหล่งเดียวกันได้ นอกจากนี้ก็ยังได้มีการใช้สื่อการสอนอื่น ๆ มากขึ้น

รูปแบบสุดท้ายได้แก่ การเปลี่ยนสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางด้านกายภาพ ทั้งนี้สถาปนิกผู้ออกแบบห้องเรียนและโรงเรียนได้ให้ความสนใจและปรับปรุงรูปแบบอาคารสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สอนและผู้เรียน ในอันที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้ยังได้พยายามออกแบบให้นักเรียนมีความสบาย มีบรรยากาศที่เอื้อแก่การศึกษาหาความรู้ การสร้างห้องเรียนเอนกประสงค์ที่สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อใช้ในการเรียนที่เป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อยได้โดยสะดวก การออกแบบทางเดิน ทางติดต่อระหว่างห้องเรียนให้มีการเคลื่อนย้ายสถานที่เรียนได้คล่องแคล่วและรวดเร็ว

2. อิทธิพลทางด้านกฎหมาย (Legal Influences)

อิทธิพลทางด้านกฎหมายในต่างประเทศค่อนข้างจะถือจริงจังมากกว่าในประเทศไทย ในประเทศที่กำลังพัฒนานั้นมักมีความพยายามที่จะให้อำนาจจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับส่วนกลาง ทั้งนี้เพื่อไม่ให้มีความแตกต่างกันในเรื่องระเบียบหรือกฎข้อบังคับมากมายในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ส่วนในประเทศที่พัฒนาแล้วนั้น อิทธิพลทางกฎหมายจะเข้ามามีบทบาทมากเพื่อจัดอิทธิพลของสมาคมผู้ปกครองที่มักจะทำให้เกิดความยุ่งยากแก่นักศึกษาในหลาย ๆ ด้าน สำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกา อิทธิพลทางกฎหมายที่เห็นได้ชัดได้แก่ กฎหมายว่าด้วยสิทธิของนักเรียน พระราชบัญญัติครู ข้อห้ามการลงโทษนักเรียนทางด้านร่างกาย เช่น การเขียนตี หากทำเกินเลยก็เป็นการผิดกฎหมายด้วย นอกจากนี้ อิทธิพลทางด้านกฎหมายที่เป็นส่วนสำคัญในด้านการจัดการเรียนการสอนก็

ได้แก่ การให้สิทธิและโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กเท่าเทียมกัน การจัดการศึกษาพิเศษแก่เด็กพิการ หรือเด็กผิดปกติ การจัดการศึกษาภาคบังคับ กฎหมายที่ระบุไว้ว่าบิดามารดาจะต้องส่งบุตรหลานเข้า รับการศึกษ... เมื่อมีอายุตามที่กฎหมายกำหนด และจะต้องอยู่ในโรงเรียนหรือเรียนจนจบการศึกษา ภาคบังคับ หรือ จนกว่าจะมีอายุระดับหนึ่งจึงจะให้ออกไปได้ เป็นต้น

3. อิทธิพลทางด้านการเมือง (Political Influences)

การเมืองและการปกครองนั้น เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียน การสอนในชั้น เช่นเดียวกับทางด้านกฎหมายบางครั้งการศึกษามีความจำเป็นต้องเป็นไปตามนโยบาย ของฝ่ายบริหาร ซึ่งอาจมีผลกระทบหลายอย่างเช่น การรับนักเรียนเพิ่มขึ้นตามความจำเป็นของฝ่าย บริหาร ทำให้มีนักเรียนล้นชั้นหรือมากกว่าที่กำหนด อย่างที่เป็นอยู่ปัจจุบัน คือในชั้นเรียนหนึ่ง ๆ มีนักเรียน 50 - 55 คน ต่อครู 1 คน ทำให้การดูแลปกครองตลอดจนการสอนทำได้ไม่ทั่วถึง ซึ่ง มีผลต่อการเรียนของนักเรียนมาก นอกจากนี้ การที่มีกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยส่วนบุคคลหรือ สิทธิของนักเรียนในต่างประเทศ มีผลทำให้การปกครองชั้นไม่ได้เต็มที่ และครูมีความกังวลหรือ ความกลัวยอมทำการสอนไม่ได้เต็มที่เท่าที่ควร

4. อิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Influences)

การจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพนั้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ แต่สิ่งสำคัญที่จะ ช่วยเสริมก็คืองบประมาณ หากมีงบประมาณมากเพียงพอก็สามารถจัดหาครูผู้สอนที่มีความสามารถ สามารถจัดซื้ออุปกรณ์การสอนที่ดี และหากเป็นโรงเรียนราษฎร์ก็จะสามารถจ้างผู้บริหารที่มีความ สามารถในการบริหาร จ้างครูดี ๆ และมีอาคารสถานที่อุปกรณ์การสอนดี ๆ ได้ แต่ในความเป็น จริงแล้ว โรงเรียนของรัฐบาลมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณเสมอ และบางครั้งจำนวนครู มีน้อยทำให้ต้องทำงานหนัก จำนวนนักเรียนในชั้นต้องเพิ่มขึ้น ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมชั้นเรียนที่มี นักเรียนจำนวนมาก ๆ นั้น จะทำให้ครูเสียเวลาไปมาก เวลาที่จะใช้ในเรื่องเนื้อหาบทเรียนก็น้อย ลง ผลที่ตามมาก็คือการเรียนการสอนไม่ได้เต็มที่เต็มหน่วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จะลดลงตามไปด้วย นอกจากนี้รายได้ของครูในฐานะที่เป็นข้าราชการนั้น ค่อนข้างน้อยถ้าเทียบกับ ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจทั่ว ๆ ไปในปัจจุบัน ทำให้ครูมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจส่วนตัวด้วย การที่ครูจะอุทิศเวลาทั้งหมดเพื่อการเรียนการสอน ลดลง ครูจะพยายามหารายได้เพิ่มเติมด้วยการ ออกไปสอนพิเศษ หรือประกอบอาชีพอื่นเสริม สิ่งเหล่านี้จะกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียนอย่าง หลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจจึงเป็นสภาพแวดล้อมอันหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการจัดการ เรียนการสอนอย่างยิ่ง

5. อิทธิพลทางด้านประชากร (Demographic Influences)

การเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมากเมื่อจำนวนประชากรเพิ่ม จำนวนเด็กที่จะอยู่ในวัยเรียนก็เพิ่มตาม ในขณะเดียวกัน อาคารสถานที่เรียน ห้องเรียน และครูไม่สามารถจะเพิ่มตามในอัตราที่ได้สัดส่วนกันได้ ดังนั้นครูจึงต้องรับภาระหนัก จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ ปัญหาทางด้านความประพฤติของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น เหตุการณ์ดังกล่าวเริ่มหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปัจจุบันมีปัญหาอื่นแทรกซ้อนเมื่อมีปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจและสงครามทำให้เกิดการอพยพของประชากร มีการย้ายถิ่นที่อยู่เพื่อการอยู่รอด และเพื่อชีวิตที่ดีกว่า เช่น ประชากรในสวนภูมิภาคโยกย้ายถิ่นที่อยู่มาทำกินในเมืองหลวง ทำให้เกิดความแออัด นักเรียนในแต่ละโรงเรียนมาจากครอบครัวต่าง ๆ บางคนมาจากครอบครัวยากจน บางคนมาจากครอบครัวที่แตกแยก บางคนมาจากครอบครัวที่ถึงแม้จะมีทั้งบิดามารดาแต่บิดามารดาทำงานนอกบ้านไม่มีเวลาอบรมดูแลบุตร ผู้ที่จะต้องรับภาระก็คือครูผู้สอน และหากครูผู้สอนไม่มีทักษะในการปกครองชั้นเรียน ก็ยิ่งจะทำให้เกิดปัญหาต่อไปไม่สิ้นสุด เด็กบางคนที่มีความประพฤติดีตั้งใจเรียน อาจต้องพลอยเสียเวลากับการที่ครูต้องใช้เวลาอบรมควบคุมเด็กที่มีปัญหา ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนที่จำต้องปะทะกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมเช่นนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาทางปรับปรุงแก้ไข เช่นครูผู้สอนจะต้องมีความสามารถและมีความชำนาญเพียงพอที่จะควบคุมดูแลอบรมสั่งสอนนักเรียนที่มาจากหลายกลุ่ม ทางโรงเรียนจะต้องมีอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอ มีบุคลากรพิเศษที่จะคอยช่วยแก้ปัญหา เช่น มีผู้แนะแนว เป็นต้น

6. อิทธิพลทางด้านนิเวศวิทยา (Ecological Influences)

อิทธิพลทางด้านนิเวศวิทยาหรือสิ่งแวดล้อมนั้น ครอบคลุมไปถึงสถานและสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียน เช่น องค์การต่าง ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน หน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนที่มีส่วนช่วยเหลือโรงเรียนรวมทั้งหน่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์ องค์การเกี่ยวกับเยาวชน องค์การต่าง ๆ เหล่านี้จะเข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหาหรือควบคุมปัญหาความประพฤติของเด็กมาก ซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสีย ผลดีก็คือจะช่วยแก้ปัญหาเด็ก ผลเสียก็คือ จะทำให้ครูปล่อยวางในหน้าที่นี้ เพราะเห็นว่ามืองค์กรอื่นเข้ามาทำหน้าที่แล้ว นอกจากนี้การที่มีหน่วยงานอื่นเข้ามายุ่งเกี่ยวชั้นเรียนมาก ๆ นั้น ก็มักจะทำให้ครูต้องให้ความสนใจในหน่วยงานนั้น ๆ เสียเวลาไปกับเรื่องที่ไม่ใช่ทางด้านวิชาการมากไป

7. อิทธิพลทางด้านวัฒนธรรม (Cultural Influences)

วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากในแต่ละห้องเรียนนั้น ครูและนักเรียนต่างก็นำเอาคุณลักษณะต่าง ๆ ติดตัวมา เช่น ปทัสฐาน ค่านิยม ความเชื่อ สังคม และประสบการณ์เก่าๆ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ถือเป็นวัฒนธรรมของแต่ละสังคมที่แต่ละคนสังกัดอยู่ ในต่างประเทศนั้นวัฒนธรรมมีผลกระทบต่อการศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะในประเทศที่มีประชากรต่างเชื้อชาติ ต่างเผ่าพันธุ์ อาศัยอยู่ เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ครูชาวผิวขาวอาจตีความพฤติกรรมของเด็กผิวดำผิด ๆ หรือเด็กผิวดำถูกกีดกันไม่ให้เสมอภาคกับเด็กผิวขาวโดยที่ครูไม่ได้ตั้งใจ นอกจากนี้ก็ยังมีเด็กที่มาจากครอบครัวที่อพยพย้ายถิ่นที่อยู่ อาจได้รับการดูถูกเหยียดหยาม สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาในเรื่องการจัดการเรียนการสอนมาก

อีกสิ่งหนึ่งที่มีอิทธิพลก็คือ ความเชื่อของครู ครูบางคนเชื่อในธรรมชาติของมนุษย์ว่า มีความรับผิดชอบทุกคน ครูก็จะปฏิบัติต่อนักเรียนโดยให้นักเรียนเป็นอิสระในด้านความคิดและการกระทำ แต่ถ้าครูมีความเชื่อว่ามนุษย์ส่วนใหญ่มีความเกียจคร้านเป็นนิสัย จะทำอะไรจะต้องได้รับคำสั่งจึงจะทำ ดังนั้น ครูก็จะปฏิบัติต่อนักเรียนเหมือนเป็นผู้บังคับบัญชาออกคำสั่งนักเรียน ถ้านักเรียนซัดซันไม่ปฏิบัติตาม ก็จะถูกลงโทษเป็นต้น ความเชื่อของครูซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนดังกล่าว

สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียน ต่อการอบรมสั่งสอนของครูอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะโรงเรียนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จะต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทั้งหลายทั้งมวล ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สิ่งที่ดีในตัวนักเรียนแต่ละคน หรือครูแต่ละคนเข้ามาในชั้นเรียนนั้น เป็นสิ่งที่ควรแก่การสนใจ ไม่ควรเพิกเฉยละเลย เพราะสิ่งเหล่านี้เองที่จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของแต่ละคน โดยสภาพที่เป็นจริงนั้นเป็นที่น่าสังเกตว่า สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ดังกล่าวไม่ค่อยได้รับความเอาใจใส่เท่าใดนัก ส่วนใหญ่จะมองข้ามไป จนทำให้เกิดปัญหาด้านความประพฤติ หรือการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ทั้งของนักเรียนหรือของครูชั้น เมื่อถึงเวลานั้นก็อาจสายเกินแก้หรือเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยาก ดังนั้นถ้าครูและผู้บริหารได้ตระหนักถึง อิทธิพลของสภาพแวดล้อม ทำความเข้าใจและปรับปรุงให้ประสานสัมพันธ์ และสอดคล้องกับสภาพต่าง ๆ ก็จะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ไปได้บ้าง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนในระดับอุดมศึกษานั้นมีน้อยมาก เท่าที่ปรากฏจะเป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพทั่ว ๆ ไป ดังเช่น ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง นิริยานุวัฒน์ และคณะ (2525) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย 7 แห่ง และพบว่ามหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคมีสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยดีกว่ามหาวิทยาลัยในส่วนกลาง ผลการวิจัยข้อนี้เป็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ข้อหนึ่ง ในอันที่จะเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์วิทยาเขตใน ส่วนกลางกับวิทยาเขตในส่วนภูมิภาค

โดยที่สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นสิ่งเร้าอย่างหนึ่งในการเรียนการสอน ดังนั้น ถ้าหากผู้สอนจัดหรือควบคุมสภาพแวดล้อมได้เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความตั้งใจสูง ดังที่ อรสา ไทยการุณวงศ์ (2527) ได้ศึกษาผลการใช้การควบคุมสิ่งเร้าในการเพิ่มพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าการควบคุมสิ่งเร้าสามารถเพิ่มพฤติกรรมการตั้งใจเรียนได้สูง

การที่ผู้สอนจะทราบถึงผลการเรียนของนักเรียนโดยตรงนั้น มักจะดูที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงก็อาจจะสรุปได้ข้อหนึ่งว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นั้น จึงได้มีผู้วิจัยหลายคนพยายามศึกษาว่าอะไรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากจะศึกษาให้ถ่องแท้แล้ว องค์ประกอบดังกล่าวจะมีมากมายหลายด้าน แต่เท่าที่ปรากฏมีผู้ศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมนั้นมีหลายคน เช่น ปาจริย์ วัชชวัลคุ (2527) ได้ศึกษาอิทธิพลขององค์ประกอบด้านลักษณะของนักเรียน สภาพแวดล้อมทางบ้าน และสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของครูใหญ่ คุณภาพของการสอน มโนภาพเกี่ยวกับตนเองและทัศนคติต่อวิชาที่เรียน โดยที่ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของครูใหญ่ และคุณภาพของการสอน ส่งผลทางตรงเชิงนิเสธต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัยของปาจริย์แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เกี่ยวกับผู้บริหารนั้น จะครอบคลุมไปถึงบุคลิกในด้านความเป็นผู้นำ สำหรับที่เกี่ยวกับครูผู้สอนนั้น จะเกี่ยวข้องกับวิธีการสอน หรือพฤติกรรมการสอน ส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนนั้นจะเป็นทางด้านมโนภาพที่เกี่ยวกับตนเอง และทัศนคติที่มีต่อวิชาที่เรียน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทางตรงและทางอ้อมด้วย

การวิจัยที่มีลักษณะคล้ายกับการวิจัยของปาจรีรี่ได้แก่ งานวิจัยของวาสนา นัทภัสสาสิ (2527) และงานวิจัยของนิตยา ใจตาบ (2529) วาสนา ได้ทำการวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าสภาพแวดล้อมทางบ้าน และสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างสูง นั้นหมายความว่า ถ้าหากสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทางตรงกันข้ามถ้าสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะตกต่ำ สำหรับผลงานวิจัยของ นิตยา ใจตาบ ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์เชิงคาโนนิกออร์ระหว่างองค์ประกอบด้านลักษณะของนักเรียน สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน และสภาพแวดล้อมทางบ้านกับผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนรัฐบาลกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่ามโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ทศคติต่อการเรียนด้านการยอมรับคุณค่าทางการศึกษา คุณภาพของการสอน บรรยากาศในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์กันโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ .73

✓ สำหรับ อุทัย ตั้งคำ (2527) ทำการวิจัยคล้ายคลึงกับวาสนาและปาจรีรี่ คือ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพส่วนตัวนักเรียน สภาพแวดล้อมทางบ้าน และโรงเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยให้คำจำกัดความของคำว่าสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน คือ คุณภาพของการสอน ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้อำนวยการ และบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างเขาวงกตปัญหา ความรู้พื้นฐาน แรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ รูปแบบการเรียน การเรียนพิเศษ การควบคุมตนเอง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพที่อยู่อาศัย คุณภาพของการสอน ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้อำนวยการและบรรยากาศภายในชั้นเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าเท่ากับ .6216 และตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ คือ ความรู้พื้นฐาน เขาวงกตปัญหา ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้อำนวยการและแบบการเรียนแบบร่วมมือ ผลการวิจัยของอุทัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของปาจรีรี่ในด้านที่เกี่ยวกับความเป็นผู้นำทางวิชาการของครูใหญ่และผู้อำนวยการมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิตยา ใจตาบ ในด้านความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากผลของการวิจัยของปาจรีรี่และอุทัย แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลในโรงเรียนนั้น จะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย

สำหรับงานวิจัยที่รวบรวมความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมการเรียนรู้ โดย ประไพ เสมหิรัญ (2529) พบว่าครูได้แสดงความเห็นด้วยกับปัจจัย 4 ด้าน คือ ปัจจัย คุณลักษณะของผู้เข้ารับการอบรม ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถาบัน ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครูผู้ ฝึกอบรม และปัจจัยด้านสภาพการเรียนการสอน

X ในด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนนั้น จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ พบว่า พฤติกรรมของครูผู้สอนมีผลอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ในเรื่องนี้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป การร มการฝึกหัดครูได้เคยมีโครงการศึกษาสภาพแวดล้อมในห้องเรียน (IEA Classroom Environment Study) ซึ่งเป็นโครงการร่วมมือกันระหว่างประเทศที่เป็นสมาชิกของ IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) ซึ่งเป็นการวิจัย ศึกษาสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของครู เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในอันที่ จะนำไปปรับปรุงพฤติกรรมสอนของครู การวิจัยนี้เน้นในเรื่องพฤติกรรมการสอน วิธีการสอน การ ตั้งคำถาม การมีปฏิกริยาระหว่างครูกับนักเรียน เมื่อวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว ทำให้ได้แบบสังเกตมาตร ฐานที่จะนำไปใช้ต่อไป ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของครูในห้องเรียนเป็นเรื่องสำคัญ เดชนรงค์ สุกุมารส (2528) ได้ทำการวิเคราะห์ห้พฤติกรรมการใช้คำถามของครูในการเรียนการสอนวิชาเคมี ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 11 พบว่า คำถามที่ครูที่สอนนักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ใช้มากที่สุดคือคำถามขึ้นความรู้ ผลวิจัยนี้อาจตีความได้ว่า การที่ครู ใช้คำถามกับนักเรียนในแบบอื่น ๆ เช่นถามอย่างไม่มี ความหมาย หรือถามในเรื่องอื่นนอกเหนือจาก เรื่องความรู้ อาจไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่วน จรัญ บุญจันทร์ (2528) พบว่า ครูวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นว่าคุณเองแสดงพฤติกรรมในห้องเรียนมากเกี่ยวกับการพัฒนา เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในด้านความมีเหตุมีผล ความเพียรพยายามความซื่อสัตย์ และ มีใจเป็นกลาง การพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ ผลการวิจัยที่จรัญพบนี้ เป็นความ คิดเห็นของครูเอง ส่วนการวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของทั้งครูและนักเรียนนั้นได้แก่ งานวิจัยของ จันทิมา สุวรรณพรหม (2528) ซึ่งพบว่า ทั้งครูวิทยาศาสตร์และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมี ความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าลักษณะของครูวิทยาศาสตร์ที่พึงประสงค์ด้านต่าง ๆ คือ ด้านคุณธรรม ด้านเนื้อหา ด้านการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ มีความจำเป็นมาก

ในระดับมหาวิทยาลัยนั้น วชิรา เพ็ญโรจน์ (2527) ได้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีลักษณะเชิงลิขันธ์ต่างกัน (Different level of Dogmatism) ผลของการศึกษา เป็นที่น่าสังเกตว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความเห็นว่า อาจารย์ที่พึงประสงค์คือ อาจารย์ที่ไม่เคร่งครัดตามประมวลการสอน อนุญาตให้นิสิตกำหนดแนวการเรียนด้วยตนเอง เลือกเข้าหรือไม่เข้าชั้นเรียนได้ ปรับปรุงรายวิชา โดยยึดถือหลักวิชาขึ้น สอนโดยอาศัยเอกสารประกอบอื่น ๆ มากกว่าตำราเรียน เปิดโอกาสให้นิสิตแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พยายามสร้างความสัมพันธ์เป็นการส่วนตัวกับนิสิต มีบทบาทในสาขาวิชาของตน เป็นที่คุ้นเคยในหมู่นิสิต ใช้เวลาส่วนใหญ่ให้กับนิสิต เป็นอาจารย์ที่มีความสามารถปานกลาง แต่ให้คะแนนดี

ความคิดเห็นของนิสิตดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยไม่ได้สำรวจโยงให้เกี่ยวข้องกับผลการเรียน จึงไม่อาจคาดได้ว่าสิ่งที่นิสิตพอใจนี้จะให้ผลทางบวกหรือลบต่อการเรียน

นพมาศ พัวนิสิฐ (2528) ได้ศึกษาพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ขนาดโรงเรียน อัตราส่วนครูต่อนักเรียน และสภาพแวดล้อมในห้องเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และตัวแปรที่สำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 3 ตัวแปร คือ สภาพแวดล้อมในห้องเรียน อาชีพมารดา และเพศของนักเรียน

จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนในระดับใดปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่ง ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวกับตัวครู นักเรียน สภาพทางกายภาพ และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

วิธีดำเนินงานวิจัย

เพื่อที่จะให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การแปลความหมายของคะแนน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 8 วิทยาเขต ซึ่งมีลักษณะและปริมาณของตัวอย่างประชากรดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะและปริมาณของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิทยาเขต

ผลิตชั้นปีที่ 4 วิทยาเขต	ประชากร* (พ.ศ.2632)	กลุ่มตัวอย่าง** ขนาดพอดี	กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัย
ประสานมิตร	440	132	88
ปทุมวัน	54	16	47
บางเขน	230	69	100
พลศึกษา	305	91	93
บางแสน	297	89	48
นิคมโลก	240	72	94
มหาสารคาม	242	73	73
สงขลา	253	76	69
รวม	2061	618	612

* ข้อมูลจากฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2532

** จำนวนจากสูตร
$$n = \frac{2.25N}{2.25 + Ne^2} \quad (e = .01)$$

โทโร ยามาเน (Yamane 1970)

ข้อมูลในตารางที่ 1 แสดงว่าประชากรผลิตชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 8 วิทยาเขตในปีการศึกษา 2532 มีจำนวน 2061 คน สามารถคาดคะเนกลุ่มตัวอย่างขนาดพอดีได้ประมาณ 618 คน ในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสำรวจอย่างสมบูรณ์ได้จำนวน 612 คน ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับขนาดที่คาดคะเนไว้ เมื่อวิเคราะห์

จำแนกแต่ละวิทยาเขต พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าขนาดพอดีได้แก่กลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตปทุมวัน บางเขน พลศึกษา และพิษณุโลก ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างขนาดพอดีได้แก่ กลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตประสานมิตร บางแสน และสงขลา

ในตารางที่ 2 แสดงถึงสภาพของกรุปตัวอย่าง ซึ่งมีการกระจายตามทีควร จะเป็น เช่นกรุปตัวอย่างเพศหญิงจะมีจำนวนมากกว่าเพศชาย ตามความเป็นจริงของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ สัดส่วนของนิสิตที่ศึกษาหลักสูตร 4 ปี กับหลักสูตรเทียบ 4 ปี มีจำนวนใกล้เคียงกัน อายุโดยเฉลี่ยประมาณ 21-23 ปี กรุปตัวอย่างร้อยละ 44 อยู่หอพัก และเมื่อวิเคราะห์ในรายวิทยาเขต พบว่านิสิตในส่วนภูมิภาคอาศัยอยู่หอพักมากกว่านิสิตในส่วนกลาง การกระจายของกรุปตัวอย่างตามตัวแปรสำคัญ ตามทีควรจะเป็น เป็นสิ่งซึ่งบ่งถึงความเป็นตัวแทนของประชากรนิสิตชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 8 วิทยาเขต โดยส่วนรวมได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ในการสร้างแบบสำรวจสภาพแวดล้อมทางการเรียนนั้น ได้กำหนดกรอบในการสร้างไว้ดังนี้

1. บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ผู้สอนถือว่าเป็นสภาพแวดล้อมทางการเรียนอันหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนิสิต ถ้าอาจารย์มีบุคลิกภาพดีและมีพฤติกรรมที่ส่งเสริมการเรียนของนิสิต ถือว่าสภาพศึกษาแห่งนั้นมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดี

2. เพื่อนร่วมชั้น เพื่อนร่วมกรุปเรียน ถือว่าเป็นสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้วย หากเพื่อนร่วมชั้นมีพฤติกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้นั้น ถือว่าสภาพศึกษาแห่งนั้นมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดี

3. สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดีย่อมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนิสิต หากสถานศึกษาได้มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้นั้น ถือว่าสภาพศึกษาแห่งนั้นมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดี

4. บุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตเอง มีส่วนต่อผลการเรียนรู้ เนื่องจากนิสิตมีความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงอาจเชื่อได้ว่า บุคลิกภาพบางอย่างส่งเสริมการเรียนรู้นั้น บุคลิกภาพบางอย่างทำให้การเรียนรู้อดลง ดังนั้นถ้าหากผู้เรียนมีบุคลิกภาพดี มีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับ ย่อมถือว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดี

ตารางที่ 2 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ตัวแปร	ประสาน ปทุมวัน บางเขน พลศึกษา บางแสน พิษณุโลก มหาสาร สงขลา								รวม	ร้อยละ
	มิตร				คาม					
	1	2	3	4	5	6	7	8		
เพศ ชาย	25	4	24	36	6	25	19	7	146	23.9
หญิง	63	43	76	57	42	69	54	62	466	76.1
รวม	88	47	100	93	48	94	73	69	612	100
ประเภทของหลักสูตรที่ศึกษา										
4 ปี	37	47	29	12	27	17	62	55	286	46.8
เทียบ 4 ปี	51	-	71	80	21	77	11	14	325	53.2
รวม	88	47	100	92	48	94	73	69	611	100
ระดับอายุ										
เท่ากับ 20 ปี	13	10	9	1	5	6	13	2	59	9.7
และต่ำกว่า 21 ปี	28	26	46	25	20	30	32	26	233	38.3
" 22 ปี	23	8	32	38	14	33	22	33	203	33.4
เท่ากับและสูงกว่า 23 ปี	23	2	13	28	9	25	5	8	113	18.6
รวม	87	46	100	92	48	94	72	69	608	100

ตารางที่ 2 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ต่อ)

ตัวแปร	ประสาน ปทุมวัน บางเขน พลศึกษา บางแสน นิพนธ์โลก มหาสาร สงขลา								รวม	ร้อยละ
	มิตร	คาม								
	1	2	3	4	5	6	7	8		
✓ ลักษณะที่อยู่ปัจจุบัน										
บ้านตนเอง	46	41	39	21	5	19	6	8	185	30.4
บ้านญาติ	11	2	8	10	3	7	1	2	44	7.2
บ้านเช่า	11	2	17	21	5	20	12	23	111	18.2
หอพัก ม.	1	-	4	-	11	3	15	8	42	6.9
หอพักเอกชน	17	-	30	34	24	45	38	25	213	35.0
อื่น ๆ	1	2	1	7	-	-	1	2	14	2.3
รวม	87	47	99	93	48	94	73	68	609	100
สาขาวิชาเอก										
1. กลุ่มที่ 1	17	-	16	-	14	65	34	29	175	28.6
2. กลุ่มที่ 2	35	44	23	-	23	11	11	13	160	26.1
3. กลุ่มที่ 3	19	3	31	-	-	18	4	-	75	12.3
4. กลุ่มที่ 4	1	-	-	93	-	-	1	-	95	15.5
5. กลุ่มที่ 5	16	-	30	-	11	-	23	27	107	17.5
รวม	88	47	100	93	48	94	73	69	612	100

1. สาขาวิชาเอกกลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยวิชาเอก การวัดผลการศึกษา, การศึกษาผู้ใหญ่, เทคโนโลยีทางการศึกษา, การแนะแนว, การประถมศึกษา, และอุตสาหกรรมศิลปศึกษา
2. สาขาวิชาเอกกลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยวิชาเอกภาษาไทย, ภาษาอังกฤษ, ภาษาฝรั่งเศส, ดุริยางคศาสตร์, บรรณารักษศาสตร์และศิลปศึกษา
3. สาขาวิชาเอกกลุ่มที่ 3 ประกอบด้วยวิชาเอกภูมิศาสตร์, ประวัติศาสตร์, สังคมศึกษา และธุรกิจศึกษา
4. สาขาวิชาเอกกลุ่มที่ 4 ประกอบด้วยวิชาเอกสุขศึกษา, พลศึกษา, และพยาบาล
5. สาขาวิชาเอกกลุ่มที่ 5 ประกอบด้วยวิชาเอกวิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ, คหกรรมศาสตร์, วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา, วิทยาศาสตร์-เคมี, วิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์ และวิทยาศาสตร์-เกษตร

แบบสำรวจสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต ที่สร้างตามกรอบที่กำหนด 4 ประการนี้ มีทั้งหมด 117 ข้อ เป็นแบบสำรวจที่ผ่านการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ และได้รับการปรับปรุงหลายครั้ง นอกจากนี้ยังเป็นแบบสำรวจที่มีความเที่ยง (reliability) สูงเท่ากับ .96 ตามแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความเที่ยงของแบบสำรวจสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต

สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้าน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนข้อ	ความเที่ยงค่าแอลฟา
บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์	103	35	0.92
บุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อน	103	25	0.86
อาคารสถานที่	103	19	0.92
บุคลิกภาพและพฤติกรรมของนิสิต	103	38	0.92
รวม	103	117	0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบบสำรวจและปรับปรุงเรียบร้อยแล้วได้จัดพิมพ์แบบสำรวจสถานแวดล้อมทางการเรียนแล้ว ได้ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ช่วยวิจัยประจำวิทยาเขตต่าง ๆ นำไปแจกให้นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 4 โดยสุ่มแจกกระจายไปตามวิชาเอกต่าง ๆ ปรากฏว่าได้รับความร่วมมือด้วยดีจากวิทยาเขตต่าง ๆ ยกเว้นวิทยาเขตประสานมิตร ซึ่งจะต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติมถึง 2 ครั้ง ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้นประมาณ 4 เดือน ได้รับเฉพาะแบบสำรวจที่ตอบสมบูรณ์จำนวน 612 ฉบับ พร้อมทั้งจะวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเปรียบเทียบสถานแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 8 วิทยาเขตนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอส พี เอส เอส เอ็กซ์ (SPSSX) โดยได้รับความอนุเคราะห์จากโครงการคอมพิวเตอร์วิทยาเขตประสานมิตร รายละเอียดของการวิเคราะห์ได้แก่การคำนวณค่าสถิติทั่วไปต่าง ๆ ซึ่งได้แก่การแจกแจงความถี่ ค่าความหาร้อยละ ค่าความหาตัวกลางเลขคณิต การทดสอบค่าไคสแควร์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยสถิติ ดันแคน (Duncan)

สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เพื่อสกัดเฉพาะองค์ประกอบที่สำคัญของสถานแวดล้อมทางการเรียนแต่ละด้าน และในแต่ละด้านนั้นพบองค์ประกอบใหม่ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 4 ส่วนรายละเอียดจะรายงานในบทที่ 5 ต่อไป

ตารางที่ 4 จำนวนองค์ประกอบใหม่ของสถานแวดล้อมทางการเรียน

องค์ประกอบเดิม	จำนวนองค์ประกอบใหม่
บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์	4
บุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น	4
อาคารสถานที่	3
บุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิต	5
รวม	16

รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะได้นำเสนอ ดังนี้
1. ผลการศึกษาสถานแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปรียบเทียบ 8 วิทยาเขต
 2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสถานแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต

บทที่ 4

ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปรียบเทียบ 8 วิทยาเขต

การวิจัยนี้ได้กำหนดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตไว้ 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อน สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตเอง เครื่องมือของการวิจัยคือแบบสำรวจที่ให้กลุ่มตัวอย่างของแต่ละวิทยาเขตตอบ สำหรับการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนนี้ ผู้ตอบจะตอบรับว่า "ใช่" ในข้อที่ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่า ข้อนั้นได้บรรยายสภาพที่เป็นจริงหรือที่ผู้ตอบคิดเห็นว่าจริง หรือใช่ และจะตอบปฏิเสธว่า "ไม่ใช่" ในข้อที่ผู้ตอบเห็นว่า ข้อความนั้นไม่ได้บรรยายถึงสภาพที่เป็นจริงหรือคิดว่า จริง หรือ ใช่ ดังนั้น คะแนนที่ได้จึงให้ 1 ในกรณีตอบ "ใช่" และให้ 0 ในกรณีตอบ "ไม่ใช่" ในการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ของการตอบแบบสำรวจของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละวิทยาเขตที่ตอบว่า "ใช่" และ "ไม่ใช่" นั้น ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบไคสแควร์แบบสองมิติ แต่การนำเสนอ ได้นำเสนอเฉพาะค่าร้อยละของผู้ที่ตอบ "ใช่" เท่านั้น

4.1 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์รวม 8 วิทยาเขต

ในตารางที่ 5 เป็นการเสนอรายละเอียดค่าร้อยละของผู้ตอบแต่ละวิทยาเขต และรวมทุกวิทยาเขต และค่าทดสอบไคสแควร์ เมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าร้อยละรวม 8 วิทยาเขต แล้วนำมาเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่าข้อที่มีค่าร้อยละรวมสูงสุดได้แก่ข้อที่ว่า อาจารย์แต่งกายเรียบร้อย (91.2) และเมื่อเรียงตามลำดับลงไปจนถึงค่าร้อยละรวมไม่ต่ำกว่า 70 ได้แก่มีความรู้ในเนื้อหาวิชา ความรู้ขั้นเรียนได้ พูดเสียงดังฟังชัด ยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นกันเองกับนิสิต ใจดีมีเหตุผล ใช้วาจาสุภาพอ่อนโยนกับนิสิตเสมอ เตรียมการสอนทุกครั้ง ใช้สื่อการสอนเป็น เข้าสอนตรงเวลา บุคลิกดีน่ายึดถือเป็นแบบอย่าง อธิบายเนื้อหาได้แจ่มแจ้ง รับฟังความคิดเห็นของนิสิต

ตารางที่ 5 ร้อยละของจำนวนนิสิตที่เห็นว่าพฤติกรรมที่กล่าวถึงเป็นพฤติกรรมของอาจารย์ผู้สอนในวิทยาเขตที่ตนสังกัดอยู่ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

ลำดับที่	วิทยาเขต บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์	ประสานมิตร	บุพพวัน	บางเขน	พลศึกษา	บางแสน	พิษณุโลก	มหาสารคาม	สงขลา	รวม	χ ²
		N = 88	N = 47	N = 100	N = 93	N = 48	N = 94	N = 73	N = 69	612	
1	แต่งกายเรียบร้อย	92.0	100	96.0	79.6	95.8	89.4	87.7	95.7	91.2	27.61*
2	มีความรู้ในเนื้อหาวิชา	89.8	95.7	90.0	87.1	87.5	86.2	95.9	92.8	90.2	7.97
3	ควบคุมชั้นเรียนได้	81.8	80.9	72.0	83.9	70.8	78.7	83.6	87.0	79.9	10.31
4	พูดเสียงดังฟังชัด	77.3	93.6	79.0	79.6	72.9	84.0	79.5	73.9	79.7	9.88
5	ยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นกันเองกับนิสิต	73.9	87.2	73.0	78.5	89.6	76.6	72.6	78.3	77.5	9.51
6	ใจดีมีเหตุผล	78.4	89.4	76.0	71.0	91.7	73.4	76.7	73.9	77.3	13.10
7	ใช้วาจาสุภาพอ่อนโยนกับนิสิตเสมอ	70.5	93.6	74.0	75.3	87.5	67.0	78.1	75.4	75.8	17.45*
8	เตรียมการสอนทุกครั้ง	73.9	95.7	74.0	72.0	66.7	77.7	71.2	68.1	74.3	15.36*
9	ใช้สื่อการสอนเป็น	69.8	74.5	77.0	75.3	68.8	79.8	68.5	71.0	73.6	5.05
10	เข้าสอนตรงเวลา	70.5	97.9	67.0	61.3	77.1	78.7	65.8	81.2	73.0	29.61*
11	บุคลิกที่น่าเชื่อถือเป็นแบบอย่าง	65.9	91.5	76.0	72.0	81.3	67.0	69.9	69.6	72.7	14.91*
12	อธิบายเนื้อหาได้แจ่มแจ้ง	63.6	87.2	71.0	73.9	79.2	67.0	74.0	69.6	71.8	11.36
13	รับฟังความคิดเห็นของนิสิต	67.0	87.2	65.0	67.7	79.2	72.3	68.5	76.8	71.4	11.95
14	อารมณ์มั่นคง	69.5	83.0	71.0	66.7	77.1	67.0	68.5	62.3	69.6	7.79
15	กระตือรือร้นในการสอน	64.8	91.5	65.0	64.5	58.3	67.0	75.3	71.0	68.6	17.54*
16	เลิกสอนตรงเวลา	68.2	85.1	67.0	55.9	81.3	73.4	57.5	73.9	68.6	22.66*
17	บรรยายตามตำรา	60.2	53.2	68.0	79.6	85.4	68.1	61.6	59.4	67.2	22.77*
18	กระตุ้นและเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง	54.5	80.9	60.0	78.3	62.5	71.3	60.3	65.2	66.1	20.08*

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	วิทยาเขต	ประสานมิตร N = 88	ปทุมวัน N = 47	บางเขน N = 100	พลศึกษา N = 93	บางแสน N = 48	พิษณุโลก N = 94	มหาสารคาม N = 73	สงขลา N = 69	รวม 612	χ^2
	บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์										
19	จำข้อนิสิตในชั้นได้เกือบทั้งหมด	58.0	93.6	63.0	64.5	22.9	61.7	47.9	63.8	59.8	55.79*
20	เรียกชื่อเวลาเข้าเรียนของนิสิตทุกครั้ง	55.7	89.4	68.0	71.0	39.6	61.7	39.7	44.9	59.2	51.84*
21	เรียกนิสิตที่มีปัญหาไปพบ	44.3	83.0	46.0	64.5	56.3	54.3	58.9	47.8	55.2	27.55*
22	แจ้งข้อบกพร่องและแนะนำให้นิสิตปรับปรุงตัว	39.8	74.5	39.0	60.2	37.5	54.3	45.2	63.8	50.8	33.09*
23	เปิดโอกาสให้นิสิตเลือกหรือเสนอแนะหัวข้อที่เรียนและงานที่ทำ	39.8	68.1	36	47.3	41.7	59.6	54.8	52.2	48.9	23.21*
24	ตรวจงานหรือแบบฝึกหัดทุกครั้งที่เข้าสอน	50.0	59.6	36	54.8	45.8	37.2	47.9	49.3	46.6	14.22
25	ประเมินผลการเรียนหลายครั้ง	36.4	68.1	46.0	48.4	43.8	41.5	41.1	56.5	46.4	17.32*
26	ประเมินผลการเรียนหลายวิธี	37.5	66.0	37.0	54.8	45.8	42.6	46.6	43.5	45.4	16.87*
27	พูดข้ามชั้นเสมอ	15.9	57.4	34.0	55.9	50.0	42.6	42.5	39.1	40.7	40.67*
28	มอบงานหรือแบบฝึกหัดทุกครั้งที่เข้าสอน	43.2	48.9	37.0	39.8	35.4	30.9	41.1	44.9	39.5	6.72
29	เรียกนิสิตให้ตอบคำถามทีละคน	30.7	63.8	20.0	44.1	29.2	36.2	38.4	40.6	36.3	32.28*
30	ทำการทดสอบย่อยเป็นประจำ	28.4	40.4	38.0	40.9	31.3	31.9	34.2	40.6	35.6	5.59
31	ใช้เทคนิคใหม่ ๆ แปลก ๆ ในขณะสอน	21.6	38.3	21.0	47.3	29.2	36.2	34.2	33.8	32.4	21.83*
32	ใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธีในแต่ละครั้ง	23.9	51.1	29.0	50.5	39.6	39.4	42.5	36.2	31.1	21.33*
33	สอนโดยมีอุปกรณ์การสอนเกือบทุกครั้ง	24.1	17.0	25.0	37.6	29.2	31.9	34.2	27.7	29.0	9.86
34	เปิดโอกาสให้นิสิตประเมินผู้สอนได้อย่างเสรี	22.7	34.0	16.0	35.5	27.1	34.0	24.7	39.1	28.6	17.82*
35	สอนไม่ครบตามหลักสูตร	18.2	12.8	18.0	36.6	41.7	36.2	31.5	29.0	27.9	26.03*

*p < .05

สำหรับข้อที่มีค่าร้อยละรวม ระดับกลาง ๆ ได้แก่ อารมณ์มั่นคง กระตือรือร้นในการสอน เลิกสอนตรงเวลา บรรยายตามตำรา กระตุนและเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง จำชื่อนิสิตในชั้นได้เกือบทั้งหมด เรียกชื่อเวลาเข้าเรียนของนิสิตทุกครั้ง เรียกนิสิตที่มีปัญหาไปพบแจ้งข้อบกพร่องและแนะนำให้นิสิตปรับปรุงตัว เปิดโอกาสให้นิสิตเลือกหรือเสนอแนะหัวข้อที่เรียนและงานที่ทำ ตรวจงานหรือแบบฝึกหัดทุกครั้งี่เข้าสอน ประเมินผลการเรียนหลายครั้ง ประเมินผลการเรียนหลายวิธี พูดซ้ำชั้นเสมอ

ข้อที่มีค่าร้อยละต่ำ ได้แก่ มอบงานหรือแบบฝึกหัดทุกครั้งี่เข้าสอน เรียกนิสิตให้ตอบคำถามทีละคน ทำการทดสอบย่อยเป็นประจำ ใช้เทคนิคใหม่ ๆ แปลก ๆ ในขณะสอน ใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธีในแต่ละครั้ง เปิดโอกาสให้นิสิตประเมินผู้สอนได้อย่างเสรี และสอนไม่ครบตามหลักสูตร

4.2 การเปรียบเทียบบุคลิกภาพและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ระหว่าง 8 วิทยาเขต

ในตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่ามีพฤติกรรมของอาจารย์ 13 ประการจากจำนวน 35 ประการที่นิสิตทั้ง 8 วิทยาเขตมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ได้แก่มีความรู้ในเนื้อหาวิชา ความคุมชั้นเรียนได้ พูดเสียงดังฟังชัด ยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นกันเองกับนิสิต ใจดีมีเหตุผล ใช้สื่อการสอนเป็นอธิบายเนื้อหาได้แจ่มแจ้ง รับฟังความคิดเห็นของนิสิต อารมณ์มั่นคง ตรวจงานหรือแบบฝึกหัด มอบงานหรือแบบฝึกหัดทุกครั้งี่เข้าสอน ทดสอบย่อยเป็นประจำ และสอนโดยมีอุปกรณ์การสอนเกือบทุกครั้ง

ข้อพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีสัดส่วนของการตอบของนิสิตแตกต่างกันระหว่าง 8 วิทยาเขตนั้นมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่นิสิตมีความเห็นแตกต่างกันในแต่ละวิทยาเขตนี้ ถ้าพิจารณาจากค่าร้อยละความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจน ส่วนใหญ่จะเป็นบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ในวิทยาเขตปทุมวันกับวิทยาเขตอื่นบางวิทยาเขต เช่น วิทยาเขตปทุมวันกับวิทยาเขตประสานมิตร จะแตกต่างกันในเรื่องอาจารย์กระตุนและเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง (ปทุมวัน = 80.9, ประสานมิตร = 54.5, บางเขน = 60.0, มหาสารคาม = 60.3) อาจารย์มีบุคลิกที่น่ายึดถือเป็นแบบอย่าง ปทุมวัน = 91.5, ประสานมิตร = 65.9 เรียกนิสิตที่มีปัญหาไปพบ ปทุมวัน 83.0 ประสานมิตร 44.3

4.2.2 พูดซ้ำชั้นเสมอ นิสิตวิทยาเขตประสานมิตรเพียงร้อยละ 15.9 เท่านั้นที่เห็นด้วย ส่วนนิสิตวิทยาเขตปทุมวันร้อยละ 57.4

4.2.3 ประเมินผลการเรียนหลายครั้ง และประเมินผลการเรียนหลายวิธี นิสิตวิทยาเขตประสานมิตรร้อยละ 36.4 และ 37.5 ส่วนนิสิตวิทยาเขตปทุมวันร้อยละ 68.1 และ 66.0 ตามลำดับ

4.2.4 ใช้เทคนิคใหม่ ๆ แปลก ๆ ในขณะสอน วิทยาเขตประสานมิตรร้อยละ 21.6 ส่วนนิสิตเขตปทุมวันร้อยละ 38.3

4.2.5 วิทยาเขตปทุมวันกับวิทยาเขตพลศึกษา มีความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของอาจารย์แตกต่างกันเกี่ยวกับ เรื่องการเข้าสอนตรงเวลา การเลิกสอนตรงเวลา และการแต่งกาย เรียบร้อย ปทุมวันร้อยละ 97.9, 85.1 และ 100 ส่วนพลศึกษาร้อยละ 61.3, 55.9 และ 79.6 ตามลำดับ

4.2.6 นิสิตวิทยาเขตปทุมวันมีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตวิทยาเขตบางแสนในเรื่องอาจารย์เตรียมการสอนทุกครั้ง กระตือรือร้นในการสอนและบรรยายตามตำรา ปทุมวันร้อยละ 95.7, 91.5 และ 53.2 ส่วนบางแสนร้อยละ 66.7, 58.3 และ 85.4 ตามลำดับ ขณะเดียวกันวิทยาเขตสงขลาที่มีความเห็นแตกต่างจากวิทยาเขตปทุมวันด้วยในเรื่องอาจารย์เตรียมการสอนทุกครั้งคือมีเพียงร้อยละ 68.1 เท่านั้น

นอกจากนี้วิทยาเขตปทุมวันยังแตกต่างจากวิทยาเขตบางแสนในข้อที่ว่า จำชื่อนิสิตในชั้นได้เกือบทั้งหมด ปทุมวัน 93.6 บางแสน 22.9 เรียกชื่อเวลาเข้าเรียนของนิสิตทุกครั้ง ปทุมวัน 89.4 บางแสน 39.6 แจ้งข้อบกพร่องและแนะนำให้นิสิตปรับปรุงตัว ปทุมวัน 74.5 บางแสน 37.5 และสอนไม่ครบตามหลักสูตร ปทุมวัน 12.8 บางแสน 41.7

4.2.7 สำหรับนิสิตวิทยาเขตพิษณุโลกมีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตวิทยาเขตปทุมวันในเรื่องอาจารย์ใช้วาจาสุภาพอ่อนโยนกับนิสิต พิษณุโลกร้อยละ 67.0 ส่วนปทุมวันร้อยละ 93.6

4.2.8 เปิดโอกาสให้นิสิตประเมินผู้สอนได้อย่างเสรี นิสิตวิทยาเขตบางเขนมีเพียงร้อยละ 16.0 เท่านั้น จำนวนที่สูงที่สุดคือร้อยละ 39.1 ได้แก่ความเห็นของนิสิตวิทยาเขตสงขลา

4.2.9 ใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธีในแต่ละครั้ง ร้อยละของจำนวนนิสิตที่น้อยที่สุดที่เห็นด้วยคือวิทยาเขตประสานมิตรร้อยละ 23.9 มากที่สุดคือนิสิตวิทยาเขตปทุมวันร้อยละ 51.1

4.2.10 ในข้อที่เรียกนิสิตให้ตอบคำถามทีละคนนั้น วิทยาเขตปทุมวันสูงที่สุด คือ 63.8 ส่วนบางเขน 20.0 เท่านั้น

ตารางที่ 6 ร้อยละของจำนวนนิสิตที่เห็นว่าพฤติกรรมที่กล่าวถึงเป็นพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นส่วนใหญ่ในวิทยาเขตที่ตนสังกัดอยู่ เรียงตามลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

ลำดับที่	วิทยาเขต บุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น	ประสานมิตร N = 88	บุทมนวัน N = 47	บางเขน N = 100	พลศึกษา N = 93	บางแสน N = 48	พิบูลย์โลก N = 94	มหาสารคาม N = 73	สงขลา N = 69	เฉลี่ย 612	χ^2
1	แต่งกายสะอาดเรียบร้อย	92.0	98.6	94.0	77.4	77.1	90.4	94.5	91.3	89.1	35.94*
2	ทำงานร่วมกับผู้เรียนอื่น ๆ ได้	81.8	85.1	81.0	80.6	85.4	83.0	93.2	76.8	83.0	13.29
3	รักสงบไม่ชอบทะเลาะวิวาท	92.0	78.7	76.0	83.9	70.8	81.9	89.0	84.1	82.7	16.01*
4	เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ดี	88.6	78.7	74.0	81.7	75.0	83.0	90.4	79.7	81.7	12.51
5	มีอารมณ์ขันและสนุกสนานกับการเรียน	87.5	78.7	75.0	78.5	79.2	85.1	82.2	85.5	81.5	7.45
6	เฉลียวฉลาด	86.4	83.0	73.0	77.4	77.1	84.0	87.7	75.4	80.4	10.87
7	เคารพนับถืออาจารย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	78.4	76.6	72.0	78.5	75.0	73.4	79.5	81.2	76.6	3.27
8	มาเรียนสม่ำเสมอ	68.2	69.6	83.0	71.0	66.7	70.2	90.4	84.1	75.8	22.60*
9	ส่งการบ้านหรือรายงานตามกำหนดเวลา	65.9	63.8	84.0	78.5	62.5	74.5	78.1	72.5	73.9	15.66*
10	สนใจตอบคำถามอาจารย์ในขณะที่เรียน	67.0	63.8	76.0	69.9	60.4	70.2	82.2	73.9	71.2	10.51
11	ถือการเรียนเป็นเรื่องสำคัญ	67.0	53.2	72.0	69.9	62.5	67.0	89.0	75.4	70.4	28.09*
12	สนใจวิธีสอนของอาจารย์	70.5	68.1	58.0	74.2	68.8	70.2	78.1	68.1	69.3	9.87
13	ข้อสงสัยสงสัยจิตในขณะสอบ	67.0	61.7	68.0	54.8	58.3	64.9	72.6	85.5	66.7	20.27*
14	มีความกระตือรือร้นและสนใจการเรียนมาก	55.7	42.6	68.0	64.5	58.3	66.0	76.7	71.0	64.1	20.16*
15	ติดตามเนื้อหาวิชาที่เรียนตลอดเวลา	58.0	57.4	66.0	63.4	47.9	63.8	78.1	66.7	63.6	14.22*
16	จดเล็กร้อยอย่างเป็นระเบียบ	56.8	68.1	58.0	66.7	52.1	59.6	68.5	60.9	61.3	6.68
17	ร่วมอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ในชั้นเสมอ ๆ	45.5	48.9	53.0	53.8	60.4	53.2	71.2	58.0	55.1	12.87

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับที่	วิทยาเขต	ประสานมิตร N = 88	ปทุมวัน N = 47	บางเขน N = 100	พลศึกษา N = 93	บางแสน N = 48	พิษณุโลก N = 94	มหาสารคาม N = 73	สงขลา N = 69	เฉลี่ย 612	χ ²
	บุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น										
18	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียนในห้องเสมอ	47.7	23.4	44.0	54.8	45.8	64.9	78.1	50.7	52.8	45.76*
19	แข่งขันเรียนและทำกิจกรรม	48.9	34.0	45.0	53.8	50.0	51.1	65.8	44.9	49.8	14.35*
20	คุยเสียงดังขณะเรียนอยู่ในชั้น	38.6	70.2	57.0	64.1	52.1	40.4	43.8	34.8	49.4	32.49*
21	เข้าห้องเรียนช้า	46.6	80.9	55.0	48.9	58.3	42.6	37.0	34.8	48.8	33.75*
22	วิจารณ์การสอนของอาจารย์ตลอดเวลา	20.5	8.5	29.0	32.3	25.0	35.1	41.1	27.5	28.6	20.64*
23	เรียกร้องความสนใจจากอาจารย์	8.0	27.7	27.0	30.1	29.2	24.5	28.8	20.3	24.0	17.30*
24	เรียนอ่อน	12.5	21.3	13.0	34.4	16.7	20.2	19.2	23.2	20.1	19.00*
25	โต้เถียงอาจารย์อย่างไร้เหตุผล	8.0	10.6	11.0	18.3	12.5	26.6	11.0	10.1	14.1	19.10*

*p < .05

4.3 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น

ตารางที่ 6 แสดงร้อยละของจำนวนกลุ่มตัวอย่างนิสิตที่เห็นว่าพฤติกรรมที่กล่าวถึงเป็นพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นส่วนใหญ่ในวิทยาเขตที่ตนสังกัดอยู่ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ทำงานร่วมกับผู้เรียนอื่น ๆ ได้ รับสงบไม่ชอบทะเลาะวิวาท เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีอารมณ์ขันและสนุกสนานกับการเรียน เฉลียวฉลาด เคารพนับถืออาจารย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง มาเรียนสม่ำเสมอ ส่งการบ้านหรือรายงานตามกำหนดเวลา สนใจตอบคำถามอาจารย์ในขณะเรียน ถือการเรียนเป็นเรื่องสำคัญ สนใจวิธีสอนของอาจารย์ ชื่อสัตย์สุจริตในขณะสอบ

ส่วนข้อที่มีค่าร้อยละปานกลางได้แก่สนใจวิธีสอนของอาจารย์ ชื่อสัตย์สุจริตในขณะสอบ มีความกระตือรือร้นและสนใจการเรียนมาก ติดตามเนื้อหาวิชาที่เรียนตลอดเวลา จดเล็กเชอร์อย่างเป็นระเบียบ ร่วมอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ในชั้นเสมอ ๆ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากที่เรียนแข่งขันเรียนและทำกิจกรรม

ส่วนข้อที่มีค่าร้อยละต่ำได้แก่ คุยเสียงดังขณะเรียนอยู่ในชั้น เข้าห้องเรียนช้า วิจารณ์การสอนของอาจารย์ตลอดเวลา เรียกหรือความสนใจจากอาจารย์ เรียนอ่อน ได้เถียงอาจารย์อย่างไร้เหตุผล

4.4 ผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นระหว่าง 8 วิทยาเขต

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นถึงบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นทั้ง 8 วิทยาเขตที่มีผู้ตอบไม่แตกต่างกัน 9 ประการ ได้แก่ ทำงานร่วมกับผู้เรียนอื่น ๆ ได้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีอารมณ์ขันและสนุกสนานกับการเรียน เฉลียวฉลาด เคารพนับถืออาจารย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง สนใจตอบคำถามอาจารย์ในขณะเรียน สนใจวิธีสอนของอาจารย์ จดเล็กเชอร์อย่างเป็นระเบียบ ร่วมอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ในชั้นเสมอ ๆ ส่วนที่เหลือแตกต่างกันดังนี้

พฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่สัดส่วนการตอบของนิสิตทั้ง 8 วิทยาเขตแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 คือ

4.4.1 วิทยาเขตพลศึกษา และวิทยาเขตบางแสนมีความเห็นในเรื่องการแต่งกายของเพื่อนร่วมชั้นแตกต่างจากวิทยาเขตอื่น ๆ คือวิทยาเขตพลศึกษาเห็นด้วยร้อยละ 77.4 วิทยาเขตบางแสนร้อยละ 77.1 ในขณะที่วิทยาเขตประสานมิตรร้อยละ 92.0 วิทยาเขตปทุมวันร้อยละ 98.6

4.4.2 พฤติกรรมเกี่ยวกับรักสงบไม่ชอบทะเลาะวิวาท วิทยาเขตประสานมิตรเห็นว่า เป็นพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นร้อยละ 92.0 ส่วนวิทยาเขตบางแสนมีเพียงร้อยละ 70.8

4.4.3 พฤติกรรมการมาเรียนสม่ำเสมอร้อยละ 90.4 ของนิสิตวิทยาเขตมหาสารคาม เห็นว่าเป็นพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น แต่วิทยาเขตบางแสนมีเพียงร้อยละ 66.7 เท่านั้น เช่นเดียวกับการถือการเรียนเป็นเรื่องสำคัญ วิทยาเขตมหาสารคาม 89.0 เห็นว่าเป็นพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นซึ่งแตกต่างจากวิทยาเขตปทุมวันซึ่งมีเพียง 53.2

4.4.4 นิสิตวิทยาเขตบางเขนร้อยละ 84.0 เห็นว่าเพื่อนร่วมชั้นส่งการบ้านหรือทำงานตามกำหนดเวลา วิทยาเขตบางแสนมีเพียงร้อยละ 62.5

4.4.5 นิสิตวิทยาเขตพลศึกษาเพียงร้อยละ 54.8 เห็นว่าเพื่อนร่วมชั้นมีพฤติกรรมที่ซื่อสัตย์สุจริตในขณะสอบ ตรงข้ามกับนิสิตวิทยาเขตสงขลาซึ่งมีถึงร้อยละ 85.5

4.4.6 นิสิตวิทยาเขตประสานมิตรร้อยละ 8.0 เห็นว่าเพื่อนร่วมชั้นมีพฤติกรรมโต้เถียงอาจารย์อย่างไร้เหตุผลและเรียกร้องความสนใจจากอาจารย์ ในขณะที่วิทยาเขตนิพนธ์โลกมีถึงร้อยละ 26.6 และวิทยาเขตพลศึกษาร้อยละ 30.1

4.4.7 ในเรื่องเรียนอ่อนนิตวิทยาเขตพลศึกษาร้อยละ 34.4 เห็นว่าเป็นลักษณะของเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งแตกต่างจากวิทยาเขตประสานมิตรซึ่งมีเพียงร้อยละ 12.5

4.4.8 นิสิตวิทยาเขตปทุมวันเพียงร้อยละ 8.5 วิจารณ์การสอนของอาจารย์ตลอดเวลา ซึ่งต่างจากนิสิตวิทยาเขตมหาสารคามที่มีถึงร้อยละ 41.1 และนิสิตปทุมวันเข้าห้องเรียนช้าร้อยละ 80.9 คุดเสียงดังขณะเรียนอยู่ในชั้นร้อยละ 70.2 ส่วนนิสิตวิทยาเขตสงขลามีเพียงร้อยละ 34.8 ทั้ง 2 ข้อ

4.4.9 นิสิตวิทยาเขตมหาสารคามมีการแข่งขันเรียนและทำกิจกรรมมากที่สุดคือร้อยละ 65.8 ส่วนวิทยาเขตที่ตรงกันข้ามคือวิทยาเขตปทุมวันมีเพียงร้อยละ 34.0 เท่านั้น

4.4.10 ในข้อที่ว่า มีความกระตือรือร้นและสนใจการเรียนมากนั้น วิทยาเขตมหาสารคามมีค่าร้อยละสูงที่สุด (76.7) ส่วนวิทยาเขตที่มีค่าร้อยละต่ำที่สุดคือ วิทยาเขตปทุมวัน (42.6)

ตารางที่ 7 ร้อยละของจำนวนนิสิตที่เห็นว่าลักษณะที่กล่าวถึงเป็นลักษณะของอาคารสถานที่ของวิทยาเขตที่ตนสังกัดอยู่ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

ลำดับที่	วิทยาเขต ลักษณะสภาพแวดล้อม	ประสานมิตร N = 88	ปทุมวัน N = 47	บางเขน N = 100	พลศึกษา N = 93	บางแสน N = 48	พิษณุโลก N = 94	มหาสารคาม N = 73	สงขลา N = 69	ค่าเฉลี่ย 612	χ^2
1	ที่นั่งของนิสิตท่างพอเหมาะที่จะอ่านตัวอักษรบนกระดานได้	92.0	97.9	90.0	90.3	91.7	92.6	82.2	87.0	90.2	10.29
2	ห้องเรียนมีแสงสว่างและทางระบายอากาศ	81.8	89.4	81.0	90.3	75.0	95.7	79.5	87.0	85.5	19.36*
3	มีห้องสมุดและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้นิสิตใช้ค้นคว้า	84.1	83.0	80.0	86.0	66.7	90.4	89.0	79.7	83.3	16.39*
4	ขนาดของโต๊ะ เก้าอี้ พอเหมาะกับตัวนิสิต	81.8	87.2	78.0	80.6	85.4	89.4	74.0	81.2	81.9	9.06
5	มีบริการถ่ายเอกสารและการพิมพ์	89.8	78.7	69.0	81.7	77.1	90.4	82.2	68.1	80.1	26.05*
6	ที่นั่งในห้องเรียนมีครบจำนวนนิสิต	80.7	83.0	76.0	89.2	66.7	75.5	69.9	76.8	77.8	14.81*
7	สภาพอากาศในห้องไม่ร้อนอบอ้าว	63.6	68.1	52.0	90.3	56.3	83.0	56.2	72.5	68.6	52.34*
8	สภาพของห้องเรียนส่วนใหญ่สะอาด สงบ	79.5	74.5	58.0	68.8	70.8	66.0	60.3	71.0	68.0	21.71*
9	นิสิตสามารถยืมและใช้อุปกรณ์การเรียนของมหาวิทยาลัยได้	67.0	66.0	64.0	63.4	50.0	66.0	65.8	63.8	63.9	4.77
10	สีของผนังห้องและเพดานส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อบรรยากาศ	67.0	61.7	51.0	74.2	68.8	59.6	61.6	66.7	63.4	13.46
11	ในห้องสมุดมีวารสารและตำราทันสมัย	72.7	34.0	48.0	80.6	39.6	76.6	76.7	47.8	62.6	73.62*
12	ห้องเรียนส่วนใหญ่สามารถปรับสภาพให้ใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องฉายและเครื่องเสียงได้	60.2	25.5	59.0	58.1	45.8	63.8	53.4	47.8	54.2	32.02*

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ลำดับที่	วิทยาเขต ลักษณะสภาพแวดล้อม	ประสานมิตร N = 88	ปทุมวัน N = 47	บางเขน N = 100	พลศึกษา N = 93	บางแสน N = 48	พิษณุโลก N = 94	มหาสารคาม N = 73	สงขลา N = 69	ค่าเฉลี่ย 612	χ^2
13	มีการจัดห้องเรียนให้สัมพันธ์กับวิชาที่เรียน	53.4	31.9	34.0	65.6	50.0	62.8	47.9	63.8	52.1	46.68*
14	สถานที่ที่ใช้สำหรับการเรียนไม่ใช่ห้องเรียนเสมอไป	44.3	34.0	24.0	61.3	43.8	44.7	60.3	37.7	44.0	38.40*
15	มีอุปกรณ์การสอนอยู่ในห้องเรียน	42.0	23.4	28.0	50.5	39.6	41.5	43.8	42.0	39.5	16.52*
16	สภาพของห้องเรียนส่วนใหญ่ทันสมัย	48.9	23.4	9.0	45.2	37.5	30.9	39.7	29.0	32.8	54.80*
17	มีห้องพักให้นิสิตได้ใช้ประชุมพบทวนวิชานอกชั่วโมงตามอาคารเรียน	28.4	19.1	20.0	45.2	25.0	28.7	30.1	23.2	28.3	25.2*
18	มีเสียงรบกวนจากลำโพงเสียงตามสายในขณะเรียนบ่อยครั้ง	12.5	14.9	8.0	29.0	29.2	27.7	42.5	11.6	21.6	46.06*
19	มีนาฬิกาแขวนหน้าห้อง	10.2	8.5	4.0	18.3	12.5	19.1	20.5	21.7	14.4	19.61*

* P < .05

4.4.11 วิทยาเขตมหาสารคามมีค่าร้อยละในข้อ คิดตามเนื้อหาวิชาที่เรียนตลอด เวลา สูงสุดคือ 78.1 ส่วนวิทยาเขตที่มีค่าร้อยละต่ำสุดคือ วิทยาเขตบางแสน (47.9)

4.4.12 ในข้อ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียนในห้องเสมอ วิทยาเขต มหาสารคามมีค่าร้อยละสูงสุด (78.1) และต่ำสุดได้แก่ ปทุมวัน (23.4)

4.5 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่

จากตารางที่ 7 แสดงถึงร้อยละของผู้ตอบข้อที่อธิบายลักษณะสภาพแวดล้อมทางการ เรียนของนิสิตที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ของวิทยาเขตทั้ง 8 แห่ง ซึ่งมีลักษณะเด่น 8 ประการคือ ที่นั่ง ของนิสิตห่างพอเหมาะที่จะอ่านตัวอักษรบนกระดานได้ ห้องเรียนมีแสงสว่างและทางระบายอากาศ มีห้องสมุดและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้นิสิตใช้ค้นคว้า ขนาดของโต๊ะ เก้าอี้ พอเหมาะกับตัวนิสิต มีบริการถ่ายเอกสารและการพิมพ์ ที่นั่งในห้องเรียนมีครบจำนวนนิสิต สภาพอากาศในห้องไม่ร้อน อบอ้าว สภาพของห้องเรียนส่วนใหญ่สะอาด สงบ

สำหรับสภาพของอาคารสถานที่ที่มีค่าร้อยละต่ำ คือ มีนาฬิกาแขวนหน้าห้อง มีเสียง เรียกจากลำโพง เสียงตามสายในขณะ เรียนบ่อยครั้ง มีห้องพักให้นิสิตได้ใช้ประชุมทบทวนวิชา นอก ชั่วโมงตามอาคารเรียน สภาพของห้องเรียนส่วนใหญ่ทันสมัย มีอุปกรณ์การสอนอยู่ในห้องเรียน สถานที่ที่ใช้สำหรับการเรียนไม่ใช่ห้องเรียนเสมอไป

4.6 ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ของมหา วิทยาลัยทั้ง 8 วิทยาเขต

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ข้อที่แสดงสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับ อาคารสถานที่ที่มีผู้ตอบในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันระหว่าง 8 วิทยาเขตได้แก่ ที่นั่งของนิสิตห่างพอ เหมาะที่จะอ่านตัวอักษรบนกระดานได้ ขนาดของโต๊ะเก้าอี้พอเหมาะกับนิสิต นิสิตสามารถยืมและใช้ อุปกรณ์การเรียนของมหาวิทยาลัยได้ และสีของผนังห้องและเพดานส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อบรรยากาศ

สำหรับข้อที่มีความแตกต่างกันมี 15 ข้อ ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าร้อยละแล้วสามารถจัดกลุ่มความ แตกต่างของผู้ตอบระหว่างวิทยาเขตได้ดังนี้

4.6.1 ข้อที่บรรยายลักษณะของห้องเรียนมีแสงสว่างทางระบายอากาศ มีห้องสมุดและ ห้องปฏิบัติการให้นิสิตค้นคว้า จำนวนร้อยละของผู้ตอบในวิทยาเขตนิคมฯ โลกสูงที่สุดและต่ำสุดคือร้อยละ

ตารางที่ 8 ร้อยละของจำนวนนิสิตในแต่ละวิทยาเขตที่เห็นว่าพฤติกรรมที่กล่าวถึงเป็นพฤติกรรมของตนเอง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ลำดับที่	วิทยาเขต บุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิต	ประสานมิตร	ปทุมวัน	บางเขน	พลศึกษา	บางแสน	พิษณุโลก	มหาสารคาม	สงขลา	ค่าเฉลี่ย	χ^2
		N = 88	N = 47	N = 100	N = 93	N = 48	N = 94	N = 73	N = 69	612	
1	ขอความช่วยเหลือเพื่อน	90.9	89.4	95.0	91.4	93.8	94.7	93.2	92.8	92.8	2.88
2	ถือว่าการศึกษาหาความรู้เป็นเรื่องสำคัญ	94.3	87.2	91.0	90.3	93.8	87.2	90.4	95.7	91.2	6.06
3	อยากให้อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ แปลก ๆ	92.0	91.5	86.0	88.2	93.8	88.3	90.4	89.9	89.5	3.43
4	ขอฟังอาจารย์เล่าประสบการณ์ประกอบการสอน	88.6	97.9	83.0	87.1	91.7	86.2	94.5	92.8	89.2	12.38
5	ตั้งใจทำข้อสอบทุกครั้ง	85.2	95.7	82.0	88.2	85.4	91.5	93.2	91.3	88.6	10.92
6	เคารพเชื่อฟังอาจารย์ตลอด	87.5	89.4	88.0	83.9	91.7	84.0	84.9	88.4	86.8	8.36
7	ส่งรายงานและการบ้านทันเวลาเสมอ	85.2	59.6	84.0	90.3	83.3	84.0	86.3	88.4	84.0	25.01*
8	ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้งเมื่อมีโอกาส	80.7	78.7	83.0	84.9	85.4	84.0	82.2	91.3	83.8	4.76
9	อยากให้อาจารย์ใช้สื่อการสอนบ่อย ๆ	80.7	83.0	82.0	88.2	89.6	79.8	83.6	81.2	83.2	4.54
10	ประทับใจในบุคลิกของอาจารย์บางคนจนอยากถือเป็นแบบอย่าง	71.6	89.4	75.0	87.1	87.5	76.6	82.2	89.9	81.2	18.00*
11	ส่วนใหญ่ตั้งใจเรียนแทบทุกวิชา	70.5	76.6	70.0	77.4	87.5	81.9	82.2	84.1	77.9	12.28
12	เคยช่วยอาจารย์จัดห้องเรียนและสื่อการสอน	78.4	61.7	63.0	88.2	68.8	66.0	75.3	68.1	71.9	23.17*
13	สนุกสนานทุกครั้งที่เข้าเรียน	55.7	55.2	61.0	79.6	54.2	73.4	82.2	69.6	67.3	30.69*
14	ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเสมอ	59.1	42.6	55.0	72.0	75.0	73.4	78.1	68.1	65.8	29.14*
15	เคยหนีเรียนบ้างเป็นบางครั้ง	54.5	76.6	67.0	50.5	68.8	57.4	58.9	59.4	60.3	13.84
16	ต้องการเรียนเพื่อรับปริญญา	58.0	74.5	66.0	62.4	70.8	46.8	53.4	43.5	58.3	23.29*
17	ประทับใจในเทคนิควิธีสอนของอาจารย์เป็นส่วนใหญ่	43.2	66.0	43.0	71.0	47.9	63.8	57.5	65.2	56.9	29.08*

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลำดับที่	วิทยาเขต	ประสานมิตร N = 88	ปทุมวัน N = 47	บางเขน N = 100	พลศึกษา N = 93	บางแสน N = 48	พิษณุโลก N = 94	มหาสารคาม N = 73	สงขลา N = 69	ค่าเฉลี่ย 612	χ ²
	บุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิต										
18	ชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม	46.6	38.3	37.0	46.2	52.1	64.9	43.8	52.2	47.9	18.86*
19	ไม่ยากเรียนเพราะเพื่อนช่วยสอน	45.5	46.8	53.0	40.9	58.3	38.3	60.3	36.2	46.7	16.64*
20	บางคน ไม่ได้ตั้งใจที่จะเรียนคณะศึกษาศาสตร์	45.5	63.8	52.0	40.2	33.3	33.0	38.4	46.4	43.5	18.65*
21	รู้สึกคับข้องใจที่อาจารย์เข้าสอนช้าแต่เลิกเร็ว	36.4	14.9	36.0	46.2	41.7	48.9	58.9	49.3	42.6	29.18*
22	ไม่กล้าถามอาจารย์เมื่อมีข้อสงสัย	37.5	34.0	44.0	45.2	43.8	39.4	38.4	47.8	41.5	4.14
23	มีเรื่องคิดลุ่มใจบ่อย ๆ	23.9	48.9	38.0	41.9	39.6	35.1	63.0	43.5	40.7	28.54*
24	ตั้งใจทุกครั้งที่อาจารย์ไม่มาสอน	29.5	53.2	41.0	35.5	50.0	23.4	32.9	30.4	35.3	20.56*
25	ภาวนาให้อาจารย์เลิกสอนเร็ว ๆ ทุกชั่วโมง	30.7	51.1	34.0	35.5	45.8	34.0	27.4	26.1	34.3	12.88
26	เสียใจที่อาจารย์จำชื่อไม่ได้	27.3	36.2	25.0	45.2	37.5	36.2	41.1	29.0	34.3	13.43
27	รู้สึกน้อยใจที่อาจารย์ไม่เคยเรียกให้พูด	15.9	38.3	33.0	36.6	29.2	33.0	46.6	30.4	32.5	19.45*
28	เพื่อนช่วยในวิชาที่เรียนเป็นส่วนใหญ่	20.5	31.9	38.0	38.7	29.2	31.51	24.7	30.4	31.5	11.48
29	เวลาอาจารย์คุมก็เฉยไม่สนใจฟัง	29.5	23.4	22	33.3	18.8	31.9	28.8	23.2	27.1	7.17
30	มีกิจกรรมอื่นมาก จนไม่มีเวลาสนใจเรียน	18.2	17.0	16.0	39.8	14.6	25.5	35.6	29.0	25.2	26.58*
31	คุยกับเพื่อนขณะที่อาจารย์สอนเป็นประจำ	20.5	40.4	18.0	30.1	20.8	29.8	27.4	17.4	25.0	14.79*
32	ไม่ชอบทำงานร่วมกับเพื่อน	15.9	23.4	18.0	25.8	37.5	29.8	21.9	27.5	24.2	18.08*
33	เป็นเด็กกำพร้าบิดาและ/หรือมารดา	11.4	12.8	16.0	22.6	14.6	13.8	21.9	15.9	16.3	6.90
34	ผู้ปกครองบังคับให้เรียน	4.5	14.9	3.0	20.4	18.8	13.8	17.8	13.0	12.6	22.57*
35	พ่อแม่พี่น้องไม่สนับสนุนให้เรียน	11.4	4.3	3.0	23.7	18.8	10.6	20.5	13.0	13.1	26.98*
36	มาจากครอบครัวที่มีความร่ำรวยต่างกัน	11.4	6.4	6.0	17.2	22.9	8.5	19.2	17.4	13.1	17.22*
37	บิดาและ/หรือมารดาที่มีคู่สมรสใหม่	10.2	6.4	6.0	15.1	14.6	7.4	20.5	13.0	11.4	13.54
38	ประพฤติดีวินัยน้อย ๆ	9.1	8.5	7.0	15.1	12.5	12.8	15.7	8.7	10.9	5.17

*p < .05

ของผู้ตอบในวิทยาเขตบางแสน (นิพนธ์โลก = 95.7, 90.4 บางแสน 75, 66.7) ขณะเดียวกัน ในข้อที่เกี่ยวกับ บริการถ่ายเอกสารและการพิมพ์ ร้อยละของผู้ตอบของวิทยาเขตนิพนธ์โลกสูงกว่า วิทยาเขตอื่น (90.4) และวิทยาเขตที่ต่ำที่สุดคือวิทยาเขตสงขลา (68.1) และจำนวนที่นิ่งมีครบ จำนวนนิสิตนั้น วิทยาเขตบางแสนต่อน้อยที่สุด วิทยาเขตพลศึกษาสูงสุด (66.7) และ (89.2)

4.6.2 ข้อที่เกี่ยวกับสภาพของห้องเรียน 2 ข้อ คือสภาพอากาศในห้องไม่ร้อนอบอ้าว และสภาพของห้องเรียนส่วนใหญ่สะอาด สงบ นั้น จำนวนผู้ตอบในวิทยาเขตบางแสนมีน้อยที่สุด (52.0 และ 58.0) ส่วนจำนวนผู้ตอบที่สูงสุดในข้อแรกได้แก่ วิทยาเขตพลศึกษา (90.3) ในข้อที่สองได้แก่วิทยาเขตประสานมิตร (79.5)

4.6.3 ในกลุ่มข้อที่เกี่ยวกับอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนนั้น ร้อยละของผู้ตอบในวิทยาเขตปทุมวันมีน้อยที่สุด ส่วนร้อยละของผู้ตอบมากที่สุดได้แก่วิทยาเขตนิพนธ์โลกและพลศึกษา สภาพของห้องเรียนทันสมัย ผู้ตอบในข้อที่สูงที่สุดได้แก่วิทยาเขตประสานมิตร (48.9) และน้อยที่สุดคือวิทยาเขตบางแสน (9.0) ส่วนข้อที่เกี่ยวกับห้องสมุดมีวารสารและตำราที่ทันสมัยผู้ตอบสูงสุดได้แก่วิทยาเขตพลศึกษา (80.6) และน้อยที่สุดได้แก่วิทยาเขตปทุมวัน (34.0)

4.6.4 ร้อยละของผู้ตอบวิทยาเขตพลศึกษาตอบข้อที่เกี่ยวกับ มีอุปกรณ์การสอนอยู่ในห้องเรียนสูงที่สุด และต่ำสุดได้แก่วิทยาเขตปทุมวัน (50.5 และ 23.4)

4.6.5 วิทยาเขตมหาสารคามตอบข้อ มีเสียงเรียกจากลำโพงเสียงตามสายสูงสุด (42.5) และต่ำสุดคือวิทยาเขตบางแสน (8.0)

4.7 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตนเอง

ตารางที่ 8 แสดงค่าร้อยละของจำนวนกลุ่มตัวอย่างนิสิตในแต่ละวิทยาเขตและค่าไคส-แควร์เปรียบเทียบระหว่าง 8 วิทยาเขตเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเอง หากจะพิจารณาจากค่าร้อยละรวมแล้วนิสิตทั้ง 8 วิทยาเขตมีบุคลิกภาพและพฤติกรรมเด่น ๆ คือชอบช่วยเหลือเพื่อน ถือว่าการศึกษาค้นคว้าเป็นเรื่องสำคัญ อยากให้อาจารย์เล่าประสบการณ์ประกอบการสอน ตั้งใจทำข้อสอบทุกครั้ง เคารพเชื่อฟังอาจารย์ตลอด ส่งรายงานและการบ้านทันเวลาเสมอ ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้งเมื่อมีโอกาส อยากให้อาจารย์ใช้สื่อการสอนบ่อย ๆ ประทับใจในบุคลิกของอาจารย์บางคนจนอยากถือเป็นแบบอย่าง ตั้งใจเรียนแทบทุกวิชา เคยช่วยอาจารย์จัดห้องเรียนและสื่อการสอน สนุกสนานทุกครั้งที่ได้เข้าเรียน ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเสมอ

4.8 ผลการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมด้านพฤติกรรมของตัวนิสิต

นิสิตทั้ง 8 วิทยาเขตตอบรับข้อที่เป็นพฤติกรรมเด่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้อที่แตกต่างกันมีดังนี้

4.8.1 การส่งรายงานและการบ้านทันเวลา วิทยาเขตพลศึกษาสูงสุด และวิทยาเขตปทุมวันต่ำที่สุด (90.3, 59.6)

4.8.2 ความสัมพันธ์กับอาจารย์ เช่น มีความประทับใจในบุคลิกของอาจารย์ และช่วยอาจารย์จัดห้องเรียนและสื่อการสอน วิทยาเขตสงขลาสูงสุดในข้อแรก (89.9) วิทยาเขตประสานมิตรต่ำสุด (71.6) และในข้อที่สอง วิทยาเขตพลศึกษาสูงสุด (88.2) วิทยาเขตปทุมวันต่ำสุด (61.7) ส่วนความประทับใจในเทคนิควิธีสอนของอาจารย์วิทยาเขตพลศึกษาตอบมากที่สุด (71.0) วิทยาเขตบางเขนน้อยที่สุด (43.0)

4.8.3 ด้านความสนใจการเรียน มี 2 ข้อ คือ สนุกสนานทุกครั้งที่เข้าเรียนและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม จำนวนร้อยละของผู้ตอบสูงสุดคือ วิทยาเขตมหาสารคาม (82.2 และ 78.1) ส่วนต่ำสุดคือในข้อแรก วิทยาเขตบางแสน (54.2) และข้อสองคือ วิทยาเขตปทุมวัน (42.6)

4.8.4 ความรู้สึกนึกคิดที่ต่อต้านเรื่องต่าง ๆ เช่น ไม่อยากเรียนเพราะเมื่ออาจารย์ผู้สอนไม่ตั้งใจเรียนคณะศึกษาศาสตร์ คับข้องใจที่อาจารย์เข้าสอนช้าเลิกเร็ว ผู้ตอบสูงสุดได้แก่ วิทยาเขตมหาสารคาม (60.3) วิทยาเขตปทุมวัน (63.8) วิทยาเขตมหาสารคาม (58.9) ตามลำดับ ส่วนผู้ตอบต่ำสุดได้แก่ วิทยาเขตสงขลา (36.2) พิษณุโลก (33.0) และปทุมวัน (14.9)

4.8.5 ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว คือ ผู้ปกครองบังคับให้เรียนและพ่อแม่พี่น้องไม่สนับสนุนให้เรียน ผู้ตอบสูงสุดได้แก่ วิทยาเขตพลศึกษา (20.4 และ 23.7) ส่วนที่ต่ำสุดคือ วิทยาเขตบางเขน (3.0, 3.0) มาจากครอบครัวที่บิดามารดาแยกกัน สูงสุดได้แก่ วิทยาเขตบางแสน (22.9) ต่ำสุดวิทยาเขตบางเขน (6.0) นอกจากนี้มีนิสิตเป็นส่วนน้อยที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างหรือเป็นกำพร้า สำหรับความคิดเห็นที่ต่อต้านการสอนของอาจารย์หรือไม่ตั้งใจเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ก็มีเพียงส่วนน้อยเช่นกัน

4.9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตในวิทยาเขตส่วนกลางกับวิทยาเขตส่วนภูมิภาค

วิทยาเขตส่วนกลางได้แก่ วิทยาเขตประสานมิตร วิทยาเขตปทุมวัน วิทยาเขตบางเขน และวิทยาเขตพลศึกษา ส่วนวิทยาเขตส่วนภูมิภาคได้แก่ วิทยาเขตบางแสน วิทยาเขตพิษณุโลก วิทยา

เขตมหาสารคาม และวิทยาเขตสงขลา นิสิตกลุ่มตัวอย่างของวิทยาเขตส่วนกลางมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 328 คน สำหรับนิสิตกลุ่มตัวอย่างของวิทยาเขตส่วนภูมิภาคมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 284 คน

ตารางที่ 9 บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่ กลุ่มตัวอย่างของนิสิตวิทยาเขตส่วนกลางและ นิสิตวิทยาเขตส่วนภูมิภาคมีความเห็นแตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละของจำนวนนิสิตที่สังกัด

บุคลิกภาพและพฤติกรรม	วิทยาเขต ส่วนกลาง N = 328	ส่วนภูมิภาค N = 284	χ^2	Sig
1 จำชื่อนิสิตในชั้นได้เกือบทั้งหมด	66.5	52.1	12.45	0.0004
2 เรียกชื่อเวลาเข้าเรียนของนิสิต ทุกครั้ง	68.6	48.2	25.27	0.0000
3 สอนไม่ครบตามหลักสูตร	22.6	34.2	9.59	0.0020
4 เปิดโอกาสให้นิสิตเลือกหรือเสนอ แนะหัวข้อที่เรียนหรืองานที่ทำ	44.8	53.5	4.27	0.0387

ตารางที่ 9 แสดงว่าบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่กลุ่มตัวอย่างของนิสิตในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีความเห็นแตกต่างกันได้แก่ เรื่องการจำชื่อนิสิต ในส่วนกลางร้อยละ 66.5 ของนิสิตที่เห็นว่าอาจารย์จำชื่อนิสิตได้ส่วน ในส่วนภูมิภาคร้อยละ 52.1 การเรียกชื่อเวลาเข้าชั้นของนิสิต ส่วนกลางสูงกว่า ส่วนภูมิภาค ($68.6 > 48.2$) สอนไม่ครบหลักสูตร ส่วนภูมิภาคสูงกว่า ส่วนกลาง ($34.2 > 22.6$) เปิดโอกาสให้นิสิตเลือกหรือเสนอแนะหัวข้อที่เรียนหรืองานที่ทำ ส่วนภูมิภาคสูงกว่าส่วนกลาง ($53.5 > 44.8$)

สำหรับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่กลุ่มตัวอย่างของนิสิตในส่วนกลางมีความเห็นแตกต่างจากนิสิตในวิทยาเขตส่วนภูมิภาค แสดงไว้ในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 บุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่กลุ่มตัวอย่างนิสิตในวิทยาเขตส่วนกลาง และนิสิตในวิทยาเขตส่วนภูมิภาคมีความเห็นแตกต่างกันคิดเป็นร้อยละของจำนวน นิสิตที่ตอบ

บุคลิกภาพและพฤติกรรม	วิทยาเขต	ส่วนกลาง N = 328	ส่วนภูมิภาค N = 284	χ^2	Sig
1 มีความกระตือรือร้นและสนใจ เรียนมาก		60.1	68.7	4.52	0.0334
2 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม		45.1	61.6	15.97	0.0001
3 ร่วมอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ในชั้น		50.6	60.2	5.29	0.0215
4 เข้าห้องเรียนช้า		54.7	41.9	9.52	0.0020
5 คุดเสียงดังในขณะที่เรียนอยู่ในชั้น		56.0	41.9	11.46	0.0007
6 วิจารณ์การสอนของอาจารย์ตลอด เวลา		24.7	33.1	4.86	0.0275

บุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่นิสิตส่วนภูมิภาคตอบสูงกว่านิสิตส่วนกลาง ได้แก่ ความกระตือรือร้น และสนใจเรียน การศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียนในห้อง การร่วม อภิปรายปัญหาต่าง ๆ ในชั้น และการวิจารณ์การสอนของอาจารย์ ส่วนในข้อ เข้าห้องเรียนช้า และ คุดเสียงดังในขณะที่เรียนอยู่ในชั้น ผู้ตอบส่วนกลางสูงกว่าผู้ตอบส่วนภูมิภาค

ตารางที่ 11 สถานแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ที่เกิดวิทยาเขตส่วนกลางและนิสิต
วิทยาเขตส่วนภูมิภาคมีความเห็นแตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละของจำนวนนิสิตที่ตอบ

วิทยาเขต	ส่วนกลาง N = 328	ส่วนภูมิภาค N = 284	χ^2	Sig
ลักษณะสถานแวดล้อม				
ที่นั่งในห้องเรียนมีครบจำนวนนิสิต	82	72.9	6.81	0.0090
มีนาฬิกาแขวนหน้าห้อง	10.4	19.0	8.56	0.0034
มีเสียงรบกวนจากลำโพงเสียงตามสายในขณะเรียนบ่อยครั้ง	16.2	27.8	11.55	0.0007

ตารางที่ 11 แสดงถึงความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับสถานแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ที่แตกต่างกันในวิทยาเขตส่วนกลางกับวิทยาเขตส่วนภูมิภาคมีเพียง 3 ประการ คือที่นั่งของนิสิตในห้องเรียน ผู้ตอบมากกว่าวิทยาเขตส่วนภูมิภาค ในขณะที่ในวิทยาเขตส่วนภูมิภาคตอบว่ามีนาฬิกาแขวนหน้าห้องมากกว่า สำหรับเสียงรบกวนจากลำโพงเสียงตามสายนั้น ในวิทยาเขตส่วนภูมิภาคมีมากกว่าวิทยาเขตส่วนกลาง

ตารางที่ 12 พฤติกรรมของนิสิตที่แตกต่างกันระหว่างวิทยาเขตในส่วนกลางกับวิทยาเขตส่วนภูมิภาคคิดเป็นร้อยละของจำนวนนิสิตที่ตอบ

วิทยาเขต บุคลิกภาพและพฤติกรรม	ส่วนกลาง N = 328	ส่วนภูมิภาค N = 284	χ^2	Sig
ไม่ชอบทำงานร่วมกับเพื่อน	20.4	28.5	6.71	0.0348
ส่วนใหญ่ตั้งใจเรียนแทบทุกวิชา	73.2	83.5	8.76	0.0031
ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเสมอ	59.1	73.6	13.49	0.0002
ชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม	42.4	52.2	8.09	0.0044
รู้สึกคับข้องใจที่อาจารย์เข้าสอนช้าแต่เลิกเร็ว	36.0	50.4	12.28	0.0005
มีเรื่องคิดกลุ้มใจบ่อย ๆ	36.9	45.1	3.89	0.0486
ไม่ได้ตั้งใจเรียนคณะศึกษาศาสตร์	48.6	37.7	6.97	0.0083

ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวนิสิตเองที่มีความแตกต่างกันระหว่างวิทยาเขตส่วนกลางกับวิทยาเขตส่วนภูมิภาคในตารางที่ 12 นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับทัศนคติและความรู้สึกนึกคิด ซึ่งนิสิตในวิทยาเขตส่วนภูมิภาคจะมีทัศนคติหรือมีความรู้สึกนึกคิดนั้น ๆ มากกว่านิสิตในวิทยาเขตส่วนกลาง ได้แก่ในเรื่องไม่ชอบทำงานร่วมกับเพื่อน ชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม คับข้องใจที่อาจารย์สอนช้า แต่เลิกเร็ว มีเรื่องคิดกลุ้มใจบ่อย ๆ ส่วนในด้านการเรียนนั้น นิสิตวิทยาเขตส่วนภูมิภาคเห็นว่าตนเองตั้งใจเรียนแทบทุกวิชาและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมากกว่าในส่วนกลาง และนิสิตในวิทยาเขตส่วนกลางไม่ได้ตั้งใจเรียนคณะศึกษาศาสตร์มากกว่านิสิตในวิทยาเขตส่วนภูมิภาค

บทที่ 5

ผลการศึกษา เปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต

จุดมุ่งหมายของงานวิจัยนี้ นอกจากจะทำการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตและเปรียบเทียบใน 8 วิทยาเขต ตามผลการศึกษาที่ได้รายงานในบทที่ 4 แล้ว ยังได้ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้อีกด้วย โดยให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจที่ได้กำหนดสภาพแวดล้อมไว้ 4 ด้าน ได้แก่สภาพแวดล้อมทางการเรียนเกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ สภาพแวดล้อมทางการเรียนเกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตเอง นิสิตกลุ่มตัวอย่างจะพิจารณาว่าบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมนั้น ๆ มีผลต่อการเรียนรู้ของเขาในระดับใด โดยให้เลือกตอบ ตามสเกลระดับดีมาก ดี ไม่มีผล/ตัดสินใจไม่ได้ เสีย และเสียมาก อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วแต่ความคิดเห็น และการตัดสินใจของนิสิต

5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ

หลังจากที่รวบรวมข้อมูลได้แล้ว ผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่า การที่จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทั้ง 4 ด้านนั้น อาจจะได้รายละเอียดเพียงพอ เนื่องจากรายชื่อขององค์ประกอบสภาพแวดล้อมแต่ละด้านนั้นมีหลายลักษณะ เช่นบ่งชี้ถึงลักษณะบุคลิกภาพบ้าง บ่งชี้ถึงพฤติกรรมบ้าง ดังนั้นเพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ของสภาพแวดล้อมแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน สกัดองค์ประกอบด้วยวิธีตัวประกอบสำคัญ (Principal factoring with iterations) หมุนแกนองค์ประกอบที่สกัดได้แบบออร์โธกอนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax Rotation) พบองค์ประกอบสำคัญในแต่ละด้านดังนี้

5.1.1 สภาพแวดล้อมทางการเรียนเกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์

มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบคือ

✓ องค์ประกอบที่ 1 บุคลิกภาพของอาจารย์^{๑๖} ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้

- แต่งกายเรียบร้อย
- × - ใจดี มีเหตุผล
- × - อารมณ์มั่นคง
- ยิ้มแย้ม แจ่มใส และเป็นกันเองกับนิสิต
- บุคลิกดี น่ายึดถือเป็นแบบอย่าง
- ใช้วาจาสุภาพ อ่อนโยนกับนิสิตเสมอ
- พูดช้า ชัดเจน
- พูดเสียงดังฟังชัด
- รับฟังความคิดเห็นของนิสิต

องค์ประกอบที่ 2 เทคนิคและวิธีการสอน ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้

- เตรียมการสอนทุกครั้ง
- กระตุ้นและเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง
- มีความรู้ในเนื้อหาวิชา
- กระตือรือร้นในการสอน
- ใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธีในแต่ละครั้ง
- ใช้เทคนิคใหม่ ๆ แปลก ๆ ในขณะสอน
- อธิบายเนื้อหาได้แจ่มแจ้ง
- สอนโดยมีอุปกรณ์การสอนเกือบทุกครั้ง
- ใช้สื่อการสอนเป็น

องค์ประกอบที่ 3 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์^{๑๖} ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้

- จำชื่อ นิสิต ในชั้นได้เกือบทั้งหมด
- เข้าสอนตรงเวลา
- เลิกสอนตรงเวลา

- ชื่อลัตถ์ สุจริต ในขณะที่สอบ
 - จดเลคเชอร์อย่างเป็นระเบียบ
 - เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และมีมนุษยสัมพันธ์
 - มีอารมณ์ขัน และสนุกสนานกับการเรียน
 - สนใจตอบคำถามอาจารย์ในขณะที่เรียน
- องค์ประกอบที่ 3 บุคลิกภาพของเพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้
- แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
 - เฉลียวฉลาด
 - รักสงบ ไม่ชอบทะเลาะวิวาทกัน
 - เคารพนับถืออาจารย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง
 - สนใจวิธีการสอนของอาจารย์
- องค์ประกอบที่ 4 การมีพฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้
- เข้าห้องเรียนช้า
 - คอยเสียงดังในขณะที่เรียนอยู่ในชั้น
 - เรียนอ่อน
 - โต้เถียงอาจารย์อย่างไรเหตุผล
- 5.1.3 สถานแวดล้อมทางการเรียนเกี่ยวกับอาคารสถานที่มีองค์ประกอบที่สำคัญ
- 3 องค์ประกอบ คือ
- องค์ประกอบที่ 1 ห้องสมุดห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้
- มีห้องสมุดและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้นิสิตใช้ค้นคว้า
 - ในห้องสมุดมีวารสารและตำราทันสมัย
 - ✓ มีห้องพักให้นิสิตได้ใช้ประชุมทบทวนวิชานอกชั่วโมงตามอาคารเรียน
 - มีบริการถ่ายเอกสารและการพิมพ์
 - นิสิตสามารถยืมและใช้อุปกรณ์การเรียนของมหาวิทยาลัยได้
 - สีของผนังห้องและ เพดานส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อบรรยากาศในห้องเรียน
 - มีนาฬิกาแขวนหน้าห้อง

- องค์ประกอบที่ 2 สถานและลักษณะของห้องเรียน ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้
- ห้องเรียนมีแสงสว่างและทางระบายอากาศ
 - สภาพอากาศในห้องไม่ร้อนอบอ้าว
 - มีอุปกรณ์การสอนอยู่ในห้องเรียน
 - ห้องเรียนส่วนใหญ่สามารถปรับสภาพให้ใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องฉายและเครื่องเสียงได้
 - สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่สะอาด สงบ
 - สภาพของห้องเรียนส่วนใหญ่ทันสมัย
 - มีการจัดห้องเรียนให้สัมพันธ์กับวิชาที่เรียน
 - สถานที่ที่ใช้สำหรับการเรียนไม่ใช่ห้องเรียนเสมอไป
 - มีเสียงรบกวนจากลำโพงเสียงตามสายในขณะเรียนบ่อยครั้ง

องค์ประกอบที่ 3 อุปกรณ์ภายในห้องเรียน ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้

- ที่นั่งในห้องเรียนมีครบจำนวนนิสิต
- ขนาดของโต๊ะ เก้าอี้พอเหมาะกับตัวนิสิต
- นิสิตสามารถอ่านตัวอักษรบนกระดาน

5.1.4 สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิต

มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ความสัมพันธ์ทางครอบครัว ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้

- พ่อ แม่ พี่น้องไม่สนับสนุนให้เรียน
- มาจากครอบครัวที่บิดามารดาแยกกัน
- เป็นเด็กกำพร้าบิดา และ/หรือมารดา
- บิดาและ/หรือมารดามีคู่สมรสใหม่
- ผู้ปกครองบังคับให้เรียน
- มีกิจกรรมทางบ้านมากจนไม่มีเวลาสนใจการเรียน

องค์ประกอบที่ 2 พฤติกรรมการเรียนด้านลบ ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้

- ภาวนาให้อาจารย์เลิกสอนเร็ว ๆ ทุกชั่วโมง

- ดีใจทุกครั้งที่อาจารย์ไม่มาสอน
 - คอยกับเพื่อนขณะที่อาจารย์สอนเป็นประจำ
 - เคยหนีเรียนบ้างเป็นบางครั้ง
 - ประพฤติผิดวินัยบ่อย
 - ต้องการเรียนเพียงเพื่อรับปริญญา
- องค์ประกอบที่ 3 พฤติกรรมการเรียนด้านบวก ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้
- ร่วมกิจกรรมการเรียนทุกครั้งเมื่อมีโอกาส
 - ถือว่าการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เป็นเรื่องสำคัญ
 - อยากให้อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ แปลก ๆ
 - อยากให้อาจารย์ใช้สื่อการสอนบ่อย ๆ
 - ส่งรายงานและการบ้านทันเวลาเสมอ
 - ชอบฟังอาจารย์เล่าประสบการณ์ประกอบการสอน
 - ตั้งใจในเวลาสอบทุกครั้ง
 - ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเสมอ
- องค์ประกอบที่ 4 ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์ ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้
- เคารพเชื่อฟังอาจารย์ตลอด
 - ประทับใจในเทคนิควิธีสอนของอาจารย์เป็นส่วนใหญ่
 - ประทับใจในบุคลิกของอาจารย์บางคนจนอยากจะทำเป็นแบบอย่าง
 - ชอบช่วยเหลือเพื่อน
 - ส่วนใหญ่ตั้งใจเรียนแทบทุกวิชา
 - เคยช่วยอาจารย์จัดห้องเรียนและสื่อการสอน
 - สนุกสนานทุกครั้งที่ได้เข้าเรียน
- องค์ประกอบที่ 5 อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้
- ไม่กล้าถามอาจารย์เมื่อมีปัญหา
 - ชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม
 - รู้สึกคับข้องใจที่อาจารย์เข้าสอนช้าแต่เลิกเร็ว
 - รู้สึกน้อยใจที่อาจารย์ไม่เคยเรียกให้พูด
 - เสียใจที่อาจารย์จำชื่อไม่ได้
 - เวลาอาจารย์ดุด่ามักจะทำเฉยไม่สนใจฟัง

5.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อศึกษาเปรียบเทียบ

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบและพหุองค์ประกอบใหม่รวมทั้งสิ้น 16 องค์ประกอบตามที่ได้รายงานข้างต้นแล้วผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบขององค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบ ของสถานแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต โดยแยกตามตัวแปรดังนี้

- วิทยาเขต 8 วิทยาเขต
- อายุ
- กลุ่มสาขาวิชาเอก
- ที่พักอาศัย
- หลักสูตรที่เรียน
- เพศ
- แหล่งที่ตั้งวิทยาเขต

จากการพิจารณาค่าสถิติทั่วไปขององค์ประกอบของสถานแวดล้อมทุกด้าน แยกตามตัวแปรต่าง ๆ แล้วพบว่าส่วนใหญ่ ค่าเฉลี่ยค่อนข้างไปทาง 3 แสดงว่า นิสิตมีความคิดเห็นว่า สถานแวดล้อมทางการเรียนต่าง ๆ นั้นมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิตในด้าน ดี มากกว่าทางด้านเสีย ดังนั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบแต่ละวิทยาเขตมีความคิดเห็นว่าผลกระทบนั้น ๆ เป็นไปในทางดีมากกว่า หรือดีน้อยกว่าจึงขอตกลงเพื่อความเข้าใจตรงกัน

การเปรียบเทียบผลกระทบของสถานแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิต 8 วิทยาเขต

5.2.1 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสถานแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิต 8 วิทยาเขต จากตารางที่ 13 แสดงค่าสถิติทั่วไป และอัตราส่วน F ขององค์ประกอบสถานแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ ปรากฏว่าผลกระทบขององค์ประกอบของสถานแวดล้อมทางการเรียนทั้ง 4 องค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนิสิตแต่ละวิทยาเขตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นิสิตต่างวิทยาเขตต่างมีความเห็นว่าผลกระทบเป็นไปในระดับที่แตกต่างกัน ดังจะได้รายงานแต่ละองค์ประกอบดังนี้

ตารางที่ 13 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนค้ำบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มค่อการเรียนรู้ของนิสิต
ตามความคิดเห็นของนิสิตสังกัดต่างวิทยาเขต

วิทยาเขต	ประสานมิตร	ปทุมวัน	บางเขน	พลศึกษา	บางแสน	พิษณุโลก	มหาสารคาม	สงขลา	รวม	อัตราส่วนค่า F
องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน										
บุคลิกภาพของอาจารย์										
N	88	47	100	93	48	94	73	69	611	
\bar{X}	4.25	4.52	4.10	4.13	4.39	4.11	4.26	4.20	4.21	4.37*
SD	.43	.42	.52	.57	.63	.58	.66	.55	.56	
เทคนิคและวิธีการสอน										
N	88	47	99	92	48	91	73	68	606	
\bar{X}	4.12	4.21	3.90	3.84	3.89	3.85	4.10	3.87	3.96	5.19*
SD	.50	.43	.55	.50	.68	.49	.59	.48	.54	
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์										
N	88	47	100	93	48	94	72	69	611	
\bar{X}	4.08	4.15	3.83	3.76	3.83	3.81	4.08	3.87	3.91	5.19*
SD	.47	.33	.63	.60	.67	.51	.67	.44	.57	
การประเมินผล										
N	88	44	100	93	48	94	73	69	612	
\bar{X}	3.68	3.83	3.64	3.65	3.56	3.59	3.81	3.63	3.67	1.87*
SD	.52	.43	.52	.60	.60	.55	.64	.46	.55	

* P < .05

(1) ในองค์ประกอบที่ 1 บุคลิกภาพของอาจารย์ เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตปทุมวันสูงที่สุด แตกต่างจากวิทยาเขตอื่น ๆ ยกเว้นวิทยาเขตบางแสน ขณะเดียวกัน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตบางแสนแตกต่างจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตบางเขน ผลิตศึกษา และพิษณุโลก ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า นิสิตวิทยาเขตปทุมวันมีความคิดเห็นว่า บุคลิกภาพของอาจารย์มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนิสิตมากกว่าวิทยาเขตอื่น ๆ ยกเว้นวิทยาเขตบางแสน ซึ่งมีความเห็นคล้ายคลึงกับวิทยาเขตปทุมวัน และขณะเดียวกันวิทยาเขตบางแสนมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของอาจารย์มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนิสิตสูงกว่าวิทยาเขตบางเขน วิทยาเขตผลิตศึกษา และวิทยาเขตพิษณุโลก

(2) องค์ประกอบที่ 2 เทคนิคและวิธีสอน กลุ่มตัวอย่างนิสิตวิทยาเขตประสานมิตร วิทยาเขตปทุมวันและวิทยาเขตมหาสารคาม เห็นว่า ผลกระทบของเทคนิคและวิธีการสอนของอาจารย์ต่อการเรียนรู้ของนิสิตไม่แตกต่างกัน แต่ทั้ง 3 วิทยาเขตเห็นว่าผลกระทบมีมากกว่าวิทยาเขตบางเขน ผลิตศึกษา บางแสน พิษณุโลก และสงขลา

(3) องค์ประกอบที่ 3 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบนี้ เหมือนกับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ 2 คือ กลุ่มตัวอย่างนิสิตวิทยาเขตประสานมิตร วิทยาเขตปทุมวัน และวิทยาเขตมหาสารคาม มีความคิดเห็นว่าคุณภาพของพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน แต่ทั้ง 3 วิทยาเขตดังกล่าว มีความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของพฤติกรรมอาจารย์ดังกล่าวมีมากกว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขต บางเขน ผลิตศึกษา บางแสน พิษณุโลก และสงขลา

(4) องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลของอาจารย์ กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตปทุมวัน และวิทยาเขตมหาสารคามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของการประเมินผลของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้สูงกว่าวิทยาเขตบางแสนและพิษณุโลกส่วนวิทยาเขตอื่นไม่แตกต่างกัน

5.2.2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตในต่างวิทยาเขต 8 แห่ง

ผลการวิเคราะห์ที่แสดงไว้ในตารางที่ 14 พบว่าผลกระทบขององค์ประกอบที่แตกต่างกันได้แก่ ทางด้านความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น

ตารางที่ 14 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น
ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตต่างวิทยาเขต

วิทยาเขต	ประสานมิตร	ปทุมวัน	บางเขน	พลศึกษา	บางแสน	พิษณุโลก	มหาสารคาม	สงขลา	รวม	อัตราส่วนค่า F
องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน										
ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น										
N	88	47	100	93	48	94	73	69	612	
\bar{X}	4.04	3.82	3.89	3.75	3.96	3.93	4.27	3.87	3.94	5.85*
SD	.47	.71	.47	.72	.56	.63	.46	.54	.59	
พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น										
N	88	47	100	93	48	94	73	69	612	
\bar{X}	4.08	4.06	4.04	3.93	4.07	4.12	4.25	4.11	4.08	2.52*
SD	.44	.62	.49	.56	.63	.48	.52	.48	.52	
บุคลิกภาพของเพื่อนร่วมชั้น										
N	88	46	100	93	48	93	71	69	608	
\bar{X}	4.06	4.15	3.96	4.05	4.14	4.05	4.12	4.05	4.07	1.57
SD	.49	.61	.51	.55	.54	.53	.52	.60	.54	
พฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น										
N	88	47	100	93	48	94	73	69	612	
\bar{X}	3.85	3.77	3.78	3.35	3.72	3.64	3.85	3.60	3.68	5.13*
SD	.63	.55	.59	.82	.69	.70	.73	.72	.70	

* P < .05

ตารางที่ 15 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตต่างวิทยาเขต

วิทยาเขต	ประสานมิตร	ปทุมวัน	บางเขน	พลศึกษา	บางแสน	พิษณุโลก	มหาสารคาม	สงขลา	รวม	อัตราส่วนค่า F
องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน										
ห้องสมุดห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ										
N	88	47	100	93	48	94	73	69	612	
\bar{X}	4.22	3.93	3.85	3.81	3.96	3.97	4.15	3.91	3.97	3.95*
SD	.64	.66	.73	.62	.69	.56	.70	.68	.67	
สภาพและลักษณะของห้องเรียน										
N	88	47	100	93	48	94	73	69	612	
\bar{X}	4.16	3.97	3.76	3.84	3.94	3.89	4.15	3.95	3.95	4.73*
SD	.59	.56	.64	.56	.68	.52	.61	.54	.60	
อุปกรณ์ภายในห้องเรียน										
N	88	47	100	93	48	94	73	69	612	
\bar{X}	4.30	4.12	3.98	4.16	4.10	4.10	4.26	4.03	4.13	2.12*
SD	.69	.53	.66	.62	.63	.70	.82	.71	.69	

* $P < .05$

และพฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น ส่วนบุคลิกภาพของเพื่อนร่วมชั้น เป็นองค์ประกอบเดียวที่นิสิตต่างวิทยาเขตมีความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน จากการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีดันแคนพบความแตกต่างดังนี้

(1) องค์ประกอบ ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น กลุ่มตัวอย่างนิสิตวิทยาเขตประสานมิตรมีความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้นที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างนิสิตวิทยาเขตพลศึกษา ขณะที่กลุ่มตัวอย่างนิสิตวิทยาเขตมหาสารคาม มีความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบดังกล่าวมีมากกว่าวิทยาเขตอื่น ๆ อีก 7 วิทยาเขต

(2) องค์ประกอบ พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้นกลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตพลศึกษา เห็นว่าผลกระทบจากพฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้นที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตมีน้อยกว่าผลกระทบที่กลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตพิษณุโลก วิทยาเขตมหาสารคาม และวิทยาเขตสงขลาให้ความคิดเห็น และกลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตบางเขน เห็นว่าผลกระทบขององค์ประกอบดังกล่าวมีน้อยกว่ากลุ่มวิทยาเขตมหาสารคาม

(3) องค์ประกอบพฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น สำหรับผลกระทบขององค์ประกอบนี้ กลุ่มนิสิตวิทยาเขตพลศึกษามีความเห็นว่า มีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิตน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างอีก 7 วิทยาเขต

5.2.3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่

ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตต่างวิทยาเขต

ตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า ผลกระทบขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีดันแคนได้ผลดังนี้

(1) องค์ประกอบ ห้องสมุดห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ นิสิตกลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตประสานมิตรมีความเห็นว่าองค์ประกอบทางด้านห้องสมุดห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนิสิตมากกว่าผลกระทบตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตอื่น ๆ ยกเว้นกลุ่มจากวิทยาเขตมหาสารคามและขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่าง วิทยาเขตมหาสารคามมีความเห็นว่าองค์ประกอบดังกล่าวมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนิสิตมากกว่า วิทยาเขตบางเขน พลศึกษา และสงขลา

ความความคิดเห็นของนิสิตข้างวิทยาเขต

วิทยาเขต	ประสานมิตร	บhumวัน	บางเขน	พลศึกษา	บางแสน	พิษณุโลก	มหาสารคาม	สงขลา	รวม	อัตราส่วนค่า F
องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน										
ความสัมพันธ์ทางครอบครัว										
N	88	47	100	93	48	94	73	69	612	
\bar{X}	3.74	3.78	3.64	3.19	3.65	3.62	3.82	3.48	3.60	6.63*
SD	.63	.48	.64	.85	.71	.76	.72	.75	.73	
พฤติกรรมการเรียนด้านลบ										
N	88	47	100	93	48	94	73	69	612	
\bar{X}	3.49	3.50	3.38	3.06	3.42	3.39	3.55	3.49	3.39	4.31*
SD	.60	.51	.59	.83	.65	.68	.83	.65	.70	
พฤติกรรมการเรียนด้านบวก										
N	87	47	100	93	48	94	73	69	611	
\bar{X}	4.25	4.19	4.16	4.12	4.37	4.16	4.30	4.08	4.19	2.93*
SD	.38	.46	.40	.51	.41	.50	.47	.46	.46	
ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์										
N	88	47	100	93	48	94	73	69	612	
\bar{X}	3.99	4.00	3.88	3.92	4.00	3.96	4.06	3.91	3.96	1.40*
SD	.44	.43	.38	.45	.49	.49	.47	.42	.45	
อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง										
N	88	47	100	93	48	93	73	68	610	
\bar{X}	3.26	3.26	3.20	2.80	3.10	3.11	3.36	3.23	3.15	6.50*
SD	.50	.46	.52	.70	.52	.64	.76	.62	.62	

* P < .05

(2) องค์กรประกอบ สถานและลักษณะของห้องเรียน กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตประสาธน์มิตร และวิทยาเขตมหาสารคาม มีความเห็นว่าสถานและลักษณะของห้องเรียน มีผลกระทบต่อ การเรียนรู้ของนิสิตในระดับดีสูงกว่า ผลกระทบดังกล่าวตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตบางเขน ผลศึกษา และพิษณุโลก

(3) องค์กรประกอบ อุปกรณ์ภายในห้องเรียน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าองค์กรประกอบนี้มีผลกระทบต่อ การเรียนใกล้เคียงกัน ยกเว้น กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตประสาธน์มิตร และมหาสารคาม ที่เห็นว่า มีผลกระทบมากกว่าวิทยาเขตบางเขนและสงขลา

5.2.4 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้าน บุคลิกภาพและพฤติกรรมของนิสิตที่มีต่อการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของนิสิตต่างวิทยาเขต

ข้อมูลและค่าสถิติในตารางที่ 16 แสดงให้เห็นถึงผลกระทบขององค์กรประกอบแต่ละองค์ ประกอบตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 8 วิทยาเขต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีดีตันแคน ได้ผลดังนี้

(1) องค์กรประกอบความสัมพันธ์ทางครอบครัว กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตผลศึกษา เห็นว่าผลกระทบของความสัมพันธ์ทางครอบครัวที่มีต่อการเรียนรู้ มีผลดีน้อยกว่าวิทยาเขตอื่น ๆ ทั้งหมด ส่วนกลุ่มวิทยาเขตประสาธน์มิตร และวิทยาเขตมหาสารคาม เห็นว่ามีผลกระทบด้านดี มากกว่า วิทยาเขตบางเขน

(2) องค์กรประกอบ พฤติกรรมการเรียนด้านลบ วิทยาเขตที่เห็นว่า พฤติกรรมการ เรียนด้านลบมีผลกระทบต่อ การเรียนรู้มากที่สุด ได้แก่ วิทยาเขตผลศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าวิท ทยาเขตอื่น ๆ อีก 7 วิทยาเขต

(3) องค์กรประกอบ พฤติกรรมการเรียนด้านบวก สำหรับองค์กรประกอบนี้ ทุกวิทยา เขตมีความเห็นว่า มีผลกระทบในระดับสูงใกล้เคียงกัน แต่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญได้แก่ กลุ่ม ตัวอย่างวิทยาเขตประสาธน์มิตร และวิทยาเขตมหาสารคาม เห็นว่ามีผลกระทบสูงกว่าวิทยาเขตสง ขลา และผลศึกษา ส่วนกลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตบางแสน เห็นว่ามีผลกระทบสูงกว่า วิทยาเขตบางเขน ผลศึกษา พิษณุโลก และสงขลา

ตารางที่ 17 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่สอนการเขียนรัฐของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตต่างระดับอายุ

องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน	กลุ่มอายุ	= < 20 ปี	21 ปี	22 ปี	= > 23 ปี	รวม	อัตราส่วนค่า F
บุคลิกภาพของอาจารย์	N	59	232	203	113	607	
	\bar{X}	4.36	4.20	4.20	4.17	4.21	1.65
	SD	.49	.60	.57	.50	.56	
เทคนิคและวิธีการสอน	N	59	230	201	113	603	
	\bar{X}	4.01	3.99	3.92	3.93	3.96	.86
	SD	.56	.56	.56	.46	.54	
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	N	59	232	203	113	607	
	\bar{X}	4.05	3.93	3.89	3.82	3.91	2.23*
	SD	.54	.60	.59	.50	.57	
การประเมินผล	N	59	233	203	113	608	
	\bar{X}	3.71	3.67	3.65	3.68	3.67	.18
	SD	.56	.55	.58	.49	.55	

* P < .05

(4) องค์ประกอบ ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์สำหรับองค์ประกอบนี้ กลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าผลกระทบขององค์ประกอบนี้ มีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิตแตกต่างกันได้แก่ วิทยาเขตมหาสารคามกับวิทยาเขตบางเขน เท่านั้น โดยที่วิทยาเขตมหาสารคามเห็นว่า มีผลกระทบสูงกว่าวิทยาเขตบางเขน

(5) องค์ประกอบ อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตผลศึกษามีความเห็นว่าองค์ประกอบนี้ มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนิสิตน้อยที่สุด และแตกต่างจาก 7 วิทยาเขตอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนวิทยาเขตมหาสารคามเห็นว่า มีผลกระทบสูงกว่าวิทยาเขตพิษณุโลก วิทยาเขตอื่นไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตที่มีอายุต่างกัน

5.2.5 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตที่มีอายุต่างกัน การวิจัยนี้ได้กำหนดระดับอายุของกลุ่มตัวอย่างไว้ 4 ระดับคือ ระดับอายุต่ำกว่า 20 จนถึงอายุ 20 ปี เป็นกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 ได้แก่ผู้มีอายุ 21 ปี กลุ่มที่ 3 ได้แก่ผู้มีอายุ 22 ปี กลุ่มที่ 4 คือผู้มีอายุ 23 ปีขึ้นไป

ในตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า ผลกระทบของบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนิสิตที่มีอายุแตกต่างกัน ในองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบนั้นมีเพียงองค์ประกอบที่ 3 คือ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่นิสิตต่างระดับอายุมีความเห็นต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายคู่แล้ว พบว่า กลุ่มระดับอายุต่ำกว่า 20 ปี มีความเห็นว่า องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมนี้มีผลกระทบสูงกว่ากลุ่มที่มีระดับอายุสูงกว่า 23 ปี

5.2.6 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกัน แสดงไว้ในตารางที่ 18 ปรากฏว่า นิสิตที่มีอายุต่างกันมีความเห็นว่า องค์ประกอบด้านความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น และพฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น มีผลกระทบต่อการเรียนรู้แตกต่างกัน

ตารางที่ 18. ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนห้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตต่างระดับอายุ

องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน	กลุ่มอายุ	= < 20 ปี	21 ปี	22 ปี	= > 23 ปี	รวม	อัตราส่วนค่า F
ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น	N	59	233	203	113	608	
	\bar{X}	4.07	3.96	3.93	3.84	3.94	2.04*
	SD	.58	.53	.65	.58	.59	
พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น	N	59	233	203	113	608	
	\bar{X}	4.10	4.11	4.06	4.03	4.08	.61
	SD	.61	.51	.49	.56	.52	
บุคลิกภาพของเพื่อนร่วมชั้น	N	59	232	201	112	604	
	\bar{X}	4.06	4.09	4.05	4.06	4.07	.19
	SD	.56	.55	.51	.55	.54	
พฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น	N	59	233	203	113	608	
	\bar{X}	3.96	3.68	3.65	3.61	3.68	3.73*
	SD	.59	.72	.72	.69	.71	

* P < .05

ตารางที่ 19 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่
ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตต่างระดับอายุ

กลุ่มอายุ	= < 20 ปี	21 ปี	22 ปี	= > 23 ปี	รวม	อัตราส่วนค่า F
องค์ประกอบของ สภาพแวดล้อมทางการเรียน						
ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ						
N	59	233	203	113	608	
\bar{X}	4.14	4.00	4.94	3.86	3.97	2.65*
SD	.59	.67	.70	.63	.67	
สภาพและลักษณะของห้องเรียน						
N	59	233	203	113	608	
\bar{X}	4.05	3.96	3.94	3.90	3.95	.89
SD	.60	.59	.63	.54	.60	
อุปกรณ์ภายในห้องเรียน						
N	59	233	203	113	608	
\bar{X}	4.14	4.15	4.11	4.11	4.13	.18
SD	.75	.69	.71	.62	.69	

* P < .05

พฤติกรรมของตัวนิสิตที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตต่างระดับอายุ

องค์ประกอบของ สภาพแวดล้อมทางการเรียน	กลุ่มอายุ	= < 20 ปี	21 ปี	22 ปี	= > 23 ปี	รวม	อัตราส่วนค่า F
ความสัมพันธ์ทางครอบครัว	N	59	233	203	113	608	
	\bar{X}	3.85	3.67	3.55	3.39	3.60	6.53*
	SD	.54	.74	.72	.78	.73	
พฤติกรรมการเรียนด้านลบ	N	59	233	203	113	608	
	\bar{X}	3.53	3.40	3.38	3.35	3.40	.87
	SD	.64	.70	.68	.76	.70	
พฤติกรรมการเรียนด้านบวก	N	59	233	202	113	607	
	\bar{X}	4.24	4.21	4.18	4.16	4.19	.52
	SD	.42	.47	.45	.47	.46	
ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์	N	59	233	203	113	608	
	\bar{X}	3.97	3.96	3.94	3.96	3.96	.11
	SD	.47	.45	.42	.47	.45	
อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง	N	59	232	202	113	606	
	\bar{X}	3.32	3.19	3.15	3.00	3.15	3.80*
	SD	.46	.63	.65	.62	.63	

* P < .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 20 ปี มีความเห็นว่าองค์ประกอบด้านความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้นและองค์ประกอบด้านพฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้นมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนิสิตมากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุกลุ่มอื่น ๆ อีก 3 กลุ่ม ส่วนผู้ที่มีอายุ สูงกว่า 20 ปีขึ้นไป เห็นว่ามีผลกระทบไม่แตกต่างกัน ทั้ง 2 องค์ประกอบ

5.2.7 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้าน อาคารสถานที่ ที่มีต่อการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกัน แสดงไว้ใน ตารางที่ 19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 20 ปี มีความเห็นว่าองค์ประกอบห้องสมุด ห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ มีผลกระทบต่อการเรียนสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุสูงกว่า คือ 21 ปีขึ้นไป ส่วนองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

5.2.8 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้าน บุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตที่มีต่อการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุ ต่างกัน แสดงไว้ในตารางที่ 20 องค์ประกอบที่นิสิตมีอายุต่างกันมีความเห็นว่า มีผลกระทบต่อการ เรียนต่างกัน ได้แก่ องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ทางครอบครัวและองค์ประกอบด้านอารมณ์และความ รู้สึกต่อสภาพรอบข้าง สำหรับองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ทางครอบครัวนั้น กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีความเห็นว่า มีผลกระทบต่อการเรียนรู้สูงกว่า กลุ่มอายุ 22 ปี และกลุ่มอายุ 23 ปีขึ้นไป ส่วนกลุ่มอายุ 21 ปี เห็นว่ามีผลกระทบสูงกว่ากลุ่มอายุ 23 ปีขึ้นไป ส่วนในด้านองค์ประกอบ อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้างนั้น กลุ่มอายุ 23 ปีขึ้นไปมีความเห็นว่า มีผลกระทบต่อการ เรียนน้อยที่สุด ส่วนอีก 3 กลุ่มไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนสาขาวิชาเอกต่างกัน

5.2.9 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้าน บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เรียน วิชาเอกต่างกัน

ตารางที่ 21 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตที่เรียนต่างสาขาวิชาเอก

สาขาวิชาเอก	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5	รวม	อัตราส่วนค่า F
องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน							
บุคลิกภาพของอาจารย์							
N	174	160	75	95	107	611	
\bar{X}	4.19	4.33	4.10	4.12	4.24	4.21	3.21*
SD	.58	.51	.45	.57	.63	.56	
เทคนิคและวิธีสอน							
N	170	160	75	94	107	606	
\bar{X}	3.96	4.04	3.92	3.84	3.97	3.96	2.18*
SD	.54	.56	.45	.49	.60	.54	
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์							
N	174	160	75	95	107	611	
\bar{X}	3.89	3.98	3.91	3.76	3.99	3.91	2.63*
SD	.58	.51	.55	.60	.62	.57	
การประเมินผล							
N	175	160	75	95	107	612	
\bar{X}	3.56	3.66	3.75	3.65	3.82	3.67	4.35*
SD	.51	.57	.51	.59	.54	.55	

* P < .05

งานวิจัยนี้ได้กำหนดกลุ่มสาขาวิชาเอกไว้ 5 กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่ วิชาเอก การวัดผลการศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ เทคโนโลยีทางการศึกษา การแนะแนว การประถมศึกษา และอุตสาหกรรมศิลปศึกษา
- กลุ่มที่ 2 ได้แก่ วิชาเอกภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ดุริยางคศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ และศิลปศึกษา
- กลุ่มที่ 3 ได้แก่ วิชาเอกภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมศึกษา และธุรกิจศึกษา
- กลุ่มที่ 4 ได้แก่ วิชาเอกสุขศึกษา พลศึกษา และพยาบาล
- กลุ่มที่ 5 ได้แก่ วิชาเอกวิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ คหกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา วิทยาศาสตร์-เคมี วิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์ และวิทยาศาสตร์-เกษตร

ในตารางที่ 21 แสดงถึง ค่าสถิติทั่วไปและผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนสาขาวิชาเอกต่างกันและพบว่า นิสิตที่เรียนวิชาเอกต่างกันมีความเห็นว่ามีผลกระทบขององค์ประกอบของสภาพแวดล้อมดังกล่าวที่มีต่อการเรียน ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพของอาจารย์ กลุ่มวิชาเอกที่ 2 เห็นว่า มีผลกระทบต่อ การเรียนรู้มากกว่า กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 และกลุ่มที่ 2 กับกลุ่มที่ 5 มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

ในองค์ประกอบที่ 2 เทคนิคและวิธีสอนของอาจารย์นั้น กลุ่มวิชาเอกที่ 1 3 และ 5 เห็นว่ามีผลกระทบไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มวิชาเอกที่ 2 เห็นว่า เทคนิคและวิธีสอนของอาจารย์มีผลกระทบต่อ การเรียนรู้ของนิสิตมากกว่า กลุ่มที่ 4

ในด้านองค์ประกอบเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์นั้น กลุ่มที่ 4 มีความเห็นว่ามีผลกระทบน้อยกว่ากลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 5 สำหรับกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 5 เห็นว่ามีผลกระทบในระดับที่ใกล้เคียงกัน

สำหรับองค์ประกอบด้านการประเมินผล กลุ่มวิชาเอกที่ 3 เห็นว่า การประเมินผลของอาจารย์มีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต มากกว่ากลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 5 ก็เช่นกันเห็นว่า การประเมินผลของอาจารย์มีผลต่อการเรียนรู้มากกว่า กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 4 สำหรับกลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 5 มีความเห็นว่ามีผลกระทบไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่ห้องการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตที่เรียนต่างสาขาวิชาเอก

สาขาวิชาเอก	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5	รวม	อัตราส่วนค่า F
องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน							
ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น							
N	175	160	75	95	107	612	
\bar{X}	3.96	3.99	3.92	3.74	4.00	3.94	3.36*
SD	.58	.57	.56	.71	.50	.59	
พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น							
N	175	160	75	95	107	612	
\bar{X}	4.09	4.13	4.06	3.92	4.14	4.08	2.86*
SD	.57	.51	.45	.55	.45	.52	
บุคลิกภาพของเพื่อนร่วมชั้น							
N	174	158	74	95	107	608	
\bar{X}	4.02	4.13	3.98	4.04	4.14	4.07	1.93
SD	.56	.56	.49	.55	.49	.54	
พฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น							
N	175	160	75	95	107	612	
\bar{X}	3.74	3.76	3.74	3.35	3.73	3.68	6.72*
SD	.69	.65	.64	.81	.67	.70	

* P < .05

ตารางที่ 23 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตที่เรียนต่างสาขาวิชาเอก

สาขาวิชาเอก	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5	รวม	อัตราส่วนค่า F
องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน							
ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ							
N	175	160	75	95	107	612	
\bar{X}	4.02	4.01	3.96	3.82	3.92	3.97	1.55*
SD	.69	.63	.61	.62	.75	.67	
สภาพและลักษณะของห้องเรียน							
N	175	160	75	95	107	612	
\bar{X}	3.98	3.97	3.90	3.85	3.97	3.95	1.06
SD	.63	.57	.57	.56	.64	.60	
อุปกรณ์ภายในห้องเรียน							
N	175	160	75	95	107	612	
\bar{X}	4.12	4.15	4.04	4.16	4.16	4.13	.48
SD	.80	.57	.63	.62	.74	.69	

* $P < .05$

ตารางที่ 24 คาสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความถี่เห็นของนิสิตที่เรียนต่างสาขาวิชาเอก

สาขาวิชาเอก	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5	รวม	อัตราส่วนค่า F
องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน							
ความสัมพันธ์ทางครอบครัว							
N	175	160	75	95	107	612	
\bar{X}	3.70	3.62	3.62	3.22	3.73	3.60	8.60*
SD	.64	.70	.74	.85	.71	.73	
พฤติกรรมการเรียนด้านลบ							
N	175	160	75	65	107	612	
\bar{X}	3.52	3.42	3.34	3.08	3.48	3.39	7.20*
SD	.63	.64	.61	.82	.73	.70	
พฤติกรรมการเรียนด้านบวก							
N	175	159	75	95	107	611	
\bar{X}	4.19	4.22	4.13	4.12	4.27	4.19	1.96
SD	.47	.44	.45	.51	.40	.46	
ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์							
N	175	160	75	95	107	612	
\bar{X}	3.96	3.97	3.94	3.91	3.98	3.96	.44
SD	.47	.47	.43	.45	.38	.45	
อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง							
N	174	159	75	95	107	610	
\bar{X}	3.26	3.16	3.18	2.82	3.24	3.15	9.26*
SD	.61	.58	.57	.70	.60	.62	

* P < .05

5.2.10 ผลการศึกษาเปรียบเทียบ ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตที่เรียนต่างสาขาวิชาเอก ได้แสดงไว้ในตารางที่ 22 จะเห็นได้ว่า มีเพียงองค์ประกอบเดียว คือ องค์ประกอบบุคลิกภาพของเพื่อนร่วมชั้น ที่นิสิตต่างสาขาวิชาเอกมีความเห็นว่ามีผลต่อการเรียนรู้ไม่ต่างกัน

องค์ประกอบความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้นกลุ่มวิชาเอกที่ 4 เห็นว่ามีผลกระทบต่อการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด ส่วนอีก 4 กลุ่มมีความเห็นว่ามีผลต่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

กลุ่มวิชาเอกที่ 4 หรือกลุ่มที่เรียนวิชาเอก พลศึกษา สุขศึกษา และพยาบาล เห็นว่าพฤติกรรมผลการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนิสิตน้อยกว่า กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 5 แต่ไม่แตกต่างจากกลุ่มที่ 3

องค์ประกอบ ด้านพฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้นนั้น กลุ่มวิชาเอกที่ 4 เห็นว่ามีผลต่อการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด เช่นเดียวกับองค์ประกอบแรก

เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มวิชาเอก พลศึกษา สุขศึกษาและพยาบาล ไม่ลู่จะให้ความสำคัญต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนที่อาจมีผลกระทบต่อการเรียนรู้เท่าใดนัก ทั้งนี้อาจเป็นที่ลักษณะวิชาเอกจะต้องเป็นตัวของตัวเองมากกว่าวิชาเอกอื่นก็เป็นได้

5.2.11 ผลการศึกษาเปรียบเทียบ ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตที่เรียนต่างสาขาวิชาเอก ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 23 นั้น จะเห็นว่า มีเพียงองค์ประกอบเดียวเท่านั้นที่กลุ่มตัวอย่างต่างสาขาวิชาเอกเห็นว่ามีผลกระทบต่อการเรียนรู้ต่างกัน คือ องค์ประกอบเกี่ยวกับ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ โดยที่กลุ่มวิชาเอกกลุ่มที่ 4 มีความเห็นว่ามีผลกระทบต่อการเรียนรู้ น้อยกว่า กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 แต่มีความเห็นว่ามีผลกระทบไม่แตกต่างจากกลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 5

5.2.12 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตที่มีต่อการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของนิสิตที่เรียนต่างสาขาวิชาเอก แสดงไว้ในตารางที่ 24 จะเห็นได้ว่ามีเพียงองค์ประกอบเดียวเท่านั้น คือ ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์ ที่กลุ่มตัวอย่างที่เรียนต่างสาขาวิชาเอกเห็นว่ามีผลกระทบต่อการเรียนรู้ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 25 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลรวมของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มคอการ เรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตที่มีสภาพที่อยู่อาศัยต่างกัน

องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน	สถานที่อยู่อาศัย	บ้านตนเอง	บ้านญาติ	บ้านเช่า	หอพักมหาวิทยาลัย	หอพักเอกชน	อื่น ๆ	รวม	อัตราส่วนค่า F
บุคลิกภาพของอาจารย์	N	185	44	111	41	213	14	608	
	\bar{X}	4.30	4.10	4.17	4.30	4.16	4.20	4.21	2.02*
	SD	.51	.63	.61	.51	.57	.31	.56	
เทคนิคและวิธีสอน	N	181	43	111	42	212	14	603	
	\bar{X}	4.03	3.89	3.99	4.01	3.90	3.82	3.96	1.70*
	SD	.53	.61	.54	.45	.55	.43	.54	
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	N	185	44	111	41	213	14	608	
	\bar{X}	4.04	3.79	3.89	3.96	3.84	3.84	3.91	2.98*
	SD	.52	.57	.61	.60	.59	.39	.57	
การประเมินผล	N	185	44	111	42	213	14	609	
	\bar{X}	3.68	3.67	3.65	3.77	3.66	3.51	3.67	.53
	SD	.55	.53	.59	.51	.56	.43	.55	

* P < .05

ตารางที่ 26 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่มัค่อการ.เรียนรู้อองนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตที่มัค่อการ.เรียนรู้อาัยค่างกัน

แหล่งที่อยู่อาศัย	บ้านตนเอง	บ้านญาติ	บ้านเช่า	หอพัก มหาวิทยาลัย	หอพัก เอกชน	อื่น ๆ	รวม	อัตราส่วนค่า F
องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน								
ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น								
N	185	44	111	42	213	14	609	
\bar{X}	3.93	3.92	3.92	4.04	3.95	3.67	3.94	.89
SD	.59	.71	.63	.52	.55	.55	.59	
พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น								
N	185	44	111	42	213	14	609	
\bar{X}	4.08	4.14	4.08	4.13	4.06	3.92	4.08	.48
SD	.52	.55	.55	.54	.51	.53	.52	
บุคลิกภาพของเพื่อนร่วมชั้น								
N	183	44	111	42	212	13	605	
\bar{X}	4.08	3.95	4.09	4.11	4.06	4.12	4.07	.53
SD	.57	.49	.57	.58	.50	.59	.54	
พฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น								
N	185	44	111	42	212	13	609	
\bar{X}	3.76	3.66	3.62	3.76	3.67	3.34	3.69	1.41
SD	.67	.72	.68	.69	.74	.71	.70	

กัน กลุ่มตัวอย่างที่เรียนวิชาเอกกลุ่มที่ 4 คือ วิชาเอกพลศึกษา สุขศึกษา และพยาบาล เห็นว่าองค์ประกอบสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว ด้านพฤติกรรมการเรียนในด้านลบ และอารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง มีผลกระทบต่อการเรียนรู้น้อยกว่า กลุ่มวิชาเอกอื่น ๆ อีก 4 กลุ่ม ทั้ง 3 ด้านอาจกล่าวได้ว่า นิสิตที่เรียนวิชาเอกกลุ่มที่ 4 นี้ เห็นว่า สภาพแวดล้อมดังกล่าวมีผลต่อการเรียนรู้ น้อยมาก สำหรับองค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนด้านบวกนั้น กลุ่มวิชาเอกกลุ่มที่ 4 มีความเห็นแตกต่างจากกลุ่มที่ 5 โดยกลุ่มที่ 5 เห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้มีผลกระทบต่อการเรียนรู้มากกว่ากลุ่มที่ 4 ส่วนวิชาเอกอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

การเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน

5.2.13 การศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของกลุ่มที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน

ลักษณะของที่อยู่อาศัย ได้แก่ บ้านตนเอง บ้านญาติ บ้านเช่า หอพักของมหาวิทยาลัย หอพักเอกชน และอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าว ผลการศึกษาเปรียบเทียบปรากฏในตารางที่ 25 จะเห็นได้ว่า นิสิตที่มีที่อยู่อาศัยต่างกันมีความเห็นว่าผลกระทบขององค์ประกอบของสภาพแวดล้อมด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 3 องค์ประกอบคือ บุคลิกภาพของอาจารย์ และเทคนิคและวิธีสอน กลุ่มตัวอย่างที่อยู่บ้านตนเองเห็นว่าบุคลิกภาพของอาจารย์มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ สูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่หอพักเอกชน

ส่วนพฤติกรรมการสอนของอาจารย์นั้น กลุ่มตัวอย่างที่อยู่บ้านตนเองมีความเห็นว่า มีผลกระทบต่อการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่อยู่บ้านญาติ บ้านเช่า และหอพักเอกชน

5.2.14 ตารางที่ 26 แสดงผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน จากการทดสอบความแปรปรวน ไม่พบข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน ทุกกลุ่มมีความเห็นว่า องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ทั้ง 4 องค์ประกอบ มีผลกระทบต่อการเรียนรู้สูงใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 27 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนค้ำอาคารสถานที่ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตที่มที่อยู่อาศัยต่างกัน

องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน	สถานที่อยู่อาศัย	บ้านตนเอง	บ้านญาติ	บ้านเช่า	หอพักมหาวิทยาลัย	หอพักเอกชน	อื่น ๆ	รวม	อัตราส่วนค่า F
ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ	N	185	44	111	42	213	14	609	
	\bar{X}	4.03	3.93	3.89	4.13	3.95	3.82	3.97	1.28
	SD	.70	.56	.64	.66	.66	.87	.67	
สภาพและลักษณะของห้องเรียน	N	185	44	111	42	213	14	609	
	\bar{X}	4.01	3.99	3.87	4.09	3.89	3.91	3.95	1.70
	SD	.61	.47	.63	.59	.59	.60	.60	
อุปกรณ์ภายในห้องเรียน	N	185	44	111	42	213	14	609	
	\bar{X}	4.16	4.14	4.15	4.05	4.13	3.86	4.13	.63
	SD	.68	.68	.66	.79	.66	.93	.68	

บทเรียนที่ ๒๐ บทบาทของแม่และผลการเตรียมความพร้อมของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน

องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน	แหล่งที่อยู่อาศัย	บ้านตนเอง	บ้านญาติ	บ้านเช่า	หอพักมหาวิทยาลัย	หอพักเอกชน	อื่น ๆ	รวม	อัตราส่วนค่า F
ความสัมพันธ์ทางครอบครัว	N	185	44	111	42	213	14	609	
	\bar{X}	3.70	3.44	3.51	3.70	3.58	3.49	3.60	1.69*
	SD	.67	.81	.80	.59	.75	.80	.73	
พฤติกรรมการเรียนด้านลบ	N	185	44	111	42	213	14	609	
	\bar{X}	3.41	3.27	3.34	3.71	3.38	3.30	3.39	2.19*
	SD	.58	.74	.77	.64	.73	.83	.70	
พฤติกรรมการเรียนด้านบวก	N	185	44	110	42	213	14	608	
	\bar{X}	4.17	4.16	4.18	4.27	4.23	3.85	4.19	2.28*
	SD	.45	.44	.51	.46	.43	.50	.46	
ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์	N	185	44	111	42	213	14	609	
	\bar{X}	3.97	4.01	3.92	4.08	3.94	3.70	3.95	2.00*
	SD	.46	.42	.49	.38	.41	.52	.45	
อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง	N	185	44	111	42	211	14	607	
	\bar{X}	3.18	3.10	3.13	3.37	3.12	3.14	3.16	1.23*
	SD	.54	.70	.64	.57	.65	.88	.62	

* P < .05

5.2.15 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้าน อาคารสถานที่ ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน

ค่าสถิติในตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความเห็น ว่า องค์ประกอบด้านห้องสมุดห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ สภาพและลักษณะของห้องเรียน และ อุปกรณ์ภายในห้องเรียน มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนิสิตในระดับคล้ายคลึง ไม่แตกต่างกัน และส่วนใหญ่เห็นว่ามีผลทางด้านดีพอ ๆ กัน

5.2.16 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้าน บุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตที่มีต่อการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของนิสิตที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน

ตารางที่ 28 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีที่อยู่อาศัยต่างกันมีความ เห็นว่าองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนิสิตต่างกัน ทั้ง 5 องค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

องค์ประกอบความสัมพันธ์ทางครอบครัว ผลของการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีดันแคน ปรากฏว่ากลุ่มที่พักอาศัยอยู่บ้านตนเอง เห็นว่าผลกระทบขององค์ประกอบดังกล่าวต่อการเรียนรู้ของ นิสิตมีมากกว่ากลุ่มที่อยู่บ้านเช่า

องค์ประกอบพฤติกรรมกรรมการเรียนด้านลบ กลุ่มที่อยู่หอพักมหาวิทยาลัย เห็นว่าองค์ประ กอบนี้มีผลต่อการเรียนรู้มากกว่ากลุ่มที่อยู่บ้านตนเอง กลุ่มที่อยู่บ้านญาติ กลุ่มที่อยู่บ้านเช่า และกลุ่ม ที่อยู่หอพักเอกชน

สำหรับองค์ประกอบ พฤติกรรมกรรมการเรียนด้านบวกนั้น เมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่า กลุ่ม ที่มีที่พักอาศัยอื่น ๆ มีความเห็นว่าการเรียนนี้มีผลกระทบต่อการเรียนรู้น้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ ยกเว้น กลุ่มที่อยู่บ้านตนเอง ส่วนกลุ่มอื่น ๆ เห็นว่ามีผลกระทบไม่แตกต่างกัน

องค์ประกอบ ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและต่ออาจารย์องค์ประกอบนี้ คล้ายกับองค์ประ กอบข้างต้น คือ กลุ่มที่มีที่พักอาศัยแบบอื่น ๆ เห็นว่ามีผลกระทบต่อการเรียนรู้น้อยกว่ากลุ่มที่อยู่บ้านตน เอง อยู่บ้านญาติ และหอพักมหาวิทยาลัย กลุ่มที่อยู่บ้านตนเอง บ้านญาติ บ้านเช่า หอพักมหาวิท ยาลัย และหอพักเอกชน เห็นว่ามีผลกระทบต่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

ในองค์ประกอบ อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้างมีกลุ่มที่อยู่หอพักมหาวิทยาลัยเห็น ว่า องค์ประกอบนี้มีผลต่อการของนิสิตมากกว่ากลุ่มที่อยู่หอพักเอกชน ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 29 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต
ตามความคิดเห็นของนิสิตต่างหลักสูตร

องค์ประกอบของ สภาพแวดล้อมทางการเรียน	หลักสูตร	4 ปี	เทียบ 4 ปี	รวม	อัตราส่วนค่า F
บุคลิกภาพของอาจารย์	N	285	325	610	
	\bar{X}	4.29	4.14	4.21	11.99*
	SD	.54	.56	.60	
เทคนิคและวิธีการสอน	N	284	321	605	
	\bar{X}	4.04	3.89	3.96	12.73*
	SD	.55	.53	.54	
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	N	285	325	610	
	\bar{X}	4.01	3.83	3.91	14.27*
	SD	.55	.58	.57	
การประเมินผล	N	286	325	611	
	\bar{X}	3.70	3.64	3.67	1.96
	SD	.55	.55	.55	

* $P < .05$

ตารางที่ 30 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสถานแวดล้อมทางการเรียน
ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต
ตามความเห็นของนิสิตต่างหลักสูตร

องค์ประกอบของ สถานแวดล้อมทางการเรียน	หลักสูตร	4 ปี	เทียบ4 ปี	รวม	อัตราส่วนค่า F
ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น					
	N	286	325	611	
	\bar{X}	4.00	3.88	3.94	5.93*
	SD	.56	.61	.59	
พฤติกรรมกรเรียนของเพื่อนร่วมชั้น					
	N	286	325	611	
	\bar{X}	4.14	4.03	4.08	6.69*
	SD	.52	.53	.52	
บุคลิกภาพของเพื่อนร่วมชั้น					
	N	284	323	607	
	\bar{X}	4.10	4.05	4.07	1.36
	SD	.55	.53	.54	
พฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น					
	N	286	325	611	
	\bar{X}	3.76	3.62	3.69	5.84*
	SD	.67	.73	.70	

* P < .05

การเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตที่เรียนต่างหลักสูตร

5.2.17 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตร 4 ปี และเทียบ 4 ปี

ตารางที่ 29 แสดงค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างหลักสูตร 4 ปี และ หลักสูตรเทียบ 4 ปี เห็นว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์มีผลกระทบต่อการเรียนรู้แตกต่างกัน 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบบุคลิกภาพของอาจารย์ องค์ประกอบเทคนิคและวิธีการสอน และองค์ประกอบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ส่วนองค์ประกอบ การประเมินผลนั้น เห็นว่ามีผลกระทบไม่แตกต่างกัน

กลุ่มหลักสูตร 4 ปี เห็นว่า องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบดังกล่าว มีผลกระทบต่อ การเรียนรู้ของนิสิตสูงกว่าความเห็นของกลุ่มหลักสูตรเทียบ 4 ปี

5.2.18 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพ และพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตร 4 ปี และเทียบ 4 ปี

ในตารางที่ 30 จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นในกลุ่มตัวอย่างหลักสูตร 4 ปี และเทียบ 4 ปี เห็นว่ามีผลกระทบต่อการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น และ พฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น โดยกลุ่มหลักสูตร 4 ปี เห็นว่ามีผลกระทบมากกว่ากลุ่มหลักสูตรเทียบ 4 ปี ทั้ง 3 องค์ประกอบ

ตารางที่ 31 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ด้านอาคารสถานที่ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตต่างหลักสูตร

องค์ประกอบของ สภาพแวดล้อมทางการเรียน	หลักสูตร	4 ปี	เทียบ4 ปี	รวม	อัตราส่วนค่า F
ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ	N	286	325	611	
	\bar{X}	4.05	3.91	3.97	6.80*
	SD	.70	.64	.67	
สภาพและลักษณะของห้องเรียน	N	286	325	611	
	\bar{X}	4.02	3.88	3.95	8.50*
	SD	.60	.59	.60	
อุปกรณ์ภายในห้องเรียน	N	286	325	611	
	\bar{X}	4.14	4.13	4.13	.03
	SD	.74	.64	.68	

* P < .05

ตารางที่ 32 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสถานแวดล้อมทางการเรียน
ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตที่มีต่อการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของ
นิสิตต่างหลักสูตร

องค์ประกอบของ สถานแวดล้อมทางการเรียน	หลักสูตร	4 ปี	เทียบ4 ปี	รวม	อัตราส่วนค่า F
ความสัมพันธ์ทางครอบครัว	N	286	325	611	
	\bar{X}	3.71	3.51	3.60	11.22*
	SD	.66	.78	.73	
พฤติกรรมการเรียนด้านลบ	N	286	325	611	
	\bar{X}	3.50	3.30	3.40	12.79*
	SD	.66	.71	.70	
พฤติกรรมการเรียนด้านบวก	N	286	324	610	
	\bar{X}	4.22	4.17	4.19	2.28
	SD	.46	.46	.46	
ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์	N	286	325	611	
	\bar{X}	3.97	3.94	6.96	.73
	SD	.44	.45	.45	
อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง	N	284	325	609	
	\bar{X}	3.27	3.06	3.15	17.49*
	SD	.59	.64	.62	

* P < .05

5.2.19 การศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตรเทียบ 4 ปี ในตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มนิสิตหลักสูตร 4 ปี เห็นว่า องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนเกี่ยวกับห้องสมุด และห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ และสภาพและลักษณะของห้องเรียน มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนิสิต แตกต่างจากความคิดเห็นของกลุ่มหลักสูตรเทียบ 4 ปี และกลุ่มหลักสูตร 4 ปี เห็นว่าผลกระทบมีมากกว่ากลุ่มหลักสูตรเทียบ 4 ปี ทั้ง 2 องค์ประกอบ สำหรับองค์ประกอบ อุปกรณ์ภายในห้องเรียนมีผลกระทบไม่แตกต่างกัน

5.2.20 การศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของนิสิตเองที่มีต่อการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตรเทียบ 4 ปี

ผลการวิเคราะห์ที่แสดงไว้ในตารางที่ 32 จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างหลักสูตร 4 ปี และ หลักสูตรเทียบ 4 ปี เห็นว่าองค์ประกอบสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตเองมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีอยู่ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความสัมพันธ์ทางครอบครัว พฤติกรรมการเรียนด้านลบ อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ กลุ่มหลักสูตร 4 ปี เห็นว่ามีผลกระทบต่อการเรียนมากกว่ากลุ่มหลักสูตรเทียบ 4 ปี ส่วนองค์ประกอบพฤติกรรมการเรียนด้านบวก และความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์เห็นมีผลกระทบต่อการเรียนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 33 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต
ตามความคิดเห็นของนิสิตเพศชายและเพศหญิง

องค์ประกอบของ สภาพแวดล้อมทางการเรียน	เพศ	ชาย	หญิง	รวม	อัตราส่วนค่า F
บุคลิกภาพของอาจารย์	N	145	466	611	
	X	4.12	4.24	4.21	4.65*
	SD	.63	.54	.56	
เทคนิคและวิธีสอน	N	144	462	606	
	X	3.95	3.96	3.96	.04
	SD	.53	.54	.54	
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	N	145	466	611	
	X	3.85	3.93	3.91	2.08
	SD	.64	.55	.57	
การประเมินผล	N	146	466	612	
	X	3.62	3.68	3.67	1.31
	SD	.66	.51	.55	

* P < .05

ตารางที่ 34 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสถานแวดล้อมทางการเรียน
ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต
ตามความคิดเห็นของนิสิตเพศชายและ นิสิตหญิง

องค์ประกอบของ สถานแวดล้อมทางการเรียน	เพศ	ชาย	หญิง	รวม	อัตราส่วนค่า F
ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น	N	146	466	612	
	X	3.87	3.96	3.94	2.36
	SD	.69	.55	.59	
พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น	N	146	466	612	
	X	4.04	4.09	4.08	1.04
	SD	.52	.53	.52	
บุคลิกภาพของเพื่อนร่วมชั้น	N	145	463	608	
	X	4.00	4.09	4.07	3.41
	SD	.57	.53	.54	
พฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น	N	146	466	612	
	X	3.61	3.71	3.68	2.18
	SD	.80	.67	.70	

ตารางที่ 35 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสถานแวดล้อมทางการเรียนด้าน
อาคารสถานที่ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตเพศชาย
และเพศหญิง

องค์ประกอบของ สถานแวดล้อมทางการเรียน	เพศ	ชาย	หญิง	รวม	อัตราส่วนค่า F
ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ และบริการอื่น ๆ	N	146	466	612	
	X	3.93	3.98	3.97	.73
	SD	.72	.65	.67	
สภาพและลักษณะของห้องเรียน	N	146	466	612	
	X	3.96	3.95	3.95	.04
	SD	.59	.60	.60	
อุปกรณ์ภายในห้องเรียน	N	146	466	612	
	X	4.09	4.14	4.13	.65
	SD	.74	.67	.69	

การเปรียบเทียบผลกระทบของสถานแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตต่างเพศ

5.2.21 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสถานแวดล้อมทางการเรียน ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตเพศหญิงและเพศชาย

ตารางที่ 33 แสดงค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสถานแวดล้อมทางการเรียนเกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิง เห็นว่า องค์ประกอบบุคลิกภาพของอาจารย์มีผลกระทบต่างกัน โดยที่กลุ่มนิสิตเพศหญิงเห็นว่าผลกระทบสูงกว่านิสิตเพศชาย ส่วนองค์ประกอบอื่นมีผลกระทบไม่ต่างกัน

5.2.22 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสถานแวดล้อมทางการเรียน ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตเพศชายและเพศหญิง

ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 34 พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง เห็นว่า ผลกระทบของสถานแวดล้อมเกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนทั้ง 4 องค์ประกอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5.2.23 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสถานแวดล้อมทางการเรียน ด้านอาคารสถานที่ ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตเพศชายและเพศหญิงตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 35 ปรากฏว่าเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นว่า องค์ประกอบของสถานแวดล้อมทางการเรียนทั้ง 3 องค์ประกอบ มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ตารางที่ 36 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสถานแวดล้อมทางการเรียน
ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิต ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต
ตามความคิดเห็นของนิสิตเพศชายและ เพศหญิง

องค์ประกอบของ สถานแวดล้อมทางการเรียน	เพศ	ชาย	หญิง	รวม	อัตราส่วนค่า F
ความสัมพันธ์ทางครอบครัว	N	146	466	612	
	X	3.48	3.64	3.60	5.15*
	SD	.78	.71	.73	
พฤติกรรมการเรียนด้านลบ	N	146	466	612	
	X	3.36	3.41	3.39	.49
	SD	.75	.68	.70	
พฤติกรรมการเรียนด้านบวก	N	145	466	611	
	X	4.12	4.22	4.19	5.17*
	SD	.54	.43	.46	
ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์	N	146	466	612	
	X	3.94	3.96	3.94	.16
	SD	.54	.41	.45	
อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง	N	146	466	610	
	X	3.04	3.19	3.15	6.62*
	SD	.71	.59	.62	

* P < .05

5.2.24 ผลการศึกษาเปรียบเทียบ ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตเพศชายและเพศหญิง

ค่าสถิติในตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิง มีความเห็นว่า องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านความสัมพันธ์ทางครอบครัวพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านบวก และอารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ต่างกัน กล่าวคือ เพศหญิงเห็นว่าองค์ประกอบดังกล่าวทั้ง 3 องค์ประกอบ มีผลกระทบต่อการเรียนรู้มากกว่ากลุ่มเพศชาย

ตารางที่ 37 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสถานแวดล้อมทางการเรียน
ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต
ตามความคิดเห็นของนิสิตสังกัดวิทยาเขตส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

องค์ประกอบของ สถานแวดล้อมทางการเรียน	ที่ตั้งของวิทยาเขต	ส่วนกลาง	ส่วน ภูมิภาค	รวม	อัตราส่วนค่า F
บุคลิกภาพของอาจารย์	N	328	283	611	
	\bar{X}	4.21	4.22	4.21	.08
	SD	.52	.61	.56	
เทคนิคและวิธีสอน	N	326	280	606	
	\bar{X}	3.99	3.93	3.96	1.71
	SD	.52	.56	.54	
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	N	328	283	611	
	\bar{X}	3.93	3.90	3.91	.37
	SD	.57	.58	.57	
การประเมินผล	N	328	284	612	
	\bar{X}	3.68	3.65	3.67	.39
	SD	.54	.57	.55	

การเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามความคิดเห็นของนิสิตสังกัดวิทยาเขตส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

5.2.25 ค่าสถิติในตารางที่ 37 แสดงให้เห็นผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตสังกัดวิทยาเขตส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พบว่ามีผลกระทบต่อการเรียนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ทั้ง 4 องค์ประกอบ

ตารางที่ 38 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต
ตามความคิดเห็นของนิสิตที่สังกัดวิทยาเขตในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

องค์ประกอบของ สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ที่ตั้งของวิทยาเขต	ส่วนกลาง	ส่วน ภูมิภาค	รวม	อัตราส่วนค่า F
ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น	N	328	284	612	
	\bar{X}	3.88	4.01	3.94	7.24*
	SD	.60	.57	.59	
พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น	N	328	284	612	
	\bar{X}	4.02	4.14	4.08	8.27*
	SD	.52	.52	.52	
บุคลิกภาพของเพื่อนร่วมชั้น	N	327	281	608	
	\bar{X}	4.04	4.11	4.07	2.32
	SD	.53	.55	.54	
พฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น	N	328	284	612	
	\bar{X}	3.67	3.70	3.68	.15
	SD	.70	.71	.70	

* P < .05

ตารางที่ 39 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสถานแวดล้อมทางการเรียน
ด้านอาคารสถานที่ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตสังกัดวิทยาเขต
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

องค์ประกอบของ สถานแวดล้อมทางการเรียน	ที่ตั้งของวิทยาเขต	ส่วนกลาง	ส่วน ภูมิภาค	รวม	อัตราส่วนค่า F
ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ และบริการอื่น ๆ	N	328	284	612	
	\bar{X}	3.95	4.00	3.97	.88
	SD	.68	.65	.67	
สภาพและลักษณะของห้องเรียน	N	328	284	612	
	\bar{X}	3.92	3.98	3.95	1.46
	SD	.61	.58	.60	
อุปกรณ์ภายในห้องเรียน	N	328	284	612	
	\bar{X}	4.14	4.13	4.13	.04
	SD	.65	.73	.69	

ตารางที่ 40 ค่าสถิติทั่วไปและผลการเปรียบเทียบผลกระทบของสถานแวดล้อมทางการเรียน
ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของนิสิต ที่มีการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของนิสิต
สังกัดวิทยาเขตส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

องค์ประกอบของ สถานแวดล้อมทางการเรียน	ที่ตั้งของวิทยาเขต	ส่วนกลาง	ส่วน ภูมิภาค	รวม	อัตราส่วนค่า F
ความสัมพันธ์ทางครอบครัว	N	328	284	612	
	X	3.56	3.64	3.60	1.94
	SD	.72	.75	.73	
พฤติกรรมการเรียนด้านลบ	N	328	284	612	
	X	3.34	3.46	3.39	4.89*
	SD	.68	.71	.70	
พฤติกรรมการเรียนด้านบวก	N	327	284	611	
	X	4.18	4.21	4.19	.83
	SD	.44	.48	.46	
ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์	N	328	284	612	
	X	3.94	3.98	3.96	1.25
	SD	.43	.43	.45	
อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง	N	328	282	610	
	X	3.11	3.20	3.15	3.02
	SD	.60	.65	.62	

* P < .05

5.2.26 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตที่สังกัดวิทยาเขตในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างนิสิตที่สังกัดวิทยาเขตในส่วนกลางและสังกัดวิทยาเขตในส่วนภูมิภาค เห็นว่า องค์ประกอบ ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น และ องค์ประกอบ พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนิสิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนิสิตในส่วนภูมิภาคเห็นว่ามีผลกระทบมากกว่า นิสิตในส่วนกลาง

5.2.27 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านอาคารสถานที่ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แสดงไว้ในตารางที่ 39 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเห็นว่าองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ทั้ง 3 องค์ประกอบ มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

5.2.28 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของนิสิต ที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต ตามความคิดเห็นของนิสิตสังกัดส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เห็นว่า มีเพียงองค์ประกอบเดียวที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ คือ พฤติกรรมการเรียนด้านลบ โดยกลุ่มนิสิตในส่วนภูมิภาคเห็นว่ามีผลกระทบต่อการเรียนรู้มากกว่ากลุ่มนิสิตในส่วนกลาง

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการเสนอ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 8 วิทยาเขต ประการที่ 2 เพื่อที่จะศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบง่ายจากประชากรที่กำหนด คือ นิสิตชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 8 วิทยาเขต ทั้งหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตรเทียบ 4 เทียบ ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้นจำนวน 612 คน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตสี่สร้างขึ้น ซึ่งแบบสำรวจดังกล่าวมีความเที่ยงเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX สำหรับคำนวณหาค่าสถิติทั่วไป ได้แก่ ร้อยละ ตัวกลาง เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าโคสแควร์ การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยสถิติต้นแคณ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

I การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์

งานวิจัยนี้ได้กำหนดสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ 4 ด้านคือ ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ด้านอาคารสถานที่ และด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตเอง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ผลพอสรุปได้ดังนี้

1. สถานแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่เด่น ๆ รวม 8 วิทยาเขต คือ

อาจารย์แต่งกายเรียบร้อย
มีความรู้ในเนื้อหาวิชา
ควบคุมชั้นเรียนได้
พูดเสียงดังฟังชัด
ยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นกันเองกับนิสิต
ใจดีมีเหตุผล
ใช้วาจาสุภาพอ่อนโยนกับนิสิตเสมอ
เตรียมการสอนทุกครั้ง
ใช้สื่อการสอนเป็น
เข้าสอนตรงเวลา
บุคลิกดีน่ายึดถือเป็นแบบอย่าง
อธิบายเนื้อหาได้แจ่มแจ้ง
รับฟังความคิดเห็นของนิสิต

2. การเปรียบเทียบสถานแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพ และพฤติกรรมของอาจารย์ 8 วิทยาเขต ปรากฏว่ารายชื่อต่อไปนี้ เป็นรายชื่อที่กลุ่มตัวอย่างในแต่ละวิทยาเขต เห็นว่าเป็นข้อความที่บรรยายบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมของอาจารย์ในวิทยาเขตตน แตกต่างกันตามการทดสอบค่าไค-สแควร์ ($P < .05$) เมื่อพิจารณาค่าร้อยละประกอบแล้วได้ผลดังนี้

ข้อความ	วิทยาเขตที่มีค่าร้อยละ	
	สูงสุด	ต่ำสุด
- แต่งกายเรียบร้อย	ปทุมวัน	พลศึกษา
- ใช้วาจาสุภาพอ่อนโยนกับนิสิตเสมอ	ปทุมวัน	นิพนธ์โลก
- เตรียมการสอนทุกครั้ง	ปทุมวัน	บางแสน
- เข้าสอนตรงเวลา	ปทุมวัน	พลศึกษา
- บุคลิกดีน่ายึดถือ เป็นแบบอย่าง	ปทุมวัน	ประสานมิตร
- กระตือรือร้นในการสอน	ปทุมวัน	บางแสน
- เลิกสอนตรงเวลา	ปทุมวัน	พลศึกษา
- บรรยายตามตำรา	บางแสน	ปทุมวัน
- กระตุนและ เปิดโอกาสให้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง	ปทุมวัน	ประสานมิตร
- จำชื่อนิสิตในชั้นได้เกือบทั้งหมด	ปทุมวัน	บางแสน
- เรียกชื่อเวลาเข้าเรียนของนิสิตทุกครั้ง	ปทุมวัน	บางแสน
- เรียกนิสิตที่มีปัญหาไปพบ	ปทุมวัน	ประสานมิตร
- แจ้งข้อบกพร่องและแนะนำนิสิตปรับปรุงตัว	ปทุมวัน	บางแสน
- เปิดโอกาสให้นิสิตเลือกหรือ เสนอแนะหัวข้อที่เรียนและงานที่ทำ	ปทุมวัน	บางเขน
- ประเมินผลการเรียนหลายครั้ง	ปทุมวัน	ประสานมิตร
- ประเมินผลการเรียนหลายวิธี	ปทุมวัน	บางเขน
- พูดข้ามชั้นเสมอ	ปทุมวัน	ประสานมิตร
- เรียกนิสิตให้ตอบคำถามทีละคน	ปทุมวัน	บางเขน
- ใช้เทคนิคใหม่ ๆ แปลก ๆ ในขณะสอน	พลศึกษา	บางเขน
- ใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธีในแต่ละครั้ง	ปทุมวัน	ประสานมิตร
- เปิดโอกาสให้นิสิตประเมินผู้สอนได้อย่างเสรี	สงขลา	บางเขน
- สอนไม่ครบตามหลักสูตร	บางแสน	ปทุมวัน

3. สถานแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่เด่น คือ
- แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
 - ทำงานร่วมกับผู้เรียนอื่น ๆ ได้
 - รับส่งไม่ชอบทะเลาะวิวาท
 - เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ดี
 - มีอารมณ์ขันและสนุกสนานกับการเรียน
 - เจตियวณลาด
 - เคารพนับถืออาจารย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง
 - มาเรียนสม่ำเสมอ
 - ส่งการบ้านหรือรายงานตามกำหนดเวลา
 - สนใจตอบคำถามอาจารย์ในขณะที่เรียน
 - ถือการเรียนเป็นเรื่องสำคัญ
 - สนใจวิธีสอนของอาจารย์
 - ซื่อสัตย์สุจริตในขณะที่สอบ

4. การเปรียบเทียบสถานแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นใน 8 วิทยาเขต รายชื่อที่กลุ่มตัวอย่างแต่ละวิทยาเขตเห็นว่าเป็นข้อความที่บรรยายบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นของตนในแต่ละวิทยาเขตที่แตกต่างกัน ตามการทดสอบค่าไคสแควร์ ($P < .05$) เมื่อพิจารณาค่าร้อยละประกอบแล้วปรากฏผลดังนี้

ข้อความ	วิทยาเขตที่มีค่าร้อยละ	
	สูงสุด	ต่ำสุด
- แต่งกายสะอาดเรียบร้อย	ปทุมวัน	บางแสน
- รักสงบไม่ชอบทะเลาะวิวาท	ประสานมิตร	บางแสน
- มาเรียนสม่ำเสมอ	มหาสารคาม	บางแสน
- ส่งการบ้านหรือรายงานตามกำหนดเวลา	พลศึกษา	บางแสน
- ถือการเรียนเป็นเรื่องสำคัญ	มหาสารคาม	ปทุมวัน
- ชื่อสัตย์สุจริตในขณะสอบ	สงขลา	พลศึกษา
- มีความกระตือรือร้นและสนใจการเรียนมาก	มหาสารคาม	ปทุมวัน
- ติดตามเนื้อหาวิชาที่เรียนตลอดเวลา	มหาสารคาม	บางแสน
- ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียนในห้องเสมอ	มหาสารคาม	ปทุมวัน
- แข่งขันเรียนและทำกิจกรรม	มหาสารคาม	ปทุมวัน
- คอยเสียงดังขณะเรียนอยู่ในชั้น	ปทุมวัน	สงขลา
- เข้าห้องเรียนช้า	ปทุมวัน	สงขลา
- วิจารณ์การสอนของอาจารย์ตลอดเวลา	มหาสารคาม	ปทุมวัน
- เรียกร้องความสนใจจากอาจารย์	พลศึกษา	ประสานมิตร
- เรียนอ่อน	พลศึกษา	ประสานมิตร
- โต้เถียงอาจารย์อย่างไร้เหตุผล	นิษณุโลก	ประสานมิตร

6. การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ใน 8 วิทยาเขต รายชื่อที่กลุ่มตัวอย่างแต่ละวิทยาเขตเห็นว่าเป็นข้อความที่บรรยายลักษณะ สภาพอาคาร สถานที่เรียนในวิทยาเขตของตน ที่แตกต่างกัน ตามการทดสอบค่าไคสแควร์ ($P < .05$) เมื่อพิจารณาค่าร้อยละประกอบแล้วได้ผลดังนี้

ข้อความ	วิทยาเขตที่มีค่าร้อยละ	
	สูงสุด	ต่ำสุด
- ห้องเรียนมีแสงสว่างและทางระบายอากาศ	พิษณุโลก	บางแสน
- มีห้องสมุดและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้นักศึกษาใช้ค้นคว้า	พิษณุโลก	บางแสน
- มีบริการถ่ายเอกสารและการพิมพ์	พิษณุโลก	สงขลา
- ที่นั่งในห้องเรียนมีครบจำนวนนักศึกษา	พลศึกษา	บางแสน
- สภาพอากาศในห้องไม่ร้อนอบอ้าว	พลศึกษา	บางเขน
- สภาพของห้องเรียนส่วนใหญ่สะอาด สงบ	ประสานมิตร	บางเขน
- ในห้องสมุดมีวารสารและตำราทันสมัย	พลศึกษา	ปทุมวัน
- ห้องเรียนส่วนใหญ่สามารถปรับสภาพให้ใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องฉายและเครื่องเสียงได้	พิษณุโลก	ปทุมวัน
- มีการจัดห้องเรียนให้สัมพันธ์กับวิชาที่เรียน	พลศึกษา	ปทุมวัน
- สถานที่ที่ใช้สำหรับการเรียนไม่ใช่ห้องเรียนเสมอไป	พลศึกษา	บางเขน
- มีอุปกรณ์การสอนอยู่ในห้องเรียน	พลศึกษา	ปทุมวัน
- สภาพของห้องเรียนส่วนใหญ่ทันสมัย	ประสานมิตร	บางเขน
- มีห้องนักให้นักศึกษาได้ใช้ประชุมทบทวนวิชานอกชั่วโมงตามอาคารเรียน	พลศึกษา	ปทุมวัน
- มีเสียงรบกวนดังจากลำโพงเสียงตามสายในขณะเรียนบ่อยครั้ง	มหาสารคาม	บางเขน
- มีนาฬิกาแขวนหน้าห้อง	สงขลา	บางเขน

7. สถานแวดล้อมด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตเองที่เด่น ๆ รวม 8 วิทยาเขต คือ
- ชอบช่วยเหลือเพื่อน
 - ถือว่าการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เป็นเรื่องสำคัญ
 - อยากให้อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ แปลก ๆ
 - ชอบฟังอาจารย์เล่าประสบการณ์ประกอบการสอน
 - ตั้งใจทำข้อสอบทุกครั้ง
 - เคารพเชื่อฟังอาจารย์ตลอด
 - ส่งรายงานและการบ้านทันเวลาเสมอ
 - ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้งเมื่อมีโอกาส
 - อยากให้อาจารย์ใช้สื่อการสอนบ่อย ๆ
 - ประทับใจในบุคลิกของอาจารย์บางคนจนอยากถือเป็นแบบอย่าง
 - ส่วนใหญ่ตั้งใจเรียนแทบทุกวิชา
 - เคยช่วยอาจารย์จัดห้องเรียนและสื่อการสอน
 - สนุกทุกครั้งที่ได้เข้าเรียน
 - ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเสมอ

8. การเปรียบเทียบสถานแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตใน 8 วิทยาเขต รายชื่อที่กลุ่มตัวอย่างแต่ละวิทยาเขตเห็นว่าเป็นข้อความที่บรรยายบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมของตัวนิสิต ที่แตกต่างกันตามการทดสอบค่าไคสแควร์ ($P < .05$) เมื่อพิจารณาค่าร้อยละประกอบแล้วได้ผลดังนี้

ข้อความ	วิทยาเขตที่มีค่าร้อยละ	
	สูงสุด	ต่ำสุด
- ส่งรายงานและการบ้านทันเวลาเสมอ	ผลศึกษา	ปทุมวัน
- ประทับใจในบุคลิกของอาจารย์บางคนจนอยากถือเป็นแบบอย่าง	สงขลา	ประสานมิตร
- เคยช่วยอาจารย์จัดห้องเรียนและสื่อการสอน	ผลศึกษา	ปทุมวัน
- สนุกสนานทุกครั้งที่เข้าเรียน	มหาสารคาม	บางแสน
- ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเสมอ	มหาสารคาม	ปทุมวัน
- ต้องการเรียนเพื่อรับปริญญา	ปทุมวัน	สงขลา
- ประทับใจในเทคนิควิธีสอนของอาจารย์เป็นส่วนใหญ่	ผลศึกษา	บางเขน
- ชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม	พิษณุโลก	บางเขน
- ไม่อยากเรียนเพราะเบื่อหน่ายอาจารย์ผู้สอนบางคน	มหาสารคาม	สงขลา
- ไม่ได้ตั้งใจที่จะเรียนคณะศึกษาศาสตร์	ปทุมวัน	พิษณุโลก
- รู้สึกคับข้องใจที่อาจารย์เข้าสอนช้าแต่เลิกเร็ว	มหาสารคาม	ปทุมวัน
- มีเรื่องคิดกลุ้มใจบ่อย ๆ	มหาสารคาม	ประสานมิตร
- ดีใจทุกครั้งที่อาจารย์ไม่มาสอน	บางแสน	พิษณุโลก
- รู้สึกน้อยใจที่อาจารย์ไม่เคยเรียกให้พูด	มหาสารคาม	ประสานมิตร
- มีกิจกรรมอื่นมากจนไม่มีเวลาสนใจเรียน	ผลศึกษา	บางแสน
- คอยกับเพื่อนขณะที่อาจารย์สอนเป็นประจำ	ปทุมวัน	สงขลา
- ไม่ชอบทำงานร่วมกับเพื่อน	บางแสน	ประสานมิตร
- ผู้ปกครองบังคับให้เรียน	ผลศึกษา	บางเขน
- พ่อแม่พี่น้องไม่สนับสนุนให้เรียน	ผลศึกษา	บางเขน
- มาจากครอบครัวที่บิดามารดาแยกกัน	บางแสน	บางเขน

9. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของวิทยาเขตส่วนกลางกับวิทยาเขตส่วนภูมิภาค ที่นิสิตที่สังกัดในวิทยาเขตที่ตั้งอยู่ในส่วนนั้น ๆ เห็นว่าเป็นสภาพแวดล้อมของวิทยาเขตตนที่แตกต่างกันมี ดังนี้

ข้อความ	สูงสุด	ต่ำสุด
บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์		
- จำชื่อนิสิตในชั้นได้เกือบทั้งหมด	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค
- เรื่องชื่อเวลาเข้าเรียนของนิสิตทุกครั้ง	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค
- สอนไม่ครบตามหลักสูตร	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
- เปิดโอกาสให้นิสิตเลือกหรือเสนอแนะหัวข้อที่เรียนหรืองานที่ทำ	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
บุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น		
- มีความกระตือรือร้นและสนใจเรียนมาก	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
- ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
- ร่วมอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ในชั้น	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
- เข้าห้องเรียนช้า	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค
- คุดเสียงดังขณะเรียนอยู่ในชั้น	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค
- วิจารณ์การสอนของอาจารย์ตลอดเวลา	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่		
- ที่นั่งในห้องเรียนมีครบจำนวนนิสิต	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค
- มีนาฬิกาแขวนหน้าห้อง	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
- มีเสียงรบกวนดังจากลำโพงเสียงตามสายในขณะเรียนบ่อยครั้ง	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
บุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิต		
- ไม่ชอบทำงานร่วมกับเพื่อน	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
- ส่วนใหญ่ตั้งใจเรียนแทบทุกวิชา	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
- ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเสมอ	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
- ชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
- รู้สึกคับข้องใจที่อาจารย์เข้าสอนช้าแต่เลิกเร็ว	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
- มีเรื่องคิดกลุ้มใจบ่อย ๆ	ส่วนภูมิภาค	ส่วนกลาง
- ไม่ได้ตั้งใจที่จะเรียนคณะศึกษาศาสตร์	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค

II การศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้

ก่อนการวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนทั้ง 4 ด้าน แยกเป็นองค์ประกอบใหม่ดังนี้

สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ มี 4 องค์ประกอบ

1. บุคลิกภาพของอาจารย์
2. เทคนิคและวิธีการสอน
3. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์
4. การประเมินผล

สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพ และพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น มี 4 องค์

ประกอบ

1. ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น
2. พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น
3. บุคลิกภาพของเพื่อนร่วมชั้น
4. การมีพฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น

สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ มี 3 องค์ประกอบ

1. ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ
2. สภาพและลักษณะของห้องเรียน
3. อุปกรณ์ภายในห้องเรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของนิสิต มี 5 องค์ประกอบ

1. ความสัมพันธ์ทางครอบครัว
2. พฤติกรรมการเรียนด้านลบ
3. พฤติกรรมการเรียนด้านบวก
4. ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์
5. อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดต่อสภาพรอบข้าง

ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบขององค์ประกอบของสถานแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ จำแนกตามตัวแปร หรือภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

1. ผลกระทบของสถานแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนรู้ เปรียบเทียบตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิหลังดังนี้

1.1 **วิทยาเขตที่สังกัด** เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามวิทยาเขตที่สังกัดพบว่า ผลกระทบของสถานแวดล้อมทางการเรียนด้านนี้แตกต่างกันทั้ง 4 องค์ประกอบ กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตปทุมวัน และบางแสน เห็นว่า บุคลิกภาพของอาจารย์มีผลกระทบสูงกว่า ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตอื่น ๆ ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตประสานมิตร ปทุมวัน และมหาสารคาม เห็นว่าเทคนิคและวิธีการสอน กับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์มีผลกระทบต่อการเรียนรู้สูงกว่า กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตอื่น ส่วนการประเมินผลนั้น กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตปทุมวันและมหาสารคาม เห็นว่ามีผลกระทบ สูงกว่า วิทยาเขต บางแสน และพิษณุโลก

1.2 **อายุ** เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามอายุ พบว่ามีเพียงองค์ประกอบเดียวเท่านั้นที่นิสิตต่างวัยมีความเห็นว่ามีผลกระทบต่างกัน นั่นคือ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุเท่ากับและต่ำกว่า 20 ปี เห็นว่ามีผลกระทบต่อการเรียนรู้สูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุเท่ากับและสูงกว่า 23 ปี

1.3 **วิชาเอก** เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามวิชาเอกที่สังกัดพบว่า มีผลกระทบแตกต่างกันทั้ง 4 องค์ประกอบ กลุ่มวิชาเอกที่ 2 เห็นว่าบุคลิกภาพอาจารย์มีผลกระทบต่อการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 และเห็นว่า เทคนิควิธีสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์มีผลกระทบสูงกว่ากลุ่มที่ 4 ส่วนกลุ่มตัวอย่างวิชาเอกกลุ่มที่ 5 เห็นว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์มีผลกระทบสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ 4 สำหรับด้านการประเมินผลนั้น กลุ่มวิชาเอกที่ 3 เห็นว่ามีผลกระทบต่อการเรียนรู้มากกว่ากลุ่มที่ 1 และเช่นเดียวกัน กลุ่มที่ 5 เห็นว่า มีผลกระทบสูงกว่ากลุ่มอื่น ยกเว้นกลุ่ม 3

1.4 **ที่น้กออาศัย** กลุ่มตัวอย่างที่มีที่น้กออาศัยในบ้านของตนเองเห็นว่า องค์กรประกอบที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่มีที่น้กออาศัย หอน้กอเอกชน คือ บุคลิกภาพของอาจารย์ เทคนิค และวิธีสอน และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ และกลุ่มที่อยู่บ้านตนเองเห็นว่า มีผลกระทบต่างจากกลุ่มที่อยู่บ้านญาติและบ้านเช่าในองค์กรประกอบ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ สำหรับการประเมินผลมีความเห็นว่ามีผลกระทบไม่ต่างกัน

1.5 **หลักสูตร** ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรม แตกต่างกัน 3 องค์กรประกอบ คือ บุคลิกภาพของอาจารย์ เทคนิคและวิธีสอน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ สำหรับการประเมินผลไม่แตกต่างกัน และทั้ง 3 องค์กรประกอบที่ต่างกันนั้น กลุ่มตัวอย่างหลักสูตร 4 ปี เห็นว่ามีผลกระทบสูงกว่ากลุ่มหลักสูตรเทียบ 4 ปี

1.6 **เพศ** กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงเห็นว่า บุคลิกภาพของอาจารย์มีผลกระทบต่อการเรียนสูงกว่า กลุ่มเพศชาย ส่วนองค์กรประกอบอื่น มีผลกระทบไม่แตกต่างกัน

1.7 **ที่ตั้งวิทยาเขต** เมื่อจำแนกนิสิตเป็นสังกัดส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พบว่ามีความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ต่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันทั้ง 4 องค์กรประกอบ

2. **ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่มีต่อการเรียนรู้** เปรียบเทียบตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนา ดังนี้

2.1 **วิทยาเขตที่สังกัด** ผลของการวิเคราะห์พบว่า ในองค์กรประกอบความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตประสานมิตร เห็นว่ามีผลกระทบมากกว่ากลุ่มวิทยาเขตพลศึกษา และกลุ่มวิทยาเขตมหาสารคามเห็นว่ามีผลกระทบมากกว่ากลุ่มอื่นทั้งหมด ส่วนองค์กรประกอบพฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น กลุ่มวิทยาเขตนิญโลกและสงขลาเห็นว่ามีผลกระทบมากกว่าวิทยาเขตพลศึกษา และกลุ่มจากวิทยาเขตมหาสารคามเห็นว่ามีผลกระทบสูงกว่าบางเขนและพลศึกษา สำหรับองค์กรประกอบพฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตพลศึกษาเห็นว่ามีผลกระทบน้อยกว่าวิทยาเขตอื่น ๆ ทั้งหมด

2.2 **อายุ** เมื่อวิเคราะห์ตามกลุ่มอายุ พบว่า มีเพียง 2 องค์ประกอบ คือ ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น และพฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า มีผลกระทบแตกต่างกัน สำหรับองค์ประกอบแรก กลุ่มที่มีอายุ เท่ากับและน้อยกว่า 20 ปี เห็นว่ามีผลกระทบสูงกว่ากลุ่มที่มีอายุ 23 ปีขึ้นไป ส่วนองค์ประกอบหลัง กลุ่มที่มีอายุเท่ากับและน้อยกว่า 20 ปี เห็นว่ามีผลกระทบสูงกว่า กลุ่มอายุอื่นทั้งหมด

2.3 **วิชาเอก** ผลของการวิเคราะห์ตามสาขาวิชาเอก พบว่า ในองค์ประกอบ ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น และพฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น กลุ่มสาขาวิชาเอก กลุ่มที่ 4 คือวิชาเอก พลศึกษา สุขศึกษา และพยาบาล เห็นว่า มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ น้อยกว่ากลุ่มวิชาเอกอื่น ๆ และเห็นว่าพฤติกรรม การเรียนของเพื่อนมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ น้อยกว่ากลุ่มวิชาเอกอื่น ยกเว้นกลุ่มที่ 3 คือกลุ่มวิชาเอกทางด้านสังคม

2.4 **ที่นักอาศัย** ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามกลุ่มที่มีที่นักอาศัยต่างกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีที่นักอาศัยต่างกัน มีความเห็นว่า ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนเกี่ยวกับ บุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ไม่แตกต่างกัน

2.5 **หลักสูตร** เมื่อจำแนกกลุ่มตามหลักสูตรที่เรียน พบว่า กลุ่มที่เรียนหลักสูตร 4 ปี มีความเห็นว่าองค์ประกอบดังต่อไปนี้ มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ สูงกว่ากลุ่มหลักสูตร 4 ปีเทียบ คือ ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น พฤติกรรม การเรียนของเพื่อนร่วมชั้น และพฤติกรรมด้านลบของเพื่อนร่วมชั้น

2.6 **เพศ** เพศชายและเพศหญิงมีความเห็นว่า ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ที่มีต่อการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

2.7 **ที่ตั้งวิทยาเขต** พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่สังกัดวิทยาเขตส่วนภูมิภาค เห็นว่า องค์ประกอบ ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้นและพฤติกรรม การเรียนของเพื่อนร่วมชั้น มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ สูงกว่า กลุ่มที่สังกัดส่วนกลาง

3. ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคาร สถานที่ ที่มีต่อการเรียนรู้ เปรียบเทียบตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิหลัง ดังนี้

3.1 **วิทยาเขตที่สังกัด** ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดต่าง วิทยาเขตกันมีความเห็นว่าผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ ที่มีต่อการเรียนรู้แตกต่างกัน กลุ่มวิทยาเขตมหาสารคามเห็นว่าองค์ประกอบห้องสมุดห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ มีผลกระทบต่อการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มวิทยาเขตบางเขน พลศึกษา และสงขลา ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตประสานมิตรเห็นว่า มีผลกระทบสูงกว่า กลุ่มวิทยาเขตอื่น ๆ ทั้งหมด ยกเว้น วิทยาเขตมหาสารคาม และทั้งกลุ่มวิทยาเขตประสานมิตรและมหาสารคามเห็นว่า องค์ประกอบ สภาพและลักษณะของห้องเรียนมีผลกระทบสูงกว่า กลุ่มวิทยาเขตบางเขน พลศึกษา และพิษณุโลก ส่วนองค์ประกอบอุปกรณ์ในห้องเรียนนั้น กลุ่มวิทยาเขตประสานมิตรเห็นว่า มีผลกระทบสูงกว่า บางเขน และกลุ่มวิทยาเขตมหาสารคามเห็นว่า มีผลกระทบสูงกว่า กลุ่มวิทยาเขตบางเขน และสงขลา ด้วย

3.2 **อายุ** ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบตามกลุ่มอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ เห็นว่ามีผลกระทบไม่แตกต่างกันยกเว้น องค์ประกอบ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ ที่กลุ่มอายุ 20 ปี ลงไปเห็นว่า มีผลกระทบสูงกว่า กลุ่มอายุ มากกว่า 23 ปี

3.3 **สาขาวิชาเอก** เมื่อเปรียบเทียบตามกลุ่มสาขาวิชาเอก พบว่ามีผลกระทบต่าง กันเฉพาะองค์ประกอบห้องสมุดห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ เท่านั้น โดยกลุ่มวิชาเอกที่ 4 คือ พลศึกษา สุขศึกษา พยาบาล เห็นว่าองค์ประกอบดังกล่าวมีผลกระทบน้อยที่สุด

3.4 **ที่อยู่อาศัย** ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามกลุ่มที่อยู่อาศัย ไม่พบความแตกต่างในเรื่องผลกระทบของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ทั้ง 3 องค์ประกอบที่มีต่อการเรียน

3.5 **หลักสูตร** เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบจำแนกตามกลุ่มหลักสูตร พบว่ามี 2 องค์ประกอบที่กลุ่มตัวอย่างต่างหลักสูตรเห็นว่า มีผลกระทบต่อการเรียนรู้แตกต่างกัน คือ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ และองค์ประกอบ สภาพและลักษณะของห้องเรียน ซึ่งกลุ่มหลักสูตร 4 ปี เห็นว่ามีผลกระทบต่อการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มหลักสูตรเทียบ 4 ปี

3.6 **เพศ** เมื่อเปรียบเทียบตามกลุ่มเพศชายและเพศหญิงพบว่า นิสิตต่างเพศมี ความว่าผลกระทบของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ต่อการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกันทั้ง 3 องค์ประกอบ

3.7 **ที่ตั้งวิทยาเขต** กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดในวิทยาเขตส่วนกลางและวิทยาเขตส่วนภูมิภาคมีความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ที่มีต่อการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน ทั้ง 3 องค์ประกอบ

4. **ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตที่มีต่อการเรียนรู้** เปรียบเทียบตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนา ดังนี้

4.1 **วิทยาเขตที่สังกัด** จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างที่สังกัด 8 วิทยาเขตพบว่า กลุ่มตัวอย่างต่างวิทยาเขตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของนิสิตแตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตพลศึกษาเห็นว่า ความสัมพันธ์ทางครอบครัวพฤติกรรมการเรียนด้านลบ อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง มีผลกระทบต่อการเรียนรู้น้อยกว่า กลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตอื่น ๆ ทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตมหาสารคาม เห็นว่า ความสัมพันธ์ทางครอบครัว และความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์ มีผลกระทบทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างวิทยาเขตบางเขน และสูงกว่ากลุ่มนิชนโลกในเรื่องอารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง สำหรับองค์ประกอบพฤติกรรมการเรียนด้านบวกนั้น กลุ่มวิทยาเขตประสารมิตร เห็นว่า มีผลกระทบสูงกว่า สงขลา และกลุ่มมหาสารคามสูงกว่า สงขลา และพลศึกษา ส่วนกลุ่มบางแสนสูงกว่า บางเขน พลศึกษา นิชนโลก และสงขลา

4.2 **อายุ** จากการเปรียบเทียบตามกลุ่มอายุพบว่า มีเพียงองค์ประกอบที่ 1 คือ ความสัมพันธ์ทางครอบครัวกับองค์ประกอบที่ 5 คือ อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้างเท่านั้นที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ต่างกัน ในองค์ประกอบที่ 1 นั้น กลุ่มที่มีอายุเท่ากับและน้อยกว่า 20 ปี เห็นว่า มีผลกระทบสูงกว่า กลุ่มอายุสูงกว่า 23 และ 22 ปี ส่วนกลุ่มอายุ 21 ปี เห็นว่า มีผลกระทบสูงกว่า กลุ่มอายุสูงกว่า 23 ปี ส่วนองค์ประกอบที่ 5 กลุ่มอายุสูงกว่า 23 ปี เห็นว่า มีผลกระทบน้อยกว่ากลุ่มอื่นทั้งหมด

4.3 **วิชาเอก** การเปรียบเทียบตามกลุ่มวิชาเอก พบว่า มีเพียงองค์ประกอบเดียว คือ องค์ประกอบที่ 4 ที่มีผลกระทบไม่แตกต่างกัน กลุ่มวิชาเอกที่ 4 คือ พลศึกษา สุขศึกษา และ พยาบาล เห็นว่ามีผลกระทบน้อยที่สุด และแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ทั้งหมด ในองค์ประกอบที่ 1, 2, และ 5 ส่วนองค์ประกอบที่ 3 ในเรื่องพฤติกรรมการเรียนด้านบวกนั้น กลุ่มวิชาเอกที่ 4 เห็นว่ามีผลกระทบน้อยกว่ากลุ่มวิชาเอกกลุ่มที่ 5 ส่วนกลุ่มวิชาเอกอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4.4 **ที่อยู่อาศัย** เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มที่อยู่อาศัยต่างกัน พบว่า มีความเห็นในเรื่องผลกระทบของสภาพแวดล้อมด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตนเองมีผลต่อการเรียนรู้ต่างกัน ในองค์ประกอบที่ 1 กลุ่มที่อยู่บ้านตนเองเห็นว่ามีผลกระทบสูงกว่ากลุ่มอยู่บ้านเช่า ในองค์ประกอบที่ 2 พฤติกรรมการเรียนด้านลบ กลุ่มอยู่หอพักมหาวิทยาลัย เห็นว่า มีผลกระทบต่อการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่อยู่อาศัยอื่น ๆ ในองค์ประกอบที่ 3 กลุ่มที่มีที่อยู่อาศัยอื่น ๆ เห็นว่ามีผลกระทบน้อยที่สุด ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันและเช่นเดียวกันองค์ประกอบที่ 4 กลุ่มที่อยู่อาศัยอื่น ๆ เห็นว่ามีผลกระทบน้อยกว่ากลุ่มที่อยู่บ้านตนเอง บ้านญาติ และหอพักมหาวิทยาลัย สำหรับองค์ประกอบสุดท้าย กลุ่มอยู่หอพักมหาวิทยาลัย เห็นว่า มีผลกระทบสูงกว่ากลุ่มอยู่หอพักเอกชน

4.5 **หลักสูตร** การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบตามหลักสูตรที่เรียน พบว่า กลุ่มหลักสูตร 4 ปี และเทียบ 4 ปี มีความเห็นว่าบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิตมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ 4 องค์ประกอบแตกต่างกัน ส่วนองค์ประกอบความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและอาจารย์ไม่แตกต่างกัน และกลุ่มหลักสูตร 4 ปี เห็นว่ามีผลกระทบสูงกว่า กลุ่มหลักสูตรเทียบ 4 ปี

4.6 **เพศ** เปรียบเทียบตามกลุ่มเพศชาย และเพศหญิง พบว่า มีผลกระทบต่างกัน ในองค์ประกอบ 1, 3, และ 5 โดยกลุ่มเพศหญิงเห็นว่า ความสัมพันธ์ทางครอบครัว พฤติกรรมการเรียนด้านบวก อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพรอบข้าง มีผลกระทบต่อการเรียนรู้สูงกว่าเพศชาย

4.7 **ที่ตั้งวิทยาเขต** การเปรียบเทียบตามแหล่งที่ตั้งวิทยาเขต พบว่า มีเพียงองค์ประกอบเดียว คือ องค์ประกอบที่ 2 พฤติกรรมการเรียนด้านลบเท่านั้น ที่กลุ่มตัวอย่างสังกัดวิทยาเขตส่วนภูมิภาคเห็นว่ามีผลกระทบสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างสังกัดวิทยาเขตส่วนกลาง นอกนั้นผลกระทบไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลของการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 8 วิทยาเขตครั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ในด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์นั้น กลุ่มตัวอย่างรับรู้ว่ามีบุคลิกภาพในด้านความเป็นครูอาจารย์เด่นชัดมาก โดยเฉพาะบุคลิกภาพที่ถือเป็นแบบตัวอย่างที่ดี เช่น การแต่งกาย ความรู้ในเนื้อหาวิชา การใช้สื่อการสอน ความตรงต่อเวลา การเตรียมการสอน พูดเสียงดังฟังชัด อธิบายเนื้อหาแจ่มแจ้ง ลักษณะดังกล่าวจึงเป็นลักษณะเฉพาะที่แสดงว่า อาจารย์ของคณะศึกษาศาสตร์มีบุคลิกภาพที่ดี ถือว่าทำให้สภาพแวดล้อมทางการเรียนดีด้วย

สำหรับพฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าไม่ใช่เป็นพฤติกรรมของอาจารย์ส่วนใหญ่ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เด่นชัด ได้แก่พฤติกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอนเป็นส่วนมาก ผลของการสำรวจนี้อาจชี้ให้เห็นสภาพเป็นอยู่บางประการที่อาจส่งผลต่อการเรียนของนิสิต เพราะเทคนิคและวิธีสอนของอาจารย์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีเช่นเดียวกัน ดังนั้นการที่นิสิตรับรู้ว่ามีบุคลิกภาพและวิธีสอนของอาจารย์ไม่เด่นชัด อาจเป็นเพราะนิสิตตั้งมาตรฐานไว้สูงว่าอาจารย์จะต้องมีเทคนิคและวิธีการสอนที่ใหม่ ๆ เสมอ หรืออาจเป็นเพราะอาจารย์ยังยึดมั่นอยู่กับวิธีเก่า ๆ ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงก็เป็นได้

เมื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ระหว่างวิทยาเขตแล้ว พบว่าอาจารย์วิทยาเขตปทุมวันมีบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่แตกต่างจากวิทยาเขตอื่น ๆ หลายประการ ส่วนใหญ่จะเป็นบุคลิกภาพ หรือพฤติกรรมทางด้าน ติมีบางรายข้อที่น่าสนใจ เช่น การแต่งกายของอาจารย์วิทยาเขตปทุมวันมีค่าร้อยละสูงที่สุด ส่วนที่ต่ำสุดก็คือ พลศึกษา ทั้งนี้คงจะเป็นไปตามธรรมชาติของวิชาที่เรียน ที่อาจารย์จะต้องแต่งตัวให้เหมาะสม ในข้อที่ว่า บุคลิกที่น่ายึดถือเป็นแบบอย่าง วิทยาเขตที่มีค่าร้อยละต่ำที่สุด คือประสานมิตร ข้อนี้เป็นเรื่องที่น่าพิจารณา อาจเป็นเพราะนิสิตคาดหวังไว้สูงเกินไปก็เป็นได้ เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบผลกระทบที่มีต่อการเรียนรู้ของนิสิต จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างของวิทยาเขตปทุมวัน เห็นว่า บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์มีอิทธิพลมาก ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นว่า นิสิตจากวิทยาเขตปทุมวัน มีความนิยมยกย่องอาจารย์ ประทับใจในตัวอาจารย์มาก มองเห็นคุณค่าของบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่ดีของอาจารย์ว่า จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของเขา ส่วนวิทยาเขตอื่น มีความเห็นไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ก็ให้ความสำคัญต่อบุคลิกภาพ

และพฤติกรรมของอาจารย์เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ก็เป็นการสอดคล้องกับข้อเขียนของสมิธและคณะ (Smith, Neisworth and Greer, 1978) ซึ่งได้ย้ำถึงอิทธิพลของผู้สอนว่า ถึงแม้มีส่วนประกอบทางกายภาพและตัวนิสิต หรือผู้เรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญแล้ว บรรยากาศในการเรียนขึ้นอยู่กับผู้สอนโดยตรง ผู้สอนสามารถทำให้ผู้เรียนมีความรัก ความสนใจ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ผู้สอนสามารถที่จะทำให้การเรียนนั้นสนุกสนานหรือน่าเบื่อหน่าย ให้มีกำลังใจหรือท้อถอย นำตื่นเต้นหรือเคร่งเครียด ดังนั้นบุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้สอนมีอิทธิพลยิ่งกว่าสิ่งอื่นใดทั้งหมด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของนัยนา อ่างสันติกุล (2522) ว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา ก็คือ พฤติกรรมของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการสอน

ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น พบว่า บุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ส่วนใหญ่เป็นบุคลิกภาพในทางดีและมีพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น แต่งกายสะอาดเรียบร้อยทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เคารพนับถืออาจารย์ มาเรียนสม่ำเสมอ ถือการเรียนเป็นเรื่องสำคัญ นับว่าบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นนิสิตคณะศึกษาศาสตร์อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างวิทยาเขตก็พบว่า เพื่อนร่วมชั้นของนิสิตวิทยาเขตมหาสารคามมีพฤติกรรมทางการเรียนทางด้านดีสูงมากที่สุด เป็นที่น่าสังเกตว่า ทางวิทยาเขตปทุมวัน เพื่อนร่วมชั้นยังมีพฤติกรรมทางด้านลบอยู่มาก เช่น คอยเสียงดังขณะเรียน เข้าห้องเรียนช้า สำหรับการโต้เถียงอาจารย์นั้น วิทยาเขตพิษณุโลกสูงที่สุด ส่วนการเปรียบเทียบผลกระทบต่อการเรียนปรากฏว่า นิสิตต่างวิทยาเขตมีความเห็นว่ามีผลกระทบแตกต่างกัน และเป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตพลศึกษาเห็นว่าผลกระทบน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นไปตามบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาที่ค่อนข้างมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง อาจมองไปว่าพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพของเพื่อนร่วมชั้น ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเขาเท่าใดนัก อย่างไรก็ตามในวิทยาเขตอื่น ๆ นั้น ยังให้ความสำคัญของเพื่อนร่วมชั้นอยู่ค่อนข้างมาก ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับข้อค้นพบของ สมหวัง นิริยานุวัฒน์และคณะ ในงานวิจัยสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย สำหรับ สมิธและคณะ ได้สนับสนุนอิทธิพลของเพื่อนร่วมชั้นสรุปได้ว่า เพื่อนร่วมชั้นมีอิทธิพลต่อนิสิตนักศึกษามาก ถ้าเขาเป็นที่ยอมรับของเพื่อนไม่ว่าจะในฐานะผู้นำหรือผู้ตาม จะทำให้นิสิตเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถที่จะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ความประพฤติกหรือการปฏิบัติ การวางตัวของเพื่อนร่วมชั้นก็มีผลกระทบต่อการเรียนของเขาด้วยเช่นกัน

การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ พบว่า ลักษณะอาคารสถานที่ที่เด่น ๆ ได้แก่สภาพของห้องเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการเรียน เช่น ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ ห้องสมุด ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกเสริมอื่น ๆ ไม่ค่อยเด่นนัก เช่น มีอุปกรณ์การสอนอยู่ในห้องเรียน ส่วนใหญ่ไม่มี ห้องเรียนทันสมัยก็มีเพียงบางวิทยาเขตเท่านั้น เช่น วิทยาเขตประสานมิตร เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ที่แตกต่างกันแล้ว จะเห็นได้ว่า สภาพอาคารสถานที่ของวิทยาเขตพิษณุโลก ประสานมิตร และพลศึกษา จะดีกว่าวิทยาเขตอื่น ๆ ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับ หรือ การเห็นความสำคัญในเรื่องเหล่านี้ของผู้บริหารในอันที่จะปรับปรุงสภาพต่าง ๆ ให้ดีขึ้น เมื่อศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมนี้ต่อการเรียนรู้ของนิสิต พบว่า ต่างวิทยาเขตมีความเห็นว่าผลกระทบต่างกัน เป็นที่น่าสังเกตว่านิสิตวิทยาเขตประสานมิตรให้ความสำคัญต่ออาคารสถานที่สูงกว่านิสิตวิทยาเขตอื่น ๆ อาจเป็นเพราะประสานมิตรเป็นวิทยาเขตใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ ที่นิสิตมีโอกาสที่จะรับรู้และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ มากกว่าวิทยาเขตส่วนภูมิภาค อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะเห็นผลกระทบต่างกันแต่ก็เป็นผลกระทบต่อการเรียนในด้านดีทั้งหมด

ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวนิสิต พบว่า นิสิตมองตัวของเขาเอง มีบุคลิกภาพเด่น ในด้านดี เหมาะสมกับเป็นนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ เช่น การเรียนเป็นเรื่องสำคัญ อยากให้อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ แปลก ๆ แสดงว่ามีแนวของความเป็นครู มีลักษณะที่ศึกษานิสิตบุคลิกภาพของครูไว้ตั้งแต่ตอนเป็นนิสิต เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างวิทยาเขต จะเห็นได้ว่าแตกต่างกันตามสภาพความเป็นอยู่ โดยเฉพาะนิสิตวิทยาเขตมหาสารคามมองตนเองทางด้านที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดต่ออาจารย์หลายประการเช่น ไม่อยากเรียนเพราะเบื่อหน่ายอาจารย์บางคน รู้สึกคับข้องใจที่อาจารย์เข้าสอนช้าแต่เลิกเร็ว น้อยใจที่อาจารย์ไม่เรียกให้พูด ส่วนความประทับใจในบุคลิกของอาจารย์นั้นวิทยาเขตสงขลามีมากที่สุด เป็นที่น่าสังเกตว่าประสานมิตรต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบที่ได้อภิปรายในตอนต้นที่วิทยาเขตประสานมิตรมีค่าร้อยละต่ำสุดในรายชื่อ อาจารย์มีบุคลิกที่น่ายึดถือเป็นแบบอย่าง ส่วนผลกระทบที่มีต่อการเรียนรู้นั้น นิสิตวิทยาเขตพลศึกษาเห็นว่าผลกระทบน้อยที่สุดในเรื่องครอบครัวของตนเองส่วนวิทยาเขตมหาสารคาม มองเห็นผลกระทบของความสัมพันธ์กับเพื่อนและอาจารย์ตลอดจนครอบครัวมากกว่าวิทยาเขตอื่น

อย่างไรก็ตาม การที่นิสิตได้รับรู้สภาพของตัวเองและเห็นผลกระทบต่อการเรียนรู้นั้น จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือตัวของเขาเองได้ตระหนักถึงความสำคัญของบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตนเองซึ่งอาจจะมาจากผลของการสั่งสอนอบรม การศึกษา และสิ่งแวดล้อม จะมีผลต่อการเรียนรู้ และถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

สำหรับผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียน วิทยาเขตในส่วนกลาง กับวิทยาเขตในส่วนภูมิภาคนั้น ปรากฏว่าสภาพแวดล้อมทางด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน มีเพียงบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น และของตัวนิสิตเองเพียงบางองค์ประกอบเท่านั้นที่แตกต่างกัน ดังนั้นในภาพรวมแล้ว สภาพแวดล้อมทางการเรียนของวิทยาเขตในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะมีลักษณะใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมีลักษณะเด่นที่เข้มแข็งสามารถครอบคลุมวิทยาเขตทั้งหมดไว้ได้ในรูปแบบเดียวกัน สิ่งนี้หากจะอภิปรายแล้วอาจเป็นทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือมีเอกลักษณ์สำหรับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ข้อเสียคือ การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับภูมิภาคหนึ่งอาจไม่เหมาะสมกับอีกภูมิภาคหนึ่ง ก็เป็นได้ ข้อนี้เป็นเรื่องที่น่าศึกษาต่อไป อย่างไรก็ตามในองค์ประกอบที่แตกต่างกันนั้น พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนในวิทยาเขตส่วนภูมิภาคดีกว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนในวิทยาเขตส่วนกลาง

ข้อเสนอแนะ

ผลของการวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมทางการเรียนของมหาวิทยาลัยที่เป็นอยู่ ซึ่งพบว่ามีลักษณะที่สำคัญบางลักษณะที่ด้อย ทั้งที่เกี่ยวกับอาจารย์เพื่อนร่วมชั้น อาคารสถานที่ และตัวนิสิตเอง ดังนั้น ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ผู้บริหารควรพิจารณา สภาพแวดล้อมเหล่านี้ด้วย

ทางด้านอาจารย์ผู้สอนที่พบว่ามีลักษณะด้อยทางด้านเทคนิคและวิธีสอนนั้น มหาวิทยาลัยควรได้มี การประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์อย่างจริงจัง เพื่อจะได้ประมวลผลของการประเมิน เพื่อหาทางช่วยเหลือให้อาจารย์ได้มีโอกาสปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนต่อไป นอกจากนี้ อาจมีโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ด้วยการส่งไปศึกษา ฝึกอบรม สัมมนา หรือประชุมปฏิบัติการต่าง ๆ อาจมีการคัดเลือกอาจารย์ที่สอนดีเด่น เพื่อประกาศเกียรติคุณให้เป็นแบบอย่างที่ดีสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่อาจารย์ยิ่งขึ้น

ทางด้านอาคารสถานที่ ควรจะได้ให้ความสนใจและมองเห็นความสำคัญของอาคารสถานที่ที่ใช้ในการเรียนมากกว่าที่เป็นอยู่ ปัจจุบันอาคารสถานที่ต่าง ๆ อยู่ในความควบคุมดูแลของ

นักการภารโรงเป็นส่วนใหญ่ ไต่ เก้าอี้ เก้าขา รูด หรือมีจำนวนไม่เพียงพอ นั้นเป็นเรื่องที่บั่นทอนความรู้สึกที่ดีงามของนิสิต เป็นการทำลายบรรยากาศทางการเรียนโดยสิ้นเชิง เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่มหาวิทยาลัยพึงจัดให้มีขึ้น เมื่อสิ่งเหล่านี้ดีอยู่แล้ว มหาวิทยาลัยก็ควรจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับดีขึ้นไปอีก ทั้งนี้หากมีข้อจำกัดให้ด้านงบประมาณ ก็อาจใช้วิธีอื่น เช่น หากคนที่มีความสามารถที่จะดัดแปลง ออกแบบ ตกแต่งอาคารสถานที่ให้น่าอยู่ ให้มีบรรยากาศที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนโดยแท้จริง โดยใช้งบประมาณไม่มาก

มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการบริการห้องสมุด ห้องหรือสถานที่สำหรับพักผ่อน หรือที่ทำงานของนิสิต เพื่อให้นิสิตได้มีความรู้สึกอบอุ่นเป็นเจ้าของ มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน นิสิตจะได้ใช้ประโยชน์จากบริการเหล่านี้ได้เต็มที่ อันจะเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

ทางด้านตัวนิสิต มหาวิทยาลัยอาจมีโครงการส่งเสริมบุคลิกภาพ ความประณีตของนิสิต เพื่อกระตุ้นให้นิสิตมีบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. การวิจัยที่ควรจะได้ทำต่อจากงานวิจัยนี้ ก็คือสำรวจสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน โดยสร้างแบบสำรวจสำหรับอาจารย์ด้วย เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของอาจารย์
2. การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่พึงประสงค์ของนิสิต โดยการใช้แบบสอบถามแบบเปิด
3. ทำการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบกันในแต่ละวิทยาเขต
4. ทำการวิจัยเชิงทดลอง โดยออกแบบสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่พึงประสงค์ กับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการทดลอง
5. วิจัยเพื่อศึกษาอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- การฝึกหัดครู, กรม. เครื่องมือวิจัย โครงการ IEA Classroom Environment Study : Teaching for Learning. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, กันยายน 2525.
- รายงานการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1 โครงการ IEA Classroom Environment Study. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, พฤศจิกายน 2526.
- จรัญ บุญจันทร์. ความคิดเห็นของครูวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมของตนเองเพื่อพัฒนาเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- จันทิมา สุวรรณพรหม. ลักษณะครูวิทยาศาสตร์ที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของครูวิทยาศาสตร์และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- เดชณรงค์ สุกิมารส. การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้คำถามของครูในการเรียนการสอนวิชาเคมีในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- นพมาศ พัวนิสิฐ. ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนักเรียนและครู สมรรถภาพทางการสอน สถานแวดล้อมในโรงเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- นัยนา อ่างสันติกุล. องค์ประกอบสถานแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทยที่มีผลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการตามการรับรู้ของนิสิตนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

- นิตยา ใจตาบ. ความสัมพันธ์เชิงคาโนนิกอระหว่างองค์ประกอบด้านลักษณะของนักเรียน สถาน
แวดล้อมทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนรัฐบาล
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
อัดสำเนา.
- ประคอง กรรณสุต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. ฉบับปรับปรุงแก้ไข. กรุงเทพฯ :
บริษัทศูนย์หนังสือ ดร. ศรีสง่า จำกัด, 2528.
- ประไพ เสมหิรัญ. ความคิดเห็นของครูผู้ฝึกและผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการ
เรียนรู้ ระหว่างการเข้ารับการฝึกอบรมของหลักสูตรเตรียมเข้าทำงาน ในสถาบันพัฒนาฝีมือ
แรงงาน กรมแรงงาน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2529. อัดสำเนา.
- ปาจรีย์ วัชวัลคุ. อิทธิพลขององค์ประกอบด้านลักษณะของนักเรียน สถานแวดล้อมทางบ้านและ
สถานแวดล้อมทางโรงเรียน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียน
ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- ลิขิต กาญจนภรณ์. จิตวิทยา : พื้นฐานพฤติกรรมมนุษย์ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหา-
วิทยาลัยศิลปากร, ม.ป.ป.
- วชิรา เพ็ญโรจน์. การเปรียบเทียบลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีลักษณะเชิงสัณฐานต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- วาสนา พิทักษ์สาลิ. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของนักเรียน สถานการเรียนการสอนในชั้น
เรียน และสถานแวดล้อมทางบ้าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. พฤติกรรมมนุษย์กับสถานแวดล้อม : มุขฐานทางพฤติกรรมเพื่อการออกแบบ
และวางแผน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สมหวัง นิริยานุวัฒน์ และคณะ. รายงานการวิจัย : การเปรียบเทียบสถานแวดล้อมมหาวิทยาลัย
ไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

- สุภัททา ปิณฑะแพทย์. **จิตวิทยาทั่วไป : แนวคิดและทฤษฎีขั้นมูลฐาน**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2532.
- อรสา ไทยการวงศ์. **ผลของการใช้การควบคุมสิ่งเร้า ในการเน้นพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527. อัดสำเนา.
- อุทัย ตั้งคำ. **ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพส่วนตัวนักเรียน สภาพแวดล้อมทางบ้านและโรงเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

ภาษาต่างประเทศ

- Bigge, Morris L. and Maurice P. Hunt. **Psychological Foundations of Education : An Introduction to Human Motivation Development and Learning**. New York : Harper & Row Publishers, 1980.
- Davies, I.K. **Competency Based Learning**. UK : McGraw - Hill, 1973.
- _____. **Instructional Technique**. New York : McGraw - Hill, 1981.
- _____. **Objectives in Curriculum Design**. UK : McGraw - Hill, 1976.
- Drew, C.J. "Review of the Psychological and Behavioral Effects of the Physical Environment." **Review of Educational Research**, 1971.
- ๔ Duke, D.L. "Environmental Influences on Classroom Management". in Duke D.L. (ed.) **1979 Classroom Management : Seventy eight Yearbook of the National Society for the Study of Education**. Pt 2. Chicago : Chicago Press, 1979.
- Dunkin, Michael J. and Bruce J. Biddle. **The Study of Teaching**. New York : Holt, Rinehart and Winston Inc., 1974.

- Ellis, Henry C. **Fundamentals of Human Learning, Memory and Cognition.**
Iowa : Wm C. Brown Company Publishers, 1978.
- *Freeman, Frank N. and C.D. Flory. "Growth in Intellectual Ability as Measured by Repeated Tests". **Monographs for the Society for Research in Child Development.** No. 116, 1937.
- Gagné, Robert M. **The Conditions of Learning and Theory of Instruction.** Fourth Edition. Holt, Rinehart and Winston, Holt-Saunders-Japan, 1985.
- Gagné, Robert M. and Leslie J. Briggs. **Principles of Instructional Design.** New York : Holt, Rinehart and Winston, 1979.
- Gilliland, J.W. "How Environment affects Learning." **American School and University.** 42 : 48-49, 1969.
- Heinich, Robert. **Technology and the Management of Instruction.** Association for Educational Communications and Technology, 1970.
- Knirk, F.G. **Designing Productive Learning Environment Educational Technology.** New Jersey : Publications Englewood Cliffs, 1979.
- Lazarus, Richard S., ed. **Organizational Psychology.** New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1970.
- Smith, Robert M., J.T. Neisworth and J.G. Greer. **Evaluating Educational Environments.** Columbus, Ohio : Charles E. Merrill Publishing Company, A Bell & Howell, 1978.
- Sommer, R. **Personal Space : The Behavioral Basis of Design.** Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1969.
- Trow, Clark W.M. and Eugene E. Haddan., ed. **Psychological Foundations of Educational Technology.** Englewood Cliffs New Jersey : Educational Technology Publications, 1976.
- Yamane, Taro. **Statistic-An Introductory Analysis.** 2nd ed. Tokyo : John Weatherhill, Inc. 1970.

ภาคผนวก ก.

แบบสำรวจสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสำรวจสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจงการตอบแบบสำรวจ

แบบสำรวจสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตชุดนี้ มี 5 ตอน ตามหัวข้อดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบ
- ตอนที่ 2 เป็นการสำรวจประสบการณ์ที่นิสิตได้รับเกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์ผู้สอน ตั้งแต่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้จนถึงปัจจุบัน
- ตอนที่ 3 เป็นการสำรวจประสบการณ์ที่นิสิตได้รับเกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของ เพื่อนร่วมชั้น / ร่วมกลุ่มเรียน ในแต่ละวิชา
- ตอนที่ 4 เป็นการสำรวจประสบการณ์ที่นิสิตได้รับหรือรู้เกี่ยวกับ อาคาร สถานที่ ที่เป็นองค์ประกอบของการเรียน
- ตอนที่ 5 เป็นการสำรวจบุคลิกภาพ พฤติกรรม และสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของตัวนิสิตเอง

ข้อความในตอนที่ 2 - 5 แต่ละข้อจะระบุถึงบุคลิกภาพ หรือพฤติกรรม หรือสภาพการณ์ที่ให้ตอบ 2 ประเด็น

ประเด็นแรก ให้นิสิตตอบตามความจริง หรือความรู้สึกว่าบุคลิกภาพ หรือพฤติกรรม หรือสภาพการณ์นั้น ๆ มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนิสิตในทางที่เป็นผลดี หรือผลเสียอย่างไร เช่น

1. ถ้าสภาพการณ์นั้น ๆ มีผลดีต่อการเรียนรู้ก็ให้กาเครื่องหมาย / ใต้ข้อความ "ดีมาก" หรือ "ดี" แล้วแต่น้ำหนักของอิทธิพลของสภาพการณ์นั้น ๆ

2. ถ้าสถานการณ์นั้น มีผลเสียต่อการเรียนรู้ของนิสิตให้กาเครื่องหมาย / ใต้ข้อความ "เสีย" "เสียมาก" แล้วแต่น้ำหนักของอิทธิพลของสถานการณ์นั้น ๆ
3. ถ้าสถานการณ์นั้น ไม่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนิสิตหรือไม่สามารถตัดสินใจได้ให้กาเครื่องหมาย / ใต้ข้อความ "ไม่มีผล ตัดสินใจไม่ได้"

ประเด็นที่สอง เป็นการสำรวจประสบการณ์ของนิสิตที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพ พฤติกรรม หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ถ้านิสิตเคยพบ เคยรับ หรือเคยแสดงพฤติกรรมตามข้อความนั้น ๆ ให้กาเครื่องหมาย / ใต้ข้อความ "ใช่" และในทางตรงกันข้าม ถ้านิสิตไม่เคยพบ ไม่เคยรับ หรือไม่เคยมีพฤติกรรมนั้น ๆ ให้กาเครื่องหมาย / ใต้ข้อความ "ไม่ใช่"

**โปรดทำความเข้าใจกับคำชี้แจงข้างต้น
ก่อนลงมือทำ**

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบ

ขอให้ตอบโดยเติมคำในช่องว่างหรือกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับสถานการณ์จริง

1. ขณะนี้ท่านเป็นนิสิตชั้นปีที่
 วิชาเอก
 วิชาโท
 คณะ
 วิทยาเขต.....
 หลักสูตร () 4 ปี () เทียบ 4 ปี
2. เพศ () ชาย () หญิง
3. อายุปี.....เดือน
4. วุฒิการศึกษาก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้
 () ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 5, ม.6) ปี พ.ศ. ที่ได้รับ.....
 () ประกาศนียบัตรสอบเทียบมัธยมศึกษาตอนปลาย ปี พ.ศ. ที่ได้รับ.....
 () ปวส. ปี พ.ศ. ที่ได้รับ.....
 () ปวท. ปี พ.ศ. ที่ได้รับ.....
 () อนุปริญญา ปี พ.ศ. ที่ได้รับ.....
 () อื่น ๆ ระบุปี พ.ศ. ที่ได้รับ.....
5. ท่านทำงานระหว่างที่เรียนหรือไม่
 () ทำประจำ รายได้.....บาท
 () ทำเป็นบางเวลา รายได้.....บาท
 () ไม่ได้ทำ
6. ลักษณะที่อยู่ในปัจจุบัน
 () บ้านตนเอง () หอพักมหาวิทยาลัย
 () บ้านญาติ () หอพักเอกชน
 () บ้านเช่า () อื่น ๆ ระบุ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบสำรวจ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงจิต อินทสุวรรณ
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. อาจารย์ ดร.ละเอียด รักษ์เผ่า
ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
5. อาจารย์ ดร.ชนิษฐา ชานนท์
ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร